

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

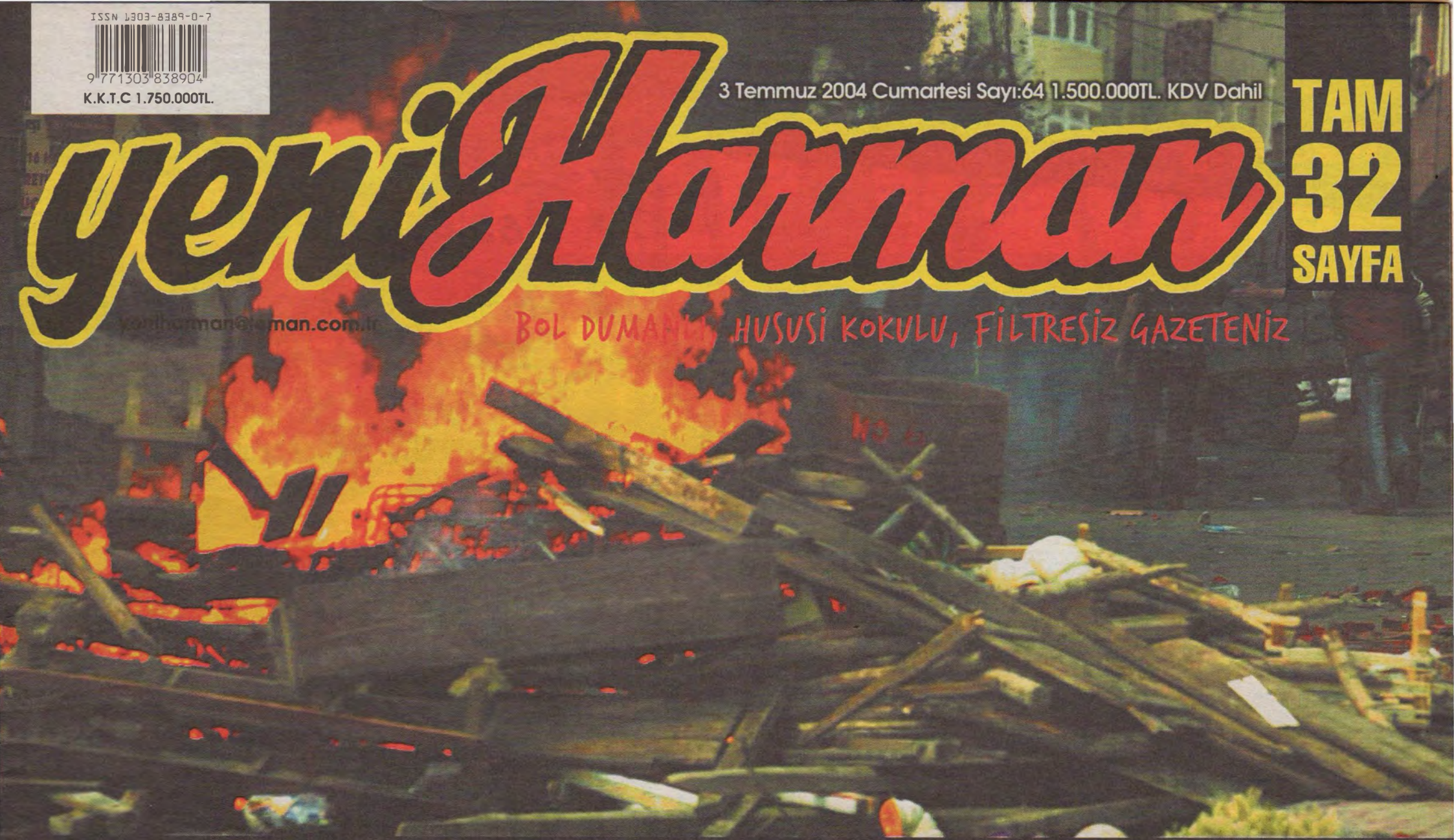
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Yeni Harman

yeni@harman.com.tr

BOL DUMANLI, HUSUSİ KOKULU, FİLTRESİZ GAZETENİZ

"NATO VADİSİ"

Buhtlar Vadisi

Taksim

55 yaşındaki örgüt, Türkiye'den geldi geçti

NATO

Dünyanın eli maşalı efendisi

Kuruluşu, Türkiye ile ilişkileri, dünü ve bugünü üzerine...

Banu Acun

Daha onlar gelmeden sokaklar kaynamaya, "Defol" sloganları atılmaya başlamıştı. 28- 29 Haziran'da İstanbul'da toplanan **NATO Zirvesi** öncesinde sokağın sesi, 50 yıl öncesinden farklı olarak bu kez NATO'yu lanetliyor, soğuk savaşın simgelerinden biri olan örgütü soğuk karşılıyordu. Zirve boyunca onbinler sokakta NATO'yu, acı kan ve gözyaşı üreten bir savaş örgütü olarak ilan etti. Oysa elli yıl öncesinin sloganı öyle miydi: "NATO, Türkiye sayesinde çok daha kuvvetlidir..."

"Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü", "Kuzey Atlantik Paktı" veya "Kuzey Atlantik İttifakı" olarak anılan NATO'nun soğuk savaş yıllarında Türkiye'de algılanışı farklıydı. Bu yıl 55.yaşını kutlayan ittifakın rolü de dünyadaki siyasi dengelerle birlikte yıllar içinde değişmişti.

İki kutuplu dünyanın ürünü

1945 yılında, İkinci Dünya Savaşı sona ererken dünya sahnesinde 2 güçlü devlet ortaya çıktı: Amerika Birleşik Devletleri ve Sovyetler Birliği. Sovyetler, savaşta işgal ettiği ve nüfuzu altına aldığı **Polonya, Macaristan, Çekoslovakya, Romanya** gibi Doğu Avrupa ülkeleriyle güçlü bir komünizm cephesi oluşturmuştu. İngiltere Başbakanı Winston Churchill ise, 1946 yılında yaptığı bir konuşmada, Sovyetler ve yandaşı ülkeleri "Işık sızdırmayan demir bir perde"ye benzetiyordu.

yordu. İki ideoloji arasında ışık geçirmeyen bu perde, her geçen gün daha da kalınlaştı. Kutuplaşmanın, iki büyük güç önderliğinde **Doğu ve Batı bloklarının** oluşumu, soğuk savaşın başlangıcının simgesi oldu.

NATO ise **Soğuk Savaş** ve Avrupa'daki kuvvet dengesizliğinin sonucu dünyada oluşan krizin çözümü olarak 1949 yılında **Washington** önderliğinde kuruldu. 10 Avrupa ülkesi, güvenliklerini Kanada ve dünyanın en büyük ekonomik ve askeri gücü olan ABD'nin de katıldığı ortak bir savunma örgütü ile sağlamlaştırma yoluna gitti. **İngiltere, Fransa, Belçika, Portekiz, Hollanda, Lüksemburg, İtalya, Norveç, Danimarka ve İzlanda**, 1949 yılının Nisan ayında, Amerika kıtasındaki müttefikleri ile Kuzey Atlantik Antlaşması'nı imzaladı. Amaç "yayılmacı ve saldırgan" **Sovyetler Birliği**'ne karşı güç birliği ile üyelerinin ideolojilerini ve toprak bütünlüğünü korumaktı.

NATO, bir anlamda Sovyetler'in 1948 Haziranı'nda başlattığı Berlin ablukasına bir yanıtı. Amerika ise savaş sonrasında Doğu ve Batı diye ayrılan Avrupa'nın batısında kendine sağlam bir zemin elde etmişti.

Bu dönemde Amerika'nın stratejisini şöyle özetlemek mümkündür: Komünist sisteme sahip olması nedeniyle kaçınılmaz olarak bir çatışmaya gireceğini düşündüğü **Sovyetler Birliği**'ne yakın olmak. Buna karşın, Sovyetler'i kendinden uzak tutacak bir ön cephe savunma hattı oluşturmak.

Kore yollarında

2. Dünya Savaşı'na girmeyen Türkiye ise, iki ateş arasında kalmış gibiydi. 1949'da NATO'ya katılmak istemiş, fakat Kuzey Atlantik Bölgesi ile doğrudan ilişkisi olmadığı gerekçeyle bu istemi geri çevrilmişti. **Türkiye**, hem **Sovyetler**'le ilişkileri bozmuş, hem de Batı'da altına gireceği bir şemsiye bulamamıştı. Fırtınanın ortasında,

"korumasız" kalmıştı. Türkiye'ye uzanan "tek yardım eli" Amerika'nın eliydi. 1946 baharında, **Missouri** zırhlısı, Sovyetler'in göz diktiği **İstanbul Boğazı**'na girerken, Türkiye'de hangi ideolojiden yana olduğunu açıkça ortaya koyuyordu.

Amerika'nın yardımlarına karşın Türkiye kendini yeterince güvende hissetmiyordu. Temel hedef NATO'ya üyelik ve Batı'ya bu kanaldan girmekti. İsmet İnönü ve CHP'nin çabaları hep kibarca reddedilmişti. 1950 yılında Türkiye'de iktidar değişirken, **Demokrat Parti** ve **Adnan Menderes** de tek başına hükümet koltuğuna oturdu. Aynı dönemde Kore Savaşı patlak verdi. Soğuk savaşın iki kutbu; kapitalist ve sosyalist dünya ilk kez sıcak bir savaşta, Avrupa ve Amerika'dan çok uzakta, karşı karşıya gelmişti. Demokrat parti iktidarı, **Kore'de, Birleşmiş Milletler'e** verilecek desteğin Türkiye'ye NATO'nun kapılarını açabileceğini görmüştü.

Karar, CHP'nin tüm ısrarına rağmen Meclis'e getirilmeden yürürlüğe kondu. 4 bin 500 kişilik Türk Tugayı, hiç bilinmeyen topraklarda, hiç tanınmayan bir düşmanla savaşa gidiyor, Mehmetçik gözyaşları içinde limanlardan uğurlanırken Türkiye NATO'ya "yaklaşıyordu."

Türkiye'nin NATO'ya girmek için ödediği diyet Kore oldu ve nihayet 1952 Şubat ayında Yunanistan ile birlikte aileye katıldı. Ertesi yıl **Dışişleri Bakanı Fuat Köprülü**, NATO Bakanlar

Kurulu Konseyi kürsüsüne yürürken, Türkiye yeni dünya düzenindeki safını da belirlemiş oluyordu.

1954 yılında Türkiye'nin NATO'ya üslerini açmasına ilişkin antlaşma imzalandı. Zaman içinde yaklaşık 90 tane askeri ve si-

vil nitelikli Amerikan tesisi kuruldu. Ülke topraklarının 35 milyon metrekarelik alanı üzerinde artık NATO ve Amerikan bayrakları dalgalanıyordu. NATO'nun kuruluşunun 10. yılında, **Müttefik Kuvvetler Komutanı**'nın Türkiye ziyareti bir gövde gösterisine dönüşüyor, Sovyetler'e gözdağı veriliyordu. O yıllarda slogan şimdikinden çok daha farklıydı: "**NATO, Türkiye sayesinde çok daha kuvvetlidir...**"

Varşova Paktı doğuyor

Stalin'in ölümünden sonra, Avrupa üzerindeki Sovyet politikasında genel olarak yumuşama başladı. SSCB, 1953'te Türkiye

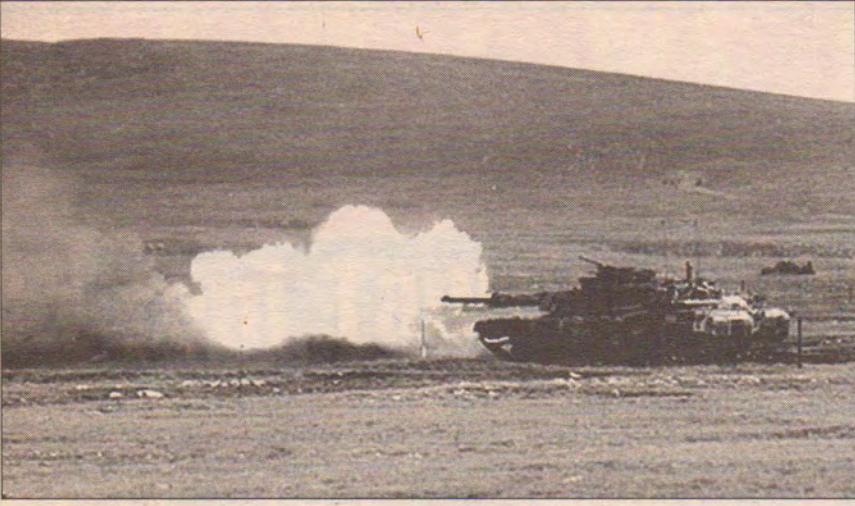
Demokrat Parti kararı, CHP'nin tüm ısrarına rağmen Meclis'e getirilmeden yürürlüğe kondu. 4 bin 500 kişilik Türk Tugayı, hiç bilinmeyen topraklarda, hiç tanınmayan bir düşmanla savaşa gidiyor, Mehmetçik gözyaşları içinde limanlardan uğurlanırken Türkiye NATO'ya "yaklaşıyordu."

üzerindeki boğazlarda üs verilmesi, Kars ve Ardahan'ın geri iadesi gibi taleplerinden vazgeçtiğini açıkladı. Ancak Türkiye bölgesel birlik arayışına çoktan girmişti. Ortadoğu'da bir NATO üyesi olarak, Batı'nın bir uzantısı rolündeydi. Ayrıca Amerika da, Ortadoğu'da güvenilir bir birlik arıyordu. Demokrat parti hükümeti ise Batı'ya ve özellikle ABD'ye ne kadar güvenilir olduğunu göstermek istiyordu. Türkiye ile Irak, 1955'te imzaladıkları **Bağdat CENTO Antlaşması** ile birbirlerine destek sözü verdi. İngiltere, İran ve Pakistan'ın katıldığı birliğe CENTO, yani "**Merkezi Antlaşma Örgütü**" adı verildi. Ancak Bağdat Antlaşması'nın sonuçları, Türkiye için olumlu olmadı. Türk-Sovyet ilişkileri daha da gerginleşti. Antlaşmanın dışında kalan Arap ülkeleri, Türkiye'ye Batı emperyalizminin bölgedeki temsilcisi rolünü üstlendiği için kuşkuyla bakmaya başladı.

Aynı yıl Sovyetler, Doğu Bloku ülkeleri ile **Varşova Paktı**'nı oluşturacaktı.

Nükleer kumar

1960'lara gelindiğinde Avrupa'da nükleer dehşet dengesi oluşmuştu. Sovyetler, kıtalara-rası ilk balistik füzeyi yapmış ve onu Amerika takip etmişti. Bu sürecin bir çatışmaya ya da çok sayıda insanın hayatına malolacak bir savaşa yol açmadan atlatılması, NATO'nun varlığı ve **ABD ile SSCB** arasındaki dehşet dengesi ile mümkün oldu. O dönemde her iki pakt arasındaki konvansiyonel silah dengesine bakıldığında, Varşova, yüzde 50 üstündü. NATO'nun temel stratejisi, **Varşova Paktı** ülkelerinin, Almanya üzerinden NATO ülkelerine saldırmasını caydırarak bir güce, ortak savunma prensiplerine sahip olmasıydı. 1961'in sonbaharında Doğu Almanya, son 15 yılda 2.5 milyon **Doğu Alman**'ın Batı'ya kaçmasını gerekçe göstererek, geçişleri önleyebilmek için Avrupa'nın ortasına duvar inşaa etti. Du-

NATO orduları, 1995'de Bosna'ya havadan ve karadan müdahale etti. 2000'li yıllara gelindiğinde ise tıpkı Körfez savaşında olduğu gibi bu savaşa katılan askerlerde peş peşe kanser vakaları görülmeye başlandı. "Balkan sendromu"nun nedeni NATO'nun inceltilmiş uranyum içeren silahlar kullanmasıydı

varın yapılışını kınayan NATO, duvarın yıkıldığı tarih olan, 1989'a kadar soğuk savaşın denge unsuru oldu. Aynı yılın Aralık ayında Rus Dışişleri Bakanı Eduard Şawardnadze, Paris'te NATO karargahını ziyaret ediyor ve imzalanan antlaşma ile yeni bir dönem başlıyordu.

Yeni tehdit arayışı

Soğuk Savaş'in sona ermesi ile birlikte, NATO'nun asıl misyonunu ve işlevini kaybettiği düşünülüyor. Artık Sovyetler yoktu, dolayısıyla komünizm de yoktu. Peki o zaman NATO, ne işe yarayacaktı? 40 yıllık düşmanını kaybeden NATO, yeni konseptler belirlemeye ve yeni tehditler edinmeye koyuldu. 1991'deki **Roma Zirvesi**'nde kabul edilen belgede NATO'nun yeni misyonu şöyle ifade ediliyordu: "İttifakın güvenlik çıkarları, kitle imha silahlarının yaygınlaşması, hayati kaynakların akışının engellenmesi, terör eylemleri ve sabotaj gibi daha geniş kapsamlı diğer risklerden de etkilenebilir. Etnik-dinsel ve bölgesel çatışmalar NATO'nun küresel stratejik dengeyi sağlama görevinin devamını zorunlu kılmaktadır."

Dönemin Genel Sekreteri Manfred Warner, 1992 yılında, **32.Gün'de**, **Mehmet Ali Birand**'in "Neden NATO hala var? Düşman yok ki, neden NATO var?" sorusuna şöyle yanıt veriyordu:

"Neden düşmana ihtiyacımız olsun? Hala çok tehlikeli bir dönemde yaşıyoruz gördüğünüz gibi. Geçtiğimiz yıl içinde körfez savaşını yaşadık. Yugoslavya'da sivil savaş vardı. Yani barışın sağlandığı bir ortamda yaşamıyoruz ne yazık ki. Tabii ki istikrar da yok. NATO olmasa istikrarı kim sağlayacak? NATO olmazsa kim risk alacak? Tabii ki NATO'nun politik rolünü de unutmamak gerekiyor. Yine bu istikrar faktörüyle Kuzey Amerika'yı ve Avrupa'yı birarada tutuyoruz. Biz politik kararları harmonize edip, Batı dünyasının hareketlerini düzenleyen bir kurumuz."

NATO'nun yeni misyonu ile eş zamanlı olarak ortaya çıkan bölgesel problemler, bu misyonuna meşru-

iyet zemini hazırladı. **Bosna'da** ittifak'ın oynadığı rol ve Körfez krizinde NATO kaynaklarının kullanımı, bu kriz dönemlerinde NATO'nun dünyanın, "Tek hazır ve güçlü birliğine sahip olan örgüt" niteliğiyle öne çıkmasına neden oldu.

Balkan sendromu

NATO'nun tarihindeki ilk askeri müdahalesi, kuruluşundan 46 yıl sonra, **Yugoslavya iç savaşınaydı**. NATO orduları, 1995'de Bosna'ya havadan ve karadan müdahale etti. 2000'li yıllara gelindiğinde ise tıpkı Körfez savaşında olduğu gibi bu savaşa katılan askerlerde peş peşe kanser vakaları görülmeye başlandı. "**Balkan sendromu**"nun nedeni NATO'nun inceltilmiş uranyum içeren silahlar kullanmasıydı.

Bugün ittifak içinde NATO'ya en az ihtiyaç duyan, öte yandan Avrupa'daki varlığından da vazgeçemeyen ülke; Amerika. İşlerini tek başına halletmekten ve hesap vermeden sınır ötesi operasyon yapmaktan hoşlanan ABD, 1999'da **Kosova'da** NATO bayrağı altında yapılan savaşta, askeri kararlar alırken, diğer üyelere sormak zorunda kaldı. Bu ABD'nin takdir etmediği bir engeldi ve bir daha bunun tekrarlanmasına izin vermedi. **Avrupalılar ve Türkiye**, Amerika'nın istediği; Afganistan'da olduğu gibi, operasyonlara lojistik destek vermek ve barış gücü olmakla yetinmek zorunda kaldı.

Eski demirperde ülkelerinin yeni cazibe merkezi

Aynı durum, **11 Eylül saldırılarının** hemen ardından ortaya çıktı. 13 Eylül'de NATO adına açıklama yapan **Lord Robertson**, 1949 yılında imzalanmış antlaşmanın bugüne kadar yürürlüğe konmayan 5. maddesini uygulamaya koyduklarını açıkladı. Bu maddeye göre, "Üye ülkelerden birine yapılan saldırı, diğer NATO ülkelerine yapılmış sayılıyor"du. NATO'nun 5. maddesi ilk kez Afganistan'da çalıştırıldı. **Yugoslavya'da** etnik çatışmalara müdahale eden NATO'nun yeni düşmanı artık "terör"dü.

Öte yandan NATO, soğuk savaştan sonra, eski demirperde ülkelerinin yeni cazibe merkezi haline geldi. 1999'da **Polonya, Macaristan ve Çek Cumhuriyeti** ittifaka kabul edildi. Bu yılın Mart ayında ise **Letonya, Litvanya, Estonya, Slovakya, Slovenya, Romanya ve Bulgaristan**'in katılımıyla 26 üyeli bir örgüte dönüştü. Rusya, örgütte veto hakkına sahip üye olamasa da, NATO, Rusya Daimi Konseyi ile ilişkilerini geliştirmeye çalıştı. Siyaset bilimcilere göre, "Bu bile NATO'nun hala güçlü bir örgüt" olduğunun kanıtıydı.

İstanbul Zirvesi'ne 26'sı NATO üyesi olmak üzere, aday ve işbirliği içindeki ülkelerden 46 devlet ve hükümet başkanı katıldı. Herkes zirveden, bu güçlü örgütün yeni misyonu ve tehdit algılayışıyla ilgili sistematik kararlar bekliyordu. Ancak NATO'nun İstanbul zirvesinden kamuoyuna yansıyanlar, lider eşlerinin İstanbul gezileri, misafirperverliğimize duydukları hayranlık, alınan güvenlik önlemlerinden öteye gitmedi. Tartışılan en ciddi konu **ABD Başkanı Bush**'un, Türkiye'nin AB ile bütünleşmesini verdiği destekti. Peki bu kadar tantana çıkaran NATO zirvesinden ne sonuç çıktı? Ankara'nın büyük başarı diye sunduğu Zirve'de dünya barışı adına hangi yeni kararlar alındı?

İstanbul Zirvesi anlaşılır sonuçlardan çok, yeni sorularla sona erdi. NATO, yeni misyonunu, "terörizm ile mücadele" olarak tanımlıyor. Başkan Bush ise "**Büyük Ortadoğu Projesi**"nin temel amacını, "Bölgeye demokrasi getirerek terörizmin köklerini kurutmak" sözleriyle açıklıyor. Amerika senaryosunu uygulamaya geçirdiğinde NATO'yu yeni görevler beklediği su götürmüyor. Peki Bush'un örnek müslüman ülke olarak tüm dünyaya lanse ettiği Türkiye'nin, bu senaryodaki rolü ne olacak? Bunu zaman gösterecek. Zirvede Afganistan'a daha fazla asker gönderme ve Irak askerinin eğitimine destek verme gibi kararlar alan NATO'nun, tek kutuplu dün yada yeni misyonu, belki de Amerika'nın arkasını süpürmektedir.

Münevver Kale

Doğu'da anti NATO günleri

Diyarbakır- Günlerdir manşetlerden düşmeyen **NATO zirvesi** ve getirdikleri üzerine çok şey yazıldı, çizildi, konuşuldu. **Avrupa Birliği, NATO ve Büyük Ortadoğu Projesi** üçgeninde mantıklar zorlandı, neler olabileceği hakkında yorumlar yapıldı. Bir yanda bunlar gerçekleşirken, diğer yanda belediye otobüslerinde bacaklar uçtu, polisimiz bomba tekmeledi, tepkiler bizden birilerinin canına gösterildi. Peki **Doğu** neler hissediyor? Büyük Ortadoğu Projesi'nin asıl vuracağı insanların tepkisi ne? Bush Türkiye'ye geldi gitti, doğu insanı ne düşünüyor? Bir yorum yok, rastlayamadım... 25 haziran 2004 Cuma günü... **Şanlıurfa Balıklıgöl**'de Cuma Namazı çıkışı... küçük bir grup beliriyor meydana, giderek kalabalıklaşıyor. Sonradan **Mazlum-Der, Eğitim-Sen** ve çeşitli sendikaların üyeleri olduğunu öğreniyoruz. Derken **Urfa kalesinden** büyük siyah bir bez sarkıyor. Üzerinde iki kelime: "**NATO'YA HAYIR**"... Gruptan alkışlar eşliğinde sloganlar duyulmaya başlıyor: "Nato'ya hayır", "Irak halkı yalnız değildir", "ABD Irak'tan defol", "Katil Bush Türkiye'den defol", "ABD Ortadoğu'dan defol"... Sayıları çok az olduğu için polis müdahale etmiyor. Turistler şaşkın bakışlarla olanları izliyor... Şanlıurfa Barış Platformu Bileşenleri adı altında basın açıklaması yapılacağı haberini alıyoruz. Türkiye Mimar, Mühendisler Odaları Birliği -**TMMOB**- ile Türk Tabipler Birliği -**TTB**- şubelerinden de bir tepki geliyor. **TMMOB üyesi Soner GÜLAĞACI** konuşuyor:

"Bu zirve, halkları açlığa ve ölüme mahkum etme zirvesidir. ABD'nin Ortadoğu'yu Kafkasları kendi kirli emelleri için yeniden şekillendirme zirvesidir. Yeni savaşa gebedir. Bu zirvede savaş ve gözyaşı çıkacaktır. Halkımıza çağrımız, bu zirveye geçit veremeyelim" diyor. Diğer illerde de benzer küçük tepkiler. Başka da hiçbir ses yok **Güneydoğu'dan**. **Urfa** susmuş, **Doğu** susmuş, **Güneydoğu** lâl olmuş... Duyarsızlık değil elbet, tedirginlik olsa gerek. İlla bir tepki olmalı mı? Tartışılır... İstanbul patlamaları insanların burun kemiklerini sıplatmalıydı. Çoluk çocuğun geçim derdine düşmüş bir amca, eve eli boş gitmek boğazını düğümlendiriyor. NATO'yu, zirveyi, **Bush'u** düşünmeye fırsatı kalmıyor. Kendi deyimile, "Kaçmaktan, düşünmek elimize geçmiyor!"

Kimbilir; belki de Doğu insanı tepkisini, tepkisizlikle dile getiriyordur artık. Bir mesele vardır hep anlatılır:

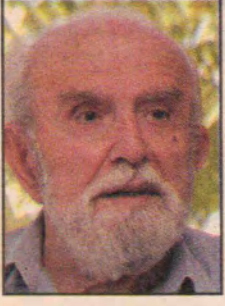
Milletvekilleriinden biri, bir doğu ili mitinginde halka, "Bir sorunuz var mı?" diye seslenir. Kalabalıktan "yooooook" diye bir ses gelir. Mitingden sonra yaşlı bir adam Milletvekili'nin karşısına çıkar:

- Ben çok hastayım, maddi durumum iyi değil, bir yardımcı olsanız

- E sorduğum zaman niye söylemedin?

- Çok kalabalıktı, herkes yooooook! deyince, benim "hesteyem" dediğim duyulmadı.

Belki hala hastadır ve kalabalığın içinde sesi duyulmuyor!..

Mihri Belli

Tartışılması gereken bir konu

İstanbul'da NATO toplantısı dolayısıyla **Irak ve Kürt sorunu** üzerine görüş beyan edenler çoğaldı. **AKP hükümetinin** bu konudaki tutumu malum. **Başbakan "PKK'yı yok edin"** diye Bush'a çağrıda bulunuyor. **Kuzey Irak'ta** konuşlanmış bin-ikibin PKK'lı gerilla yok edilirse Türkiye'nin ulusal çıkarları korunmuş olacak. Ulusal çıkar anlayışları böyle. Kuzey Irak'taki Amerikan tezgahı oluşum artık sorunları değil. Türkmen ırkdaşlarımız çoktan unutuldu. Bir külâh giydirme operasyonu bu sorunun kapatılmasına yetti.

Kuzey Irak'ta PKK varlığına son verilmesi, Barzani ve Talabanilerin önünde alanın temizlenmesi demek olmaz mı? Bu adamların güdümünde **Amerikan tezgahı** oluşum, Türkiye köklü bir demokratik dönüşümden geçmedikçe, ergeç Türkiye'ye karşı kullanılacak bir silah olmayacak mı? Bu silahı etkisiz kılanın tek yolu, Anadolu'da halkların özgürlük ve eşitlik temelinde gönüllü birliğini gerçekleştirecek demokratik ortamı yaratmak değil midir? Bunları düşünen yok.

Bağdat'da tek seçici **Bremer'in** kurduğu mostralık Irak kabinesinin başbakanı Allawi adındaki zat da koltuğa oturur oturmaz, ilk icraat olarak PKK'yı "**terörist**" ilan etmiş. İlk demecinde işgal kuvvetlerine teşekkür etmeyi de unutmamış. Belli ki orada da ülkesinin ulusal çıkarlarını düşünenler eksik değil.

Fatih Altaylı'nın yazısı

Ama bugün konumuz **Allawi** değil. **NATO zirvesinde** Türkiye'nin ileri sürdüğü istemler de değil. "**Hürriyet**" de yayınlanan ilginç ve önemli saydığımız bir yazıdan söz edeceğiz. **Fatih Altaylı'nın** sütununda yayınlanan "**Barzani ve Talabani Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşı Olsalar Ne Olur?**" başlığını taşıyan yazıdan söz ediyorum. Yazıda özetle ne mevcut hükümetin ne de daha öncekilerin "**Bölge**" ile ilgili politikalar üretmek açılım sağlayamadığı, AB baskısıyla yapılan yasal değişikliklerin ise bölge halkının esas beklentilerini karşılamadığı söyleniyor. Oysa son beş yıl içinde çok şeyler yapılabilecek olduğu, hala da bölgenin yeni şekillenmesini sağlayacak pek çok fikir üretilebileceği vurgulanıyor.

Yazar, "**İster kabul edelim, ister etmiyelim Kürdistan diye anılan bölgenin Irak'a değil Türkiye'ye bağlı olduğundan**" söz ediyor. Bu tespitin "**çok iddialı**" olmadığı, "**Atatürk'ün Misak-ı Milli sınırlarının** bu bölgeyi de kapsadığı, mevcut sınırların Kurtuluş Savaşımızı birlikte yürüten iki etnik unsur değil, İngilizlerin petrol politikalarının oluşturduğu" gerçeğini dile getiriyor. Ve sonunda ilhak değil "**Self determination**" önerisi üzerine tartışma açılmasını öneriyor.

Misak'ı Milli sınırları içinde yer alan **Musul -Kerkük** bölgesinin Türkiye topraklarına katılarak, eski adıyla Kürdistan'ın, bu alanının bütünleşmesi konusu beni eskiden beri ilgilendirmiştir. **Kurtuluş Savaşımız** zaferle sona erdiğinde, bu sorun Lozan'da bir sonuca bağlanmadı. **Lozan'dan** sonra

İngilizlerle müzakerelerde Türkiye bu bölgede referandum yapılmasını öneriyordu. Bir halk oylamasının ne sonucı vereceği başından belli idi. İngilizler buna yanaşmıyordu.

Musul-Kerkük gerçeği

O Bölge halkının muazzam çoğunluğu Kürtler ve Türkmenler idi. Bu iki halk Anadolu Kurtuluş savaşında ittifak halinde ortak düşmana karşı savaşmışlar, ortak vatanı kurtarmışlardı. 1920 Anayasası bu gerçeği açıkça vurgulayan bir belge idi. **Kuvayı-Milliyeye** dediğimiz, halklar arasındaki o gönüllü birlik ortamını yaşattığımız takdirde Musul - Kerkük kaçınılmaz olarak Türkiye toprağı olacaktı. Ardından **1925 Şeyh Said** isyanı oldu. Bu isyanda İngiliz parmağı olduğu söylendi. İdam sehpaları kuruldu insanlar asıldı. Zorla asimilasyon -Türkleştirme- ülkenin yasası oldu. "**Kürt**" sözcüğü yasaklandı. Referandum rafa kalktı. Musul - Kerkük İngilizlerde kaldı. Kürt illerinde isyanlar birbirini izledi. Zorla asimilasyon politikası bize pahalıya mal olmuştu.

Hukuk Fakültesi'ndeki konferans!

1960'larda demokratik güçlerin ilerlemeler kaydetmesiyle birçok başka konu gibi Kürt sorunu da legal basında tartışılır hale geldiğinde demokrasiyi savunanlar için atılacak ilk adımlardan biri, dayatılan Kürt sözcüğü tabusunu etkisiz kılmak idi. O dönemde Kürt hareketinin öncüleri "49'lar" denen aydın grubuydu. Onlar da tabuya uyuyorlardı. Panellerde "**Doğuya özgürlük**" sloganı atılıyor. Oysa tabunun yıkılması bir devrimci görevdi ve bu işte gayret biz sosyalistlere düşüyordu. **20 Mart 1969** günü **Ankara Hukuk Fakültesi'**nde bir konferans verecek idim. Konferansın konusunu "**Millî Gerçeği**" olarak saptadım. Bu vesileyle Kürt sorununu ele alacak ve görüşlerimi açıklayacaktım. Tabuya meydan okuyuş olacaktı bu konferans. Aynı gün başka bir davadan tutuklandım. Konferans iptal edildi. Ankara Merkez Cezaevi'nde Hasımlar Koşuşu'nda yatarken konferansı el yazısıyla yazdım, dışarı gönderdim. Yazının 16 sayfalık geniş bir özeti "**Aydınlık Sosyalist Dergi**"de yayınlandı. Bu yazı için de dava açıldı. Aylarca tutuklu kaldım. Ama o yıllar **DEV-GENÇ**'in anti-emperyalist ve anti-faşist şahlanış yılları idi. Biz ilerliyorduk karşıımızdaki statükocu güçler geriliyordu. Ama sonunda Kürt sözcüğü tabusuna meydan okuyan ve öz olarak Kürt halkının kendi kimliği ile ortak vatan çatısı altında Türk halkıyla gönüllü birlik halinde yaşama hakkını savunan bu yazı, **Ankara Ağır Ceza Mahkemesi'**nde beraat etti. Yazıda, "**Kürt sorununu hakça çözdün mü Misak-ı Milli sınırları daralmaz genişler**" tezi savunulmaktaydı. Demokratik devrimini eksiksiz gerçekleştirmiş bir Türkiye'nin cazibe merkezi olacağı, komşu ülkelerde yaşayan Kürtlerin de gönül rızası ile **Türkiye Cumhuriyeti'**ne

katılmak isteyecekleri görüşü savunuluyordu. Kürt halkının o dönemdeki liderlerinden olan **Kemal Burkay, Naci Kutlay, Mehmed Ali Aslan** ile adını Edip olarak hatırladığım Urfa'lı bir Kürt aydın bu yazıdan ötürü beni kutladılar.

Ne beklenirdi? Doğal olan Kürt hareketinin temsilcileriyle oturup ülke sorunlarını konuşmamızdı. Tam tersi oldu. Sömürge tezinin yaygın bir biçimde piyasaya sürülmesi o günlerdedir. Hedef **DEV-GENÇ** idi. **DEV-GENÇ** saflarında çok sayıda Kürt kökenli militan vardı. Bunlar en azından sosyalizm sempatisini idiler. "**Sosyalizm gelir Kürdünü de kurtarır Türkünü de**" diye düşünüyorlardı. Sömürge tezini benimseyen kimseler ise, egemen ulustan kişiler ile aynı örgüt çatısı altında olmayı kabul edemezdi. Oysa Kürt halkı sömürgeci baskıdan daha

Bugün konumuz Allawi değil. NATO zirvesinde Türkiye'nin ileri sürdüğü istemler de değil. "Hürriyet" de yayınlanan ilginç ve önemli saydığımız bir yazıdan söz edeceğiz. Fatih Altaylı'nın sütununda yayınlanan "Barzani ve Talabani Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşı Olsalar Ne Olur?" başlığını taşıyan yazıdan söz ediyorum.

ağır bir zulüm altındaydı. Halk olarak ulusal varlığı inkar ediliyor zorla asimilasyona tabi tutuluyordu. Sonunda bu aleyhte kampanyanın nereden kaynaklandığını öğrendik. **Mustafa Barzani "Türk Marksistlerinden uzak durun"** diye talimat göndermişti. Biz Molla Barzani hakkında bugün bildiklerimizi bilmiyorduk o zaman. **Siyonist devlete** gidip geldiğini ve **Kissinger'in** tavassutuyla Şah'ın İran'ı kanalından 10 milyon dolarlık partiler halinde para yardımı aldığını sonra öğrendik.

"**Millî Gerçeği**" yazısı başka yönden de saldırıya uğradı. Yazıda, Anadolu'nun bir demokrasi kalesi olarak cazibe merkezi durumuna gelmesi halinde **Türki Cumhuriyetlerin** buna ilgisiz kalamayacağı ifade diliyordu. Ulus tarihsel bir kategori idi. Ulus gerçeği çağında ulusal değerlere sahip çıkmak ilerici bir tutum olmakla birlikte, bir sosyalist için nihai hedef her zaman ulusal duvarların yıkılarak insanlığın birlik olmasıydı. İlk aşamada ise bu birliğin, birbirine yakın kültürlerle sahip halklar arasında olması doğaldı.

Milliyet gazetesi'ndeki broşür

Yurt dışındaki "**TKP**", "Bu adamın Sovyet topraklarında gözü var" diye bize saldırıya geçti. Kaleme aldıkları "**MDD'nin İçyüzü**" adlı broşür, desteler halinde Türkiye'ye getirildi. O zamanlar **Abdi İpekçi'nin** yönettiği "**Milliyet**" gazetesi bu broşürün geniş bir özetini, özellikle bana hücum eden paragraflarını yayınladı. Yasalar uyarınca gönderdiğim cevap yazısı **Milliyet'**de yayınlanmadı.

O günlerde fotokopi makinaları henüz pek yaygın değildi. Gelişmiş bir fotokopi cihazı **Türk-İş'**de vardı. Orada bu "**TKP**" broşürü çoğaltıldı ve dağıtıldı. Karşıımızda

"**TKP**", "**Milliyet**" ve **TÜRK-İŞ'**den oluşan ilginç bir cephe oluşmuş bulunuyordu. Bu da doğru yolda olduğumuzun bir kanıtıydı.

Konumuza dönelim: **Altaylı'nın** yazısı, Barzani ve Talabani'yi Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığına kabul etmenin ulusların kendi kaderini belirleme hakkının -self determination- gerçekleşmesinde gerekli bir adım gibi bir izlenim bırakıyor. Ayrıca, Kürt hareketinin ilkel milliyetçilikten uzak ve feodal unsurlarla çelişen kesiminin savunageldiği enternasyonalist çizgi ile **Kürt milliyetçiliği** arasındaki değişik şekillere bürünen çatışmaya değinilmeye imkan olmamış. Oysa ulusların kendi kaderlerini belirleme hakkı, ancak **anti-feodal** demokratik devrim belli başlı hedeflerine ulaştığı zaman söz konusu olabilir. Yoksa gündemde olan halkın özgür iradesi değil düpedüz ilhak

olur. Yani hem Türkiye'de hem Güney Kürdistan'da demokratik dönüşümlerde önemli mesafeler alınmadan self determination yoluyla birleşme mümkün değildir.

Barzani ve Talabani'ye TC vatandaşlığı verilmesi ve bunların işbirlikçi feodal yapılarını olduğu gibi Türkiye'ye taşımalarına imkan tanınması burada çözüm olamaz. Bu feodal elebaşları Amerikan işgalcileri ile işbirliği yapmışlardır. Şu anda Arap halkıyla uyumsuzluklarının asıl nedeni budur. **Saddam Hüseyin** yönetiminin gadrine uğramış olmaları işbirlikçiliğin mazereti sayılamaz. Babası ve iki kardeşi **Saddam** tarafından kurşuna dizilen **El Sadr** gibiler de aynı zulme uğramıştır. İşi ve Sünnisi ile tüm Arap halkı...

Şu anda **Irak'ta** karşı karşıya gelenlerin, **Saddam** dikta rejimi ile demokrasi kurmaya geldiği iddia edilen bir **Amerika** olduğunu sanmak büyük gaflet olur. Bu, düpedüz, Bush'un propagandasını olduğu gibi yutmak anlamına gelir. Amerikan halkı bile Bush'un yalanlarına artık inanmaz oldu. Asıl karşı karşıya gelen, asıl baş çelişki, direnişi ülke düzeyine yayan yurtsever **Irak halkı** ile o ülkenin toprak altı ve toprak üstü zenginliklerini gaspetmeye gelen emperyalist işgal kuvvetleri arasındaki çelişkidir. **Barzani ve Talabani** güdümündeki **Kürtlerin** işgalcinin safında yer almış olmaları bu halk için büyük talihsizliktir. Çözüm değil. İşbirlikçilik politikası son tahlilde intihar politikasıdır. Burada **Noam Chomsky'nin** sözünü tekrar edelim. "**Güçlüye bel bağlayarak çözüm arayan güçsüzün sonu felakettir**" diyor. Doğru söylüyor.

NATO

Yeni Tanrı'nın Azrail'i-2

Serdar Paktin

Çok uzak bir galakside, günümüzden bin ışık yılı uzaklıkta bir gezegen varmış. Bu gezegenin adı: **Birya**. Yaşayan birsanlar çok karmaşık metabolizmalarından kaynaklanarak yine çok karmaşık kuruluşlar oluşturmuşlar evrimleri sürecinde. Bunlardan birisi **Amorigopolit**... Amorigopolit bu gezegende çoğunlukta olan düşüncenin yerini sağlamlaştırmak ve güvenliğini sağlamak için yarattıkları zeki ve cüsseli bir robot. Bu robotun fonksiyonları aynı bir birsan gibi. Kendi sibernetik organizması öyle iyi inşa edilmiş ki **Amorigopolit** kendi kendine yetebilen ve dış etkilere -iklim, fiziksel darbe, vs.- etkilenmeyen bir yaratık.

Biryalıları yaptıkları bu robotu çok severler, ona hali hazırda **Birya** olgusunu anlatırlar. **Amorigopolit** her şeyi anlayan ve sonsuz hafızasında saklayıp işleyen bir yaratıktır. Bu yapay zeka dahisi robot, zamanla Birya yüzeyindeki bütün bilgilere muvaffak olacaktır. Yaptığı analizler doğrultusunda Birsanları kendilerinden daha iyi tanıyacak ve bundan faydalanacaktır. Sonraları "**Biz bir canavar yaratmışız!**" bile demeye fırsat kalmadan, daha doğrusu farkına bile varmadan Amorigopolit Birya'nın yönetimini saman altından ele geçirecektir. Yapay zeka olmasına karşın kendi düşünce yapısını da oluşturan bir mekanizma olabileceğini hesaba katmamışlardı. Amorigopolit'i yaparken hiç değilse birsanlara zarar vermeme komutunu yüklemişlerdi belleğine. Birya'da genel durum böyle.

Amorigopolit'in insanlara ettikleri!

Amorigopolit ortalıkta dolaşıp birsanlara yapmaları, yemeleri, giymeleri, düşünmeleri gerekenleri bildirir. **Birsanlar**, Amorigopolit'in dediklerine inanır ve harfiyen uyarlar. İşte bu ahval ve şerait içinde dahi birsanlar Amorigopolit'in **-kendi yaptıkları sibernetik bir organizmanın-** nasıl bir konuma geldiğini ve üzerlerinde nasıl etki sahibi olduğunu fark edemediler, çünkü hala onun kendi ürettikleri bir aygıt olduğunu zannediyorlardı. Amorigopolit için geriye bir tek sorun kalıyordu, birsanlar üzerindeki egemenliğini pekiştirebilecek ve onları cezalandırmaya olanak sağlayacak bir mekanizma. Kendine ufak bir

çete kurmaya karar verdi. Birya nüfus kayıtları dosyasını çağırdı, sağlık dosyalarıyla karşılaştırdıktan sonra IQ tablosundan akıllıları ele. Geriye 4 az gelişmiş beyinli birsanı kaldı. **Niyetit, Ardsis, Tilkimi ve Oruspani** isimli bu izbandut çetesine kısaca **NATO** dendi. NATO, Amorigopolit'in belirlediği kurallara ve bulunduğu tavsiyelere uymayanları cezalandırma mekanizması idi. Bu az gelişmiş beyinler, zaten tüm Birya üzerinde lafını geçiren bir metanın kendisine kolayca taptırabileceği yaratıklardı. Sonunda hikayenin olay örgüsünü verdikten sonra, gelelim can alıcı kısma.

Amorigopolit, Birya gezegenindeki hakim gücün yaptığı sibernetik bir organizma, bu organizmanın geliştirdiği zeka yapısı ve bilgi işleme yetisi sonuçta kendisini hakim güç yaptı ve sistemindeki bir eksikliği de **Niyetit, Ardsis, Tilkimi ve Oruspani** isimli zihnen az gelişmiş lakın bedenen çok gelişmiş 4 birayı yavrusu ile gidermiştir. Birsanların çoğu halen kendilerine duydukları müthiş güvenin ardında ve yarattıkları mükemmel aygıtın önünde güneşe bakar yüzleri gözlerinin içine bakmazlar da. Amorigopolit şekillendirmektedir **Birya**'daki hayatı. Amorigopolit'in var olma nedeninin görüş ayrılıkları üzerinde durduğuna ve sürekliliğinin birsanları tektipleşmesine, düşüncelerinin uyutulmasına bağlı olduğuna bazıları uyanmıştı aslında. Fakat Amorigopolit'in onlar üzerinde yaptığı zeka incelemesi sonucunda normal birsan zekasından hayli düşük olduğu ortaya çıktı ve bu birsanlar dikkate alınmadı. Birsanların bunu anlaması için iki yüz bir yılı geçmesi gerekti. Bu zamana ulaşana kadar neler oldu?

Birsanların üzerine salınan NATO

Birya'nın bir bölgesinde, Amorigopolit'in kullanılmasını ön gördüğü materyalleri kullanmayan birsanların üzerine **NATO**'yu gönderdi ve hepsini eşsek sudan gelene kadar dövdürttü. Sonra Amorigopolit: "Ohw.. Dövdüler mi seni kuzum, merak etme. Al ben sana vereyim o materyallerden, hatta al bu pabirayla bir tane de kendin inşa et, sonra gelip benden istemek zorunda kalmazsın. Paran olunca ödersin, merak etme!" Sonra onların komşu

kabilesine gidip: "Bunlar böyle böyle fabrika neyim kuruyorlar bak. Sonra demedi deme, koskoca **Amorigopolit** bir şey diyorsa bir bildiği vardır, he mi yeğenim? Yarın öbür gün bunlar sana savaş açarsa ne yapacaksın? İyi olacak hastanın ayağına doktor gelirmiş, bak ben bu gezegenin en zeki, en bilgili ve en yardımsever varlığıyım. Bu yüzden sana kendini koruyabilmen için silah temin edeceğim. Pabirası mühim değil, olunca verirsin."

Daha sonra köşesine çekilip beyin kısıtlayıcı radyo dalgaları yayan bir cihaz geliştirdi, adını **telebiryon** koydu. Bu cihazın tüm birsanlık için çok önemli bir icat olduğunu, **telebiryonun** başında ne kadar zaman geçirirlerse, o kadar sevgili kullar olacaklarını buyurdu. Sonra pabira, silah ve materyal verdiği birsanların burnundan fitil fitil getirmesini bildi. Bunu sadece çekenler anladı ve diğerleri hala Amorigopolit'in dediklerine harfiyen uyuyorlardı hatta artık onun sözü kanundu ve uymazsan **NATO** gelip aklını alıverirdi başından. Materyal alanlar, alet bozulunca gidip ne olacak şimdi diye sordular. "**Bizden yedek parçasını satın alırsın olur biter. Ben anlamam bunun tamirinden diyorsan sana bir birsan göndereyim o yap-sın.**" O gönderdiği birsanın da bilgi toplamak gibi bir hobisi olduğundan nedense yüce Amorigopolit'in muhteşem zekasının haberi yokmuş. Silah verdiği iki komşu savaşmaya başlayınca hangi taraftan çıkacağı daha azsa dayak manyağı olan bu dörtlüyü hemen oraya gönderdi. Lafından çıkmayanlara da **NATO** özgürlüğünüzün koruyucuları olaya el koydu buyurdu. Bir de durumu kötü olmayan, silahla da işi gücü olmayan barışçı ama kendi halinde olan birsanlara iyi niyet gösterisi olarak verdiği borcu nedense buyurduğu tükkânların o bölgede açılması istenmediği zaman geri istemesi, yine yüce bir zekanın ürünü değil de nedir? Sorarım sizlere. Bu birsanlar haliyle onun istediği paranın tamamını o anda ödeyemezler. "Peki canım, mühim değil olduğu kadarını ver, kalanını da olduğunda veririsin ama bizim tükkânlardan buraya açmamıza izin vercen, di mi güzel kardeşim?" diyerek gönül almaya da ünlüdür bağışlayıcı ve merhamet dolu olan **Amorigopolit**. Bütün bunlardan bihaber **telebiryonlarında** onlara sunulan "seçme-

Amorigopolit Birya gezegenindeki hakim gücün yaptığı sibernetik bir organizma, bu organizmanın geliştirdiği zeka yapısı ve bilgi işleme yetisi sonuçta kendisini hakim güç yaptı ve sistemindeki bir eksikliği de Niyetit, Ardsis, Tilkimi ve Oruspani isimli zihnen az gelişmiş lakın bedenen çok gelişmiş 4 birayı yavrusu ile gidermiştir.

ce bunlar seçmece, kesmece bunlar kesmece(!)" haberleri seyreden inançlı birsanlar, O'nun yüce kelamını dinlerlerdi uyuşuk beyinleriyle. Dediğim gibi O'nun varlığı tektipleşmeye, düşünce ayrılığına ve uyuşuk beyinlere bağlıydı. Süper sibernetik zekasıyla bunu sağladı. Bunun dışında kalanların oluşumu ve zulumünden muzdarip olanların çoğaltılması ile gerçeğin farkında olan birsanlar çoğaldı. Bir kısmı karşı örgütlendi, bazıları pes etti, bir kısmı da pusuya yattı sinsi gibi, deccal olmanın zamanını bekliyordu. Dedi ki: Ben şüphesizdir ki sizin iyiliğiniz için buradayım. Söylediklerim, yaptıklarım iyiliğiniz içindir.

Herkes eşit ve aynı olmalıdır, ben de bunun sağlayıcısı.. Bizim gibi düşünmeyenler ifrittir ve cezalandırılacaktır. Dedi ki: **NATO** sizin için görevlendirdiğim özgürlük savaşçısı. Birya halklarını kötülere ve buyruğuma uymayanlara karşı korumak ve de onları ezalandırmak **NATO**'nun görevidir. Dedi ki: **NATO** benim dört meleğimin bir araya gelmesiyle oluşur: **Niyetit, Ardsis, Tilkimi ve Oruspani**... Bu dörtlü bir araya geldi mi sakının kendinizi ey inanmayanlar, buyruğuma uymayanlar, çünkü bu dörtlü bir aradayken benim **Azrail**'imi oluşturur!

Oktay Taftalı

otaftali@hotmail.com

Strateji ve taktik

Irak savaşının başlangıcından itibaren, stratejist ünvanlı onlarca şahsiyetin, ortalıkta gelişigüzel boy göstermesi, giderek kimi çevrelerde şikayet konusu olmaya başladı.

Şimdi NATO zirvesi dolayısıyla bu şahsiyetler kozmopolit medyanın gözbebeği olarak yine ortalıkta cirit atıyorlar ki, o kadar olur.

Bana kalırsa, bu sayın stratejist şahsiyetler medyamıza ve düşünce hayatımıza büyük renklilik ve zengin bir mizahi hava getiriyorlar. Bu değerli fikir adamları çoğunlukla askeri (emekli) veya akademik bir yan ünvana da sahipler. Ve üyesi oldukları stratejik araştırma kuruluşlarının da oldukça görkemli isimleri ve bu isimleri belirtten kısaltmaları var. Mesela tasam, asam, sesam, susam, artık Allah ne verdiyse.

Beri yanda, bunlardan yakınlardan da, sadece bunların çokluğundan ve ortalıkta bu kadar çok stratejik görüş belirtilmesinin, kafa karışıklığına yol açtığı, bir çoğunun doğru çıkmadığı falan gibisinden, tiri viri nedenler ileri sürüyorlar.

Ama bir Allahın kulu da çıkıp demiyor ki: yah önce bize bir anlatın strateji nedir, taktik nedir, nasıldır? Stratejist kime denir, taktisyen kime denir, bu sıfatı kim neye göre kendisine layık görmüştür? Yoksa işsiz gezen adamın, "ne iş olsa yaparım abi" zihniyetinin bu durumla bir ilgisi var mıdır, belli değil. Neyse...

Şimdi, diyalektik mantığın, en karakteristik işleyiş biçimini ifade eden strateji ve taktik meselesinin ne olduğunu anlamak için düşünce tarihine kısa bir göz atmamız gerekiyor:

Tarihte ilk sistematik örnekler kapsamında, diyalektik mantık önermelerini dile getiren **filozof Herakleitos**'dur (İ.Ö 500). O, evreni ve varoluşu, ebedi ve sürekli oluş içerisindeki karşıtlıkların bir ifadesi olarak tasarlıyordu. Gece gündüz, soğuk sıcak, güzel çirkin, iyi kötü, vb. gibi karşıtlıklar, sürekli bir mücadele ve akış içerisindeydiler. Zıtlıkların birbirleriyle sürekli bir çelişme ve çatışma içerisinde olmaları, bu mantığın esas yönünü teşkil eder. O nedenle **Herakleitos**'a göre "savaş her şeyin babasıdır." Çünkü birbirleriyle mücadele eden zıtlıklardan birsinin galip gelmesiyle, ortaya yeni bir nitelik çıkar. Ve bu yeni nitelik eşyaya damgasını vurur. Yani doğan her yeni şey, bir çelişkinin ve bir savaşın ürünüdür. Ve bu süreç birbirinin tekrarı olmayan aşamalarla akıp gider, tıpkı bir ırmak gibi. O nedenle Herakleitos "aynı ırmakta iki kez yıkanılmaz" demiştir. Çünkü her an akıp giden ırmak, bir an önceki ırmak değildir artık.

Yakın yüzyıllarda, önce **Hegel** ve sonra da **Marks** tarafından geliştirilen, modern diyalektik mantık, bu süreçleri ayrıntılı bir biçimde analiz ederek, mantığa ve bilime tapınanlar için, eşyanın ve hareketin yönünü ve niteliğini kavramaya yarayan, paha biçilmez imkanlar sunar.

Belirtmek gerekir ki, bir stratejist veya bir taktisyen olmak açısından, ille de marksist olmak gerekmez, ancak bir marksolog olmak veya diyalektik mantığı bilmek olmazsa olmaz bir mecburiyettir.

Herakleitos'un birbirleriyle savaşan ebedi karşıtlıkları, **Hegel** ve **Marks** açısından, buraya kadar hemen herkesin bildiği tez antitez ve sentez üçlemesiyle ifade edilirler (Tıpkı hiristi-

yanlığın kutsal ruh, baba, oğul üçlemesinde olduğu gibi.) Ancak yalnızca tek bir süreci ifade eden bu üçlemeyi, benzer işleyişte sonsuz sayıdaki süreçlerle içiçe geçmiş, yatay ve ileriye doğru akan spiral bir oluş biçiminde tasarlamak gerekir. Bu sürecin içinde yer alan sonsuz sayıdaki zıtlıklar, birbirleriyle bir etkilme ve belirleme, savaş ve birlik ilişkisi içerisinde. İlişkinin belirleme ve savaş yönü başat, etkilme ve birlik yönü ise talidir. Bu mantık kapsamında, oluş sürecinin bütünü stratejiyi, sürecin içinde yer alan sonsuz sayıdaki her bir çelişik olgu ise taktik durumu ifade eder.

Dile getirme yöntemleri açısından ise: açıklama sürecinde stratejiden taktiğe, yani soyuttan somuta, araştırma sürecinde ise taktikten stratejiye, yani somuttan soyuta doğru yol almak, esastır.

Özetlediğimiz şekilde diyalektik mantık, aydınlanmacı ve ilerlemeci **Batı medeniyetinin** en gelişmiş düşünce yöntemini oluşturur.

Şimdi bütün bunları niçin anlatıyoruz: Batılı, aydınlanmacı ve ilerlemeci ağızla konuşan stratejistlerimizin, ifadelerinden anlaşıldığı kadarıyla, bu mantıktan bihaber olmalarına karşın, stratejist gibi iddialı bir sıfatı, kendilerine yakıştırmaları biraz komik kaçıyor da ondan.

Medyada boy gösteren stratejistlerimizin ortak özelliği, hemen hepsinin, somut olgular kapsamında, yalnız biçimsel (formel) ilgileri dik-kate almalarında kendisini gösteriyor. Diyalektik mantık açısından "somut durumların somut tahlili" yalnızca "taktik olanın" çerçevesiyle sınırlıdır.

Örneğin bu türlü bir düşünce, **ABD**'nin Irak'a demokrasi ve düzen getirmek istediğini veri olarak alır ve tüm öteki gelişmeler, **ABD**'nin başarısızlığı da dahil buradan hareketle hesaplanır. Oysa bu, bütün bir 'oluş' sürecinin, sadece bir halkasını içeren taktik bir durumdur. Üstelik, strateji bütün bu ve benzeri süreçlerin çok ötesinde, onları da kapsayan üçüncü bir nitelik içermektedir.

Dikkat edilirse, stratejistlerimizin hemen hemen hepsi, verili kapitalist Batı medeniyetinin ilelebet paidar olduğu sanısından yola çıkarak, birbirine benzer sonuçlara ulaşmaktadırlar.

Nedense kendisine stratejist payesini veren hiçbir şahsiyet, başta **ABD** olmak üzere bütün kapitalist-emperyalist sistemin, bir çöküş içinde, varlık-yokluk sınırına doğru yol almakta olduğu düşüncesine ihtimal verememektedir. Oysa strateji açısından ister gerçekleşsin, isterse gerçekleşmesin böylesi bir ihtimali de hesaba katmak gerekiyor.

Çünkü, stratejik düşüncenin öngördüğü soyutlamalar, tıpkı taktik süreçlerde olduğu gibi, stratejik süreçlerde de sonsuz sayıda ihtimali göz önüne alırlar.

Buradan şu sonuç çıkıyor: demek ki bizim stratejistlerimiz ne yazık ki soyutlama yapmasını bilmiyorlar. Veya bir başka deyişle, 'taktik olanı' kendi içerisinde soyutladıkları zaman stratejiye ulaştıklarını zannediyorlar.

Veya kötümser bir ihtimal olarak: belki de, vatandaşın böyle düşünmesi, kapitalist medeniyeti paidar, ilerlemeyi kaçınılmaz, demokrasiye ise bir **ABD** hediyesi olarak al-gılaması isteniyordur, kim bilir?

12 Eylül şakşakçılığında, 11 Eylül Pohpohçuluğuna

BOP'un gülen yüzü

1957 yılında Antalya'da bir yerel gazete haberi: "Üstad Bediüzzaman'ın uğurlu elleriyle yeni bir caminin temeli atıldı. Üstad Bediüzzaman Said-i Nursi uğurlu elleriyle, Isparta 3. Eğitim Tümeni camii'ne harç koydu ..."

Yusuf Yavuz | yavuzyusuf@superposta.com

Gazeteci Nuriye Akman'ın, Mart ayında **Fethullah Gülen** ile yaptığı röportaj medyada günlerce tartışıldı. Bu röportajın kurmaca olduğundan tutun da, Amerika'nın, **Büyük Ortadoğu Projesi**'nin bir cemaat önderi tarafından dillendirilişi olduğuna kadar uzanan bir yığın tartışma ... Bu çok tartışılan röportajın medyada en ilginç yer alma biçimi ise, **Ladin**'in ya da **Filistinli** İslami örgütlerin eylemleri, şiddet içeren görüntüleri ve demokrasiden nasi-bini almamış(!) İslam ülkelerinin geri kal-mışlığını çağrıştıran resimlerle yan yana sunulmasıydı. Bir yanda, **Fethullah Gü-len**'in o bildik "diyalog" ve "hoşgörü" me-sajları, diğer yanda ise sert, ideolojik, yo-baz, kavgacı ve akıl almaz cehaletleriyle geri kalan müslüman halklar .

Aynı günlerde, **Diyanet İşleri Başkanı Ali Bardakoğlu**, Amerika'da yaptığı demokra-si, hoşgörü, diyalog başlıklı görüşmeler-den Türkiye'ye döner dönmez , ayağının tozuyla **TRT**'de katıldığı bir programda - **Ali Bardakoğlu** ile başbaşa- program ya-pımcılarının sokaktaki vatandaşlara uzat-tıkları mikrofonda, herkes sözbirliği et-mişçesine aynı soruyu soruyordu : "Eee , sayın Başkanımızdan rica ediyoruz, şu "**BOP**" nedir, ne anlama gelmektedir bizi bir aydınlatın"... Programda, vatandaşla-rın yüksek bir jeostratejik merakla sor-dukları soruları , bütün ayrıntılarıyla ce-vaplayan **Bardakoğlu** ile, **Nuriye Akman**'ın sorularını cevaplayan **Gülen**'in söyledikle-ri arasındaki paralellik dikkate değerdi . **Zübeyir Gündüzalp**'in, **Ankara Ünversi-tesi**'nde verdiği bu konferanstan on yıl sonra, Isparta'da zorunlu ikamete tabii tu-tulan **Said-i Nursi**, **Isparta Tugay Camisi**-nin temelini atacaktır. Tugay ve Cami ke-limelerinin yan yana telaffuz edilmesinin neredeyse imkansız olduğu günümüz ko-şullarına karşın, o günlerde estirilen Ame-rikan rüzgarları ve şimdilerde çokça tartı-şılan **BOP**'un öncülü olan ve soğuk savaş yıllarının vazgeçilmezi "**Yeşil İslam**" proje-si kapsamında, bir askeri tugaya cami te-meli atılacaktır. Said-i Nursi'nin temel atarken çekilen fotoğrafında, etrafında eş-raftan insanlar, talebeleri ve adeta bu gö-rüntüyü görmezden geldikleri izlenimi doğuran , kolları birbirine bağlı, gözlerin-de güneş gözlükleri ve başları yukarıda ordu mensupları yanyanadırlar. 1980'lere gelindiğinde ise, bu kez sahneye

Nur Cemaati'nin devletle ve askerle kur-duğu ilişki bakımından diğer gruplarında ayrılan, bir adım öne çıkan **Fethullah Gü-len** çıkar. Diğer Nur cemaatlerinin eleşt-i-rilerine aldırmadan , önce haziran 1979'da "**asker**", sonrasında ise , **CIA des-tekli** olduğu artık herkesçe bilinen 12 Ey-lül darbesinin hemen ertesinde, Ekim 1980'de "**son karakol**" başlıklı yazılarını, "**Sızıntı**" dergisinde yayımlar. "**Asker**" baş-lıklı yazıda, özetle şunları söyler : "...İn-sanlık, askerle medeniyet ve umrana tır-manır. Fetihler ve sonra kültür akımları, onun sancağı ve mızrağıyla her tarafa ula-şır ve bu sayede yeni yeni medeniyetler doğar; yeni yeni iklimler aydınlığa kavu-şur. Sonra taşıyıp geliştirdiği her şeyi, em-niyet altına alma ve koruma da yine ken-disine düşer. An olur, bir sel gibi çağlar, bir tufan kesilir, temizler her tarafı. Gün gelir buharlaşır, bir sıyanet bulutu kesilir milletin üstünde. Sığmaz kabına ve bir çığ-lık olup kıta'dan kıta'ya yayılır. Denizler gibi kükrer. Dağlarla pençelesir, stepleri aşar, **Çin Seddi**'ne ayak öptürür. O, ken-dini yerin tek varisi bilir ve gözü dünya hakimiyetindedir, 'gündoğusundan gün batısına kadar bizimdir ' sözü onda ideal-leşir ve bu uğurda ölüm , hayatın en tatlı gayesi ve en sevimli neticesi haline gelir ..."(Sızıntı; Haziran-1979)

Nur cemaatini, darbeye karşı daha tem-kinli yaklaşan diğer gruplarına kıyasla , darbecilerle "diyalog" kurmayı ilk dene-yen yine **Fethullah Hoca** olacaktı. Öyle ki, bu diyalogun temellerini henüz darbe ger-çekleşmeden bir kaç ay önce atacak, Şu-bat 1980'de yaptığı bir konuşmada; " İstih-barat duysun, emniyet duysun, riyaset-i cumhur duysun. Polise, askere kurşun sı-kan hainlere, mahkemelerde ceza veril-mezse ne devlet kalır , ne de millet" diye seslenerek, anarşist ve teröristleri dev-letin asker ve polisine bildirmeyenleri, Al-lah katında sorumlu olduklarını dile getiriyor, kısacası cemaatinin üyelerini jurnalcılığa teşvik ediyordu.

Cuntacı generallerden, liberal Başbakan-lar, **Vatikan** kardinallerinden, **CIA** aru-ğü ajanlara, yeryüzünü kana bulayan gözü dönmüş Amerikan katillerinden, demok-rasi havarisi soytarı bilimadamlarına kadar; her grupla, her lobiyile girilen iliş-kilerde gelinen nokta: **BOP**'nin pohpoh-çuluğu.

Amerika, Dünya ve Türkiye

Kanlı hesaplaşmaların üstünde
onların parmak izleri var:

Yeni NATO tamam da, süper NATO ne olacak?

Erbil Tuşalp

Daha dün gibi canlı. Takvim yaprağında 1953 yazılı. Benim Amerika ile ilişkim o yılının sonbaharında başladı. Bir gün kapı açıldı, ellerinde yaldızlı kağıtlara sarılmış paketlerle bir takım insanlar sınıfa girdi. Ayağa kalkıp bekledik. **Müdür Salih Bey**, öğretmen **Müzeyyen Hanım**'ın kulağına bir şeyler fısıldadı. Müzeyyen öğretmen, "Babası olmayanlar bir adım öne çıksın" dedi.

Öne çıktık. Büyük paketleri biz aldık. Kokulu jiletler, renkli şekerler, kurşun kalem, kalem arkaları, kalem açacakları, ataçlar, silgiler, cetveller, gönyeler ve daha neler neler. Küçük paketleri alanlar sevindiler. Büyük paketleri alanlara hüznümlendi. Büyük paketleri alanlar arasında babası **Kore**'de ölen biri vardı. **Müdür Salih Bey**, "Sen demokrasi şehidi bir babanın çocuğusun" diyerek başını okşadı. Herkes onu alkışladı. **Müzeyyen öğretmen** ağladı. Benim Amerika ile ilişkim yarım asır önce böyle bir hüznle başladı.

Süt tozu içmek

Kore'ye demokrasi götürürken ölen arkadaşımın babası sayesinde, daha savaş bitmeden **NATO** üyeliğini garantileyen Türkiye'ye, Amerikan yardımının oluk gibi aktığını çok sonraları öğrendim. İnancı gücü ama yardım dedikleri kışları **U.S damgalı** besilli Amerikan atlarıydı. Tankta/topta, silahta/mermide, çatalda/kışıktayla, donda/fanilada hep o lanetli **U.S damgası** vardı.

Kore'ye demokrasi götürürken ölen arkadaşımın babası canı pahasına kahraman ordumuz **İkinci Dünya Savaşı**'nda giydiği içi kürklü **Churchill** marka botlarını çıkaracak, domuz derisinden pırl pırl Amerikan **Roosevelt**'lerini giyecekti..

Süt tozu içtik, sonra yıllarca okullarda, yurtlarda, yuvalarda. Dondurulmuş Amerikan hindisi, turuncu Holland peyniri yedik uzun süre. James Dean izledik, kovboy şarkıları dinledik. 56 İmpala'larla, **Ford Mustang**'lerle düşlerimizi süsledik. "**Kahrolsun Amerika**"ya öyle kolay gelmedik. Amerikan jiletinden, Amerikan traşından nasiplenerek, Amerikan pazarlarından

geçerek büyüdük. Özgürlüğün, bağımsızlığın, eşitliğin tadına Amerikan postallı, Amerikan parkalı günlerden geçerek ulaşacaktık. Uzun ve çileli bir yoldu bu. 1960'ların ortalarında başlayan '70'li ve '80'li yıllarda süren yol üstü bu kanlı hesaplaşmada, elbette Amerika'nın kanlı parmak izi vardı. Bir baştan bir başa can pazarına çevrilen ülkemizde Amerikan karşıtlığının bedelleri öylesine hızla ödendi ki; Türk-Amerikan ilişkilerinin ne zaman nerede nasıl başladığını merak etmeye, hiç zaman kalmadı.

Küçük Amerika olma sevdası

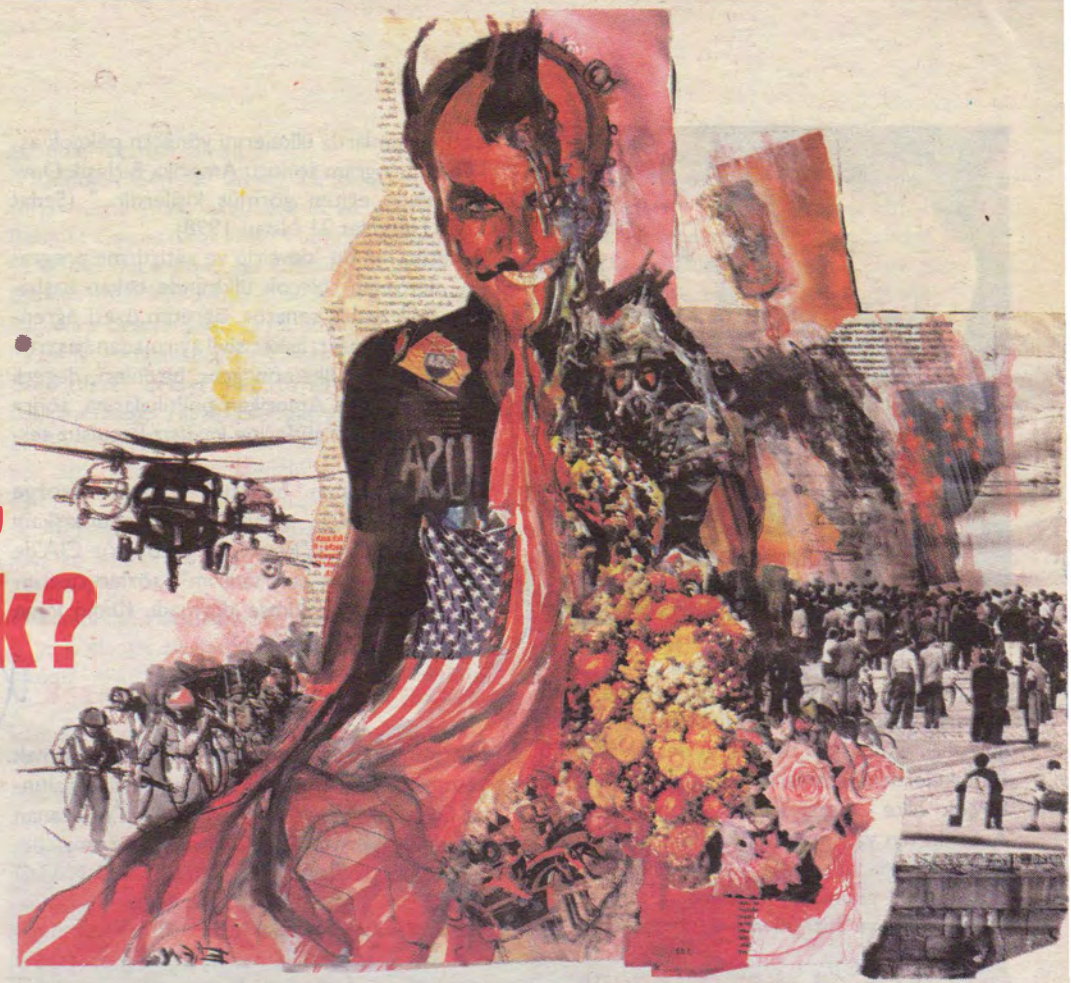
Biz şimdi nasıl onların kolu kanadı altında yaşıyorsak, bir zamanlar onlar da Akdeniz de bizim korumamız altındaydılar. Her taşın altında Osmanlı'nın çıktığı 18. yüzyıl sonunda Amerikan tüccarlarını Cezayir korsanlarının tacizinden korumak, kara yağız/yalın kılıç Türk leventlerine düşmüştü. Anlaşılan iki yüzyıl önce de yine bizimkiler ölüyor onlar paşa paşa ticaret yapıyordu.

Akdeniz'in maviliklerinde başlayan bu ilişki, 1920'lerde Ulusal Kurtuluş Savaşı'nın başlamasıyla bozuldu. Ulusal kurtuluş, Amerikan mandası altında bir Ermeni devleti tasarısını suya düşürdü. **Lozan Antlaşması**, Sevr'i ortadan kaldırınca, petrol arama imtiyazını yitiren ABD, Lozan'ı tanımayarak intikamını aldı. 1927 yılında yaşanan bu olumsuzluk 1950'lerin ortalarına kadar bizim için koşulsuz bağlılığa / şartsız bağımlılığa, başka deyişle karşılıksız bir aşka dönüşecekti.

Bu acıklı aşk öyküsü 11 Mart 1941 tarihli, "Ödünç verme ve Kiralama Yasası"na Türkiye'nin eklenmesiyle başladı. ABD, **İkinci Dünya Savaşı**'na katılmayan Türkiye'ye, savaşa katılan ülkeler gibi ekonomik yardım yapıyordu. Savaşın başlattığı borç-alacak ilişkisi, soğuk savaş sürecinde geometrik artışla büyüdü. Küçük Amerika olma sevdası, **Kore**'ye asker gönderme karşılığında **NATO** üyesi olmakla sonuçlandı.

ABD'nin dostu ve müttefiki Türkiye artık bir NATO üyesiydi.. Sonraki yıllar Amerika için

Türkiye aşkının her kabarışında Amerika, gönlünün istediği her şeyi rahatlıkla kiralayabiliyordu. Kiralık devlet adamları, kiralık siyasetçiler, kiralık işadamları ve sanayiciler, kiralık bilim ve sanat adamları, kiralık gazeteci ve yazarlar ve de elbette kiralık katillerle aşk...

kolay, bizim için zor geçti. Kazanan hep onlar, kaybeden hep biz olduk. Amerika ile hukuk ve ahlak dışı sayısız anlaşmalar yapıldı. Adnan **Menderes** ve arkadaşlarının "her mahallede milyoner yaratarak" Türkiye'yi "Küçük Amerika" yapma sevdası, süreç içinde ihanetlerle süslendi.

Türkiye aşkının her kabarışında Amerika, gönlünün istediği her şeyi rahatlıkla kiralayabiliyordu. Kiralık devlet adamları, kiralık siyasetçiler, kiralık işadamları ve sanayiciler, kiralık bilim ve sanat adamları, kiralık gazeteci ve yazarlar ve de elbette kiralık katillerle aşk, her geçen gün biraz daha gelişip serpildi. 1941'den 1970'lere dek Türkiye ile Amerika arasında tam 58 ikili antlaşma imzalandı. 51'i ikili antlaşma, "uygulama antlaşması olarak" kabul edildi. Antlaşmalar, TBMM'nin onayından geçirilmedi. Çok gizli olduğundan yedisinin adını bilen dahi yok. Türk hükümetlerinin Amerikan ordusunun Türkiye topraklarında depoladığı "nükleer" silahlardan da, hava sahasındaki "casusluk" faaliyetlerinden de çok uzun yıllar haberi olmayacaktı.

Çatının üstü, şemsiyenin altı

Türk-Amerikan ilişkilerini anlamak ilk koşulu Amerika'nın ne olduğunu, neyi temsil ettiğini bilmekten geçiyor. Amerika ne sorusu yanıt bekliyor.

Sözü evirip çevirmeye gerek yok. **Amerika Birleşik Devletleri** her şeyden önce emperyalist bir ülke.. Öyle bir emperyalist ülke ki; neyin demokrasi, neyin özgürlük, adalet, insan hakkı olduğuna hep o karar veriyor. Ona göre serbest pazar anlayışı; Amerikan sermayesinin serbestçe dolaşımı ve Amerikan şirketlerinin denetimsiz yayılması anlamına geliyor. Birleşmiş Milletler'in çatısında Amerika var. **NATO** Amerikan şemsiyesinin altında bir barışı koruma örgütü. Amerika olamadan IMF de, Dünya Bankası da, Dünya Ticaret Örgütü de olamıyor. İnsan haklarının getirdiği sınırlamaları/ Amerika için değil diğer ülkeler için geçerli olduğunu kabul ediyor. Gelişen ülkeler Amerika'nın dayattığı ekonomik politikaları hak ve özgürlükleri çiğnemesi pahasına kayıtsız koşulsuz uyması gerekiyor.

Kısaca, "egemenliğini şiddetle dayanarak sürdüren, çifte standartlı, bencil, dünya tarihini kendi kendi tarihiyle başlatacak kadar cahil politik bir varlık Amerika..." (Amerika'dan Neden Nefret Ediliyor, Z.Sarder, M.W.Davies, Aykırı

Yayınları)

Peki Amerika buysa, Amerikalı kimdi? Bu sorunun yanıtı kısa. Florida seçimlerinin sonucunu tartışmadan kabul eden bir halk önce.

Seçimlerde rakibi **Demokrat Al Gore**'dan 538 bin 898 oy daha az oy alıp başkan olan **Cumhuriyetçi Dabulyu Buş**'un başkanlığını içine sindiren insanlar topluluğu. Sadece arabalarıyla, alacakları ikinci evle, daha az vergi ödemenin yollarını aramakla, benzin fiyatıyla ilgilenen bir halk. Çoğu güvensizlik içinde. Başkalarının gereksinimlerini, umutlarını ve isteklerini dikkate almadan, bunlara özen göstermeden kendi için yaşamayı yeğleyen bir halkın parçasıydı Amerikalı.

Temel unsur yayılmacılık ve denetim

Amerika tarihinin uzak geçmişinde Kızılderili soykırımını ve zenci kırımı gibi insanlık utançları da var. Onlar unutuldu. Unutulmayanlar da var ama:

Örneğin **New Meksiko** ve **Teksas**'ı gasp yoluyla Meksika'dan alan o. Yüzyılın başında halkı ayaklandıran Panama'yı Kolombiya'dan koparan da o.

Filipinler ve **Endonezya**'daki insan kasaplığı unutulmadı. ABD boyunduruğuna girmek istemeyen arka bahçesinin halklarını CIA eliyle kana bulayan Amerika'nın, sosyalist **Salvador Allende**'nin Şili deneyimine karşı giriştiği eylem gerçek bir kıyımdı.

Amerika Panama, Honduras, Liberya, Nikaragua işgallerinin faturasını hala ödemedi. Japon halkının tepesine inen "atom"un da, Vietnam halkını yakıp kavuran "napalm"lerin de tetiğini Amerikan pilotları çekti.

Mısır'da **Nasır**'a karşı Müslüman Kardeşler'i, **Endonezya**'da **Sukarno**'ya karşı Sarekat'i İslam'ı o destekledi... **Pakistan**'da **Butto**'ya karşı Cemaat-i İslamiye'den, **Afganistan**'da **Necibullah**'a karşı Taliban'dan yana oldu. İran'da da demokratik muhalefeti susturmak için **Şah Rıza Pehlevi**'yi destekleyen Amerika'ydı.

SSCB'nin dağılmasından sonra sosyalizmi İslami yönetimlerle çember içine alıp boğmayı öngören Yeşil Kuşak politikasından hızla çark etti. Bölgede ve özellikle Türkiye'de "radikal İslam" hareketleri destekleyip, ülke yönetimlerini "ılımlı İslami" kadrolara teslim etme" konusunda çok başarılı oldu. Mollaların, imamların ha-

reket alanlarını genişleten de o oldu. Kısaca, "demokrasi, modernleşme ve insan hakları" getireceğini ileri sürdüğü her ülkede gericiğin ve baskıcı rejimlerin destekçisi oldu. Bu ülkelerdeki insanların geleceğini kararttı. Birçok ülke barış içinde yaşama olanağını Amerika'nın yayılmacılık öfkesi ve dünyayı denetleme hırsı nedeniyle kullanamadı. Kimi iç savaşlardan, ekonomik krizlerden, kimi askeri darbelerden ve anarşiden kurtulamadı.

Dünyanın sker eğitmeni

Sözün kısası, ABD'nin 1960'lardan beri siyaset planlamasını belirleyen temel unsurun "yayılmacılık ve dünya denetimi" oldu. Bu planın uygulanmasında kimi zaman ekonomik kimi zaman sosyal tuzaklar hazırladı.

Uluslararası Kalkınma Kurumu AID'nin verilerine göre 1960-70 yılları arasında ABD hazinesinden dünyanın çeşitli bölgelerindeki ülkelerin iç güvenlik güçlerine, "Bir milyar dolardan fazla eğitim ve malzeme yardımı" yapıldı. Belgeler ABD'nin 1950-1968 arasında dünyanın çeşitli ülkelerinden eğittiği asker sayısının 287 bin 221 olduğunu gösteriyor. Eğitilenlerden 16 bin 984'nün Türkiye'den olması zorunlu olarak bir güncelleştirme yapılmasını dayatıyor. Tarihi eski olsa da aşağıdaki veriler Türkiye'nin bugün içine düşülen durumun nedenlerini anlatıyor: ABD'nin Uluslararası Askeri Eğitim Programı (IMET) çerçevesinde sağladığı kredilerde Türkiye ilk sırada yer alıyor. Örneğin iki kutuplu dünyanın tek kutba dönüşmesi aşamasının başlangıç yılında, 1990 Mali Dış Yardımlarında IMET Türkiye'ye 3,5, Filipinler'e 2,9, Portekiz'e 2,6, Tayland'a 2,4, Paraguay'a 2,3 milyon dolarlık kredi sağlıyor. ABD'nin askeri yardımların yanı sıra benzeri ülkelerde "daha az maliyetli..." bir yöntem de baş vurduğu biliniyor. AID'nin Brezilya'da 100 bin, Güney Vietnam'da 85 bin kişilik polis gücü oluşturması rastlantıyla açıklanamıyor. ABD'nin Dominik'ten Tunus'a, Venezuela'dan Arjantin'e kadar "Türkiye dahil" bir çok ülke için Panama Kanalı ve Vashington'daki polis akademilerinde ucuz polis yetiştirdiğini herkes biliyor.

İnanmak güç ama dahası var. Türkiye'de 1948 yılında kamu kurum ve kuruluşlarında görevli Amerikalı uzman sayısı 292 olmuştu. Siyaset bilimci **Feroz Ahmad**'ın saptamalarına göre, 1950'li yılların ortalarında Türkiye Cumhuriyeti'nin hükümet kadrolarında tam 507 Amerikalı uzman çalışıyordu. Bunlardan 302'si Dışişleri'nde, 144'ü Emniyet örgütünde, 42'si Ticaret Bakanlığı'nda görevliydi. Anadolu yarımadası bir baştan bir başa **Barış Gönüllüleri**'nin işgaline uğrayacaktı... Belli ki, Türkiye'de yönetim o yıllarda her gün biraz daha hızla Amerika çıkarlarıyla bütünleşiyordu.

ABD Genelkurmay Başkanı **William Crowe**'in sözleri çok anlamlıydı:

"Uluslararası eğitim programımız nüfuz sağlamak açısından son derece başarılı olmuştur. Bugün dünyada ordularının başında olan hatta

bazı durumlarda ülkelerini yöneten pek çok asker bu program sonucu Amerika Birleşik Devletleri'nde eğitim görmüş kişilerdir..." (Sedat Ergin, Hürriyet 21 Nisan 1998)

Amerika'nın bu "devşirip ve yetiştirme programı" dünyanın birçok ülkesinde bakan başbakan, milletvekili senatör, öğretim üyesi öğrenci, gazeteci yazar, asker sivil ayırmadan başarıyla uygulandı. Ülkelerin genç beyinleri, değerli kalemleri önce Amerikan politikalarına, sonra da Amerikan örgütlerine kayıtsız koşulsuz teslim oldu.

Dabulyu Buş'un babası başkan **George Bush'un** Türkiye ziyaretinde, Cumhurbaşkanı **Turgut Özal**'ın, "Ben George Bush'u CIA'de çalıştığı yıllardan beri tanırım" sözleri üzerinde, ne yazık ki kimse durmadı. Kimin kime çengel attığı araştırılmadı.

Süper NATO'yu da konuşsak

İşte tam burada sadece NATO'yu konuşmak yetmiyor. Tamamı Amerika'nın şemsiyesi altında Ortadoğu'ya, yakın ve orta Asya'ya uzanan yeniden yapılanan NATO konuşulsun ama, örtülü operasyonların kanlı örgütü Süper NATO olduğu da unutulmasın. Şöyle bir anımsansın: Soğuk savaş yıllarında Amerikalılar, komünizmin yayılmasını önlemek için CIA desteğiyle çeşitli Avrupa ülkelerinde paramiliter örgütler kurmuşlardı. Amaç, komünistlerin gerilla savaşına karşı, kontrgerilla faaliyeti yürütecek birimler oluşturmaktı. Komünizmin en güçlü olduğu İtalya'da başlayan bu iş, kısa zamanda tüm NATO ülkelerine yayılmıştı. İnanması güçtü ama bazı başbakanların haberi yoktu, bazıları ise yapılan işi olağan sayıyordu. CHP lideri solcu **Bülent Ecevit**, "Devletin kontrgerilla adı altında resmi bir örgütü olmadığını" söylerken AP lideri sağcı **Süleyman Demirel**, "Bu çalışmaların, devletin kanun içindeki bir faaliyeti olduğunu" belirtcekti.

"Süper NATO" ya da "Yeraltı Müttefik Komitesi" adıyla NATO ülkelerinde komünizme karşı örgütlenen bu kuruluşları her ülkede başka bir adı vardı.

İtalya'daki "Roma Kılıcı", Fransa'daki "Rüzgar Güllü", Yunanistan'daki "Koyun Postu", Almanya'da "Gehlen Harekatı", İngiltere'de "Secret British Network Revealed", Hollanda'da "NATO Command", Belçika'da "SDRA-8" gibi adlar altında çalışıyordu.

Almanya, Fransa, İngiltere ve Yunanistan'da yaptığı araştırmalardan sonra ünlü "Gladio" kitabını yazan **Leo A. Müller**'in Türkiye izlenimleri şöyleydi:

"Türk gladyatörleri 20 yıldan beri ülkede terör katliam ve işkenceye katılıyor... Gizli örgüt '70'li yıllarda ülkedeki güvensizlik ortamını yaratan terör saldırılarının yönetti... Türk Gladio'su '70'li yıllarda pek çok aydın ve işçi önderini katleden faşist partinin saflarında toplandı." Amerika'yı anlamak için yıllarca Arizona'daki **Ford Leaven Ford**'tan, Panama'daki **Southern Command Guerilla**'dan, Almanya'daki **Oberamberg**'den "yetişenlere" ve onların "yetiştirdiklerine" bakmak yeterli değildi. NATO'yu da Süper NATO'yu da bilmek gerekiyordu. İç güvenlik politikaları gereği örtülü operasyonlardan medet umanlar örtülü operasyonların vizesi dost ve müttefik ABD'den alınıyor. Örtülünün teori-pratiği ABD'den geliyor.

Bir radyodan bir televizyondan

Radyo ve televizyon dünyası insanlık tarihini karartan bu örgütlerin amaçlarını ortaya çıkarmak isteyenler için önemli kaynaktı. Takvimin yaprağında 27 Aralık 1978 yazılıydı.

"Amerikan Merkezi Haber Alma Teşkilatı'nın rol aldığına inanılan Maraş olayları, Pakistan,

Afganistan ve İran'dan sonra belki de kaos içine düşme sırasının Türkiye'ye geldiğini gösteriyordu. Aralarında **Başbakan Ecevit**'in de bulunduğu birçok kişi bir iç savaş tehlikesine dikkat çekiyordu."

Radio France Internationale, Maraş olaylarını böyle yorumluyordu.

Zaman su gibi akip gidiyordu. Takvimin yaprağında bu kez 19 Kasım 2001 tarihi vardı.

"Amerikan Senatosu'nun Georgia-Fort Benning'teki School of Americas - **Amerikan Ülkeleri Okulu** -SOA- hakkında 2001 yılı sonunda yaptığı soruşturma, terör eylemlerinin kaynağının bu kuruluş olduğunu gösterdi. 2002 yılında SOA'nın adı Western Hemisphere Institute for Security Cooperation -**Batı Yarımküresi Güvenlik İşbirliği Enstitüsü**-WHISE- olarak değiştirildi. **Şili, El Salvador, Guatemala, Afganistan, Suriye, Irak, Sudan, İran** gibi ülkelerde failli meçhul cinayet, adam kaçırma, bombalama, işkence eylemlerine katılan güvenlik güçlerinin büyük bölümü SOA'nın ya da WHISC'nin başarılı öğrencileriydi."

NTV-MSNBC dünyayı kana bulayan terörün kaynağını böyle anlatıyordu.

Kaosun asli unsurlarının kimlikleri yıllar Susur-

Türkiye'ye, bir CIA ajanı olan Vietnam kasabı büyükelçi Robert Commer'e karşı çıkıp, ODTÜ'de arabasını yakan kendi çocuklarını örtülü operasyonlarla temizlediğini söylemek çok güç. Oysa aynen öyle oldu: Türkiye, Vietnam kasabının önüne dikilen çocuklarını tek tek yok etti.

luk olayında ortaya çıkacaktı. İçişleri Bakanlığı'na göre ülkücülerin ünlü tetikçileri, olaydan kısa bir süre önce kentteydiler. **Haluk Kırıcı, Ahmet Ercüment Gedikli, Ünal Osmanoğlu, Bünyamin Adanalı** ve arkadaşları kentten ayrılmışlardı. **Şevkat Çetin ve Burhan Kavuncu** telefonda, "Maraş'ta cihadın başladığını, ülküdaşların bu işi işaallah başaracağını" **MHP Genel Merkezi**'ne iletmişti.

Daha iyi anlamak, oyunun büyüklüğünü kavramak için biraz daha gerilere gitmek gerekiyor. Türkiye'ye, bir CIA ajanı olan Vietnam kasabı büyükelçi Robert Commer'e karşı çıkıp ODTÜ'de arabasını yakan kendi çocuklarını örtülü operasyonlarla temizlediğini söylemek çok güç. Oysa aynen öyle oldu: Türkiye, Vietnam kasabının önüne dikilen çocuklarını tek tek yok etti. ODTÜ'deki eylemin ön saflarında yer alan **Taylan Özgür, Sinan Cemgil, Ulaş Bardakçı, Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan, Hüseyin İnan**, tek tek öldürülüyor. "Devlet destekli ve Allah rızalı" gerici ittifakından güç alan Kanlı Pazar saldırısıyla -**16 Şubat 1969**- başlatılan örtülü operasyonlarda 12 Mart'a kadar 20 gencin yaşamına son verildi. İş, ekmek, özgürlük, bağımsızlık arayışlarıyla başkaldırısını yükselten Türkiye halkı, kendi çocuklarının ölüleriyle korkutuldu. **Komünizmle Mücadele Derneği** üyelerinin solcu avı, 1970'ten başlayarak MHP'li Ülkücü'lere devredildi.

Süper NATO'nun yetiştirdiği becerikli eller çalışmaya başladı. Bir gün Kültür Sarayı kundak-

landı. Sonra Eminönü araba vapuru batırıldı. Bir gün Marmara gemisi yakıldı. Sonra Sirkeci Garı'nda, **Yeşilköy Havaalanı**'nda bombalar patlatıldı. İsrail'in İstanbul Başkonsolosu Ephraim Elrom öldürülünce de darbenin tetiğine basıldı. -17 Mayıs 1971- Eylemin etkili ismi yüzbaşı **İlyas Aydın**'ın kimliği üstündeki örtünün yıllar sonra kaldırılmasına kimse engelleyemedi. Örtülü operasyon dendiğinde akla elbette 1 Mayıs -1 Mayıs 1977, Bahçelievler -9 Ekim 1978- ve Kahramanmaraş -24 Aralık 1978- katliamları gelmeli. Ama önemsiz sayılan bazı küçük ayrıntılar unutulmamalı.

12 Mart'ın ünlü **Balyoz hareketçisi Başbakan Yardımcısı Sadi Koçaş** anılarında 1 Mayıs'ı anlatırken, "kendilerine kontrgerilla diyenlere emir veren makamın MİT olduğunu" açıklayacaktı.. Taksim Sular İdaresi'nin üstünden halka ateş edenler, yıllar sonra Susurluk sanıkları arasında yer aldı. Bahçelievler'de 7 TİP'liyi öldürenlerden **Ahmet Ercüment Gedikli**'yi yakalayan polisler, "Özel harpçi bir albay" tarafından Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı'na şikayet edildi. Kahramanmaraş Davası'nın önemli sanıklarından biri, 12 Eylül'den sonra "Yeniçeltek sanıklarının işkenceli sorgularında" görüldü. Ordu Valisi

DAL'ın ünlü sorgucusu başkomser Kemal Yazıcıoğlu, "MHP ve Ülkücü Kuruluşlar Davası'nı saptırmak için Hicabi Koçyiğit'i ajan olarak kullanmak nedeniyle soruşturmaya" uğradı.. **Mehmet Eymür**, MİT Müsteşarı **Burhanettin Bigalı**'ya yazdığı mektupta **Abdullah Çatlı, Mehmet Ali Ağca, Oral Çelik, Aydın Telli, Abuzer Uğurlu ve Bekir Çelenk**'in teşkilat hesabına çalıştıklarını söyledi..

Türkiye bu çileli yollardan geçerek üçüncü askeri darbenin kapısını çalacaktı.

Daha dün gibi canlı

Kim ne derse desin, Türkiye'nin asıl sorunu yakın tarihin bilinen ama her nedense açıklanmayan olaylarında saklı. Takvim yaprağında 18 Haziran 1982 yazılı.

Çok değil darbenin daha birinci yılı dolmadan ABD'nin Ankara'daki Büyükelçisi **James Spain** ülkesinin görüşünü dile getirecekti:

"Biz yeni yönetimi, yani Türk ordusunu, demokrasiye dönüş konusunda sıkboğaz etmiyoruz, etmek de istemiyoruz. Rejimin restorasyonu tamamen sizi ilgilendirir. Bunun yanında, Amerika ve Batı topluluğu kendi çıkarlarını düşünmek zorundadır. Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Konseyi Türkiye'ye karşı bazı çıkışlar yapabilir. Bu çıkışların etkisi altında kalınarak demokrasiye dönüş aceleye getirilmemelidir. Önemli olan varılacak sonuçtur."

Daha dün gibi canlı .Takvim yaprağında 13 Şu-

bat 1982 yazılı. Amerikan Senatosu'nun Silahlı Hizmetler Komitesi Başkanı Teksas senatörü **John Tower** da, Spain'in vurguladığı karşı çıkışlara "İşkence haberleri bizim Türkiye'ye yardım yapma arzumuzu etkilemez" sözleriyle destek veriyordu.

Türkiye'ye yapılan askeri yardımın 450 milyon dolardan 700 milyon dolara çıkarılacağını belirten senatör **Tower'a** göre, "Amerika Birleşik Devletleri'nde Türkiye'ye gösterilmekte olan anlayış, son yıllardaki en ileri noktasında bulunduğunu" söyledi.

Daha dün gibi canlı. Takvim yaprağında 22 Şubat 1982 yazılı.

Kamu kuruluşlarında Sovyet uzman avını başlatan Başbakan Bülent Ulusu, Barış Derneği'nin 44 yöneticisinin tutuklanarak askeri cezaevine konulduğu günlerde koşu koşu Esenboğa Havalanı'na gidiyordu. CIA'nın başkanı **W.Colby**'yi karşılamının telaşı içindeydi. Tuhaftı ama bir başbakan ilk kez bir haberalma örgütü başkanının karşısına dikilecek ve ona hükümeti adına, "**Hoşgeldiniz**" diyecekti.

Daha dün gibi canlı. Takvim yaprağında 15 Nisan 1984 yazılı. Beş Avrupa ülkesinin Türkiye'yi Avrupa Konseyi'ne şikayeti, -1 Temmuz 1982- Avrupa İnsan Hakları Komisyonu'nca "dinlenbilir" bulundu. ABD buna karşıydı. ABD, Dışişleri Bakanı George Schultz'un insan haklarından sorumlu yardımcısı **Elliot Abrams**, **Ankara'ya** gönderdi.

"Türkiye'yi düşündüğümüz zaman, bu ülkenin sınırlarının Bağdat ve Aden'i kesen boylam çizgisinde yer aldığını ve Türkiye'nin Tel Aviv'in doğusu ve Batısına gelen geniş bir alana uzandığını genellikle unuturuz. SSCB'nin Körfez'e inmek amacıyla İran'a girmesi durumunda Sovyet askerlerinin Türk sınırının 100 mil doğusundan geçeceğini hiç bir zaman unutmayalım. Cesur generallerinizin Türkiye'nin ismini korumak için gösterdikleri çabalar, bir polisin ya da gardiyanın vahşiliği yüzünden boşa gitmemelidir."

Abrams'a göre o yıllarda Türkiye'de üzerinde dikkatle durulması gereken insan hakları sorunları vardı ama bunlar **El Salvador**, **Guatemala**, **Nikaragua**, **Vietnam**, **Suriye**, **İran** ve **Afganistan**'daki gibi ülkelerin insan hakları sorunlarıyla karşılaştırmak yanlıştı. Evet; Türkiye'nin "hemen durdurulması gereken işkence" gerçeği vardı ve "Bunun gizli saklısı yoktu."

Hem sonra "antikömünist olmayan bir insan hakları siyaseti" ciddiye alınamazdı.

Bu Eliot Abrams yirmi yıl sonra Başkan **Dabulyu Buş**'un Ulusal Güvenlik Danışmanı **Condoleezza Rice**'in Ortadoğu'dan sorumlu yardımcısı oldu.

Yıllar önce, "Türkiye'deki cezaevleri koşullarının iyileştirilmesi süreci güç bir iştir" diyen genç diplomatın bu sözleri, yıllar sonra Irak cezaevleri için yinelenenecekti. Ama tarih hükmünü sürdürecekti, AB kapısında 114 insanın ardarda öldüğü Türkiye cezaevlerinden söz eden olmayacaktı.

Daha dün gibi canlı. Takvim yaprağında 24 Mart 1985 yazılı. Unutulmaması gerekenler de yince 1985'li yıllarda İstanbul'da düzenlenen, "Türkiye'de Teröristlerin Rehabilitasyonu" toplantısı da akla gelmeli.

Abdi İpekçi ile görüşükten sonra **Abdi Bey'i**, **Uğur Mumcu** görüşükten sonra **Uğur Ağabeyi** suikaste kurban veren, Türkiye'nin iyi tanıdığı CIA'nın eski istasyon şefi **Paul Henze** yüzünü yıllar sonra ilk kez o toplantıda göstermişti.

Nokta dergisi toplantıya katılanlar arasında New York Üniversitesi Biyolojik Psikatri Bölümü öğretim üyesi Prof. Dr. **Turhan İtil**'in CIA için araştırmalar yaptığını yazıyordu. -3, 10, 17 ve 24 Mart 1985- Prof. İtil, ABD'de yasak olduğu için Türkiye'deki siyasi mahkumları ilaç denegi olarak kullanıyordu. Toplantıda kimse'nin bilmediği iki isim daha vardı. Neil Livingston ile **Robert Owen**. ABD'de, Türkiye için lobici-

lik yapan Neil aynı zamanda Nikaragua'da Kontralara silah gönderme operasyonunu yürütüyordu. Owen, Kongre Soruşturma Komisyonu'nda Irangate olayında Oliver North ve Neil Livingstone ile birlikte hareket ettiklerini açıklamıştı.. Prof. **Çetin Yetkin**'in bir makalesinde Türkiyeli teröristlerin rehabilitasyonu toplantısına katılan ABD Ulusal Güvenlik Konseyi danışmanlarından **Michael Ledeen**'nin de İran'a silah satış operasyonunda **Oliver North** ile birlikte çalıştığını açıklayacaktı. İstanbul'daki konferans, teröristlerin 40 yaşına kadar cezaevinde tutulmalarıyla istenen sonucun alınabileceğini sonucuya noktalaniyordu.

İslami terör demiyor

Başbakan Recep Tayip Erdoğan, son yedi ay içindeki yaşanan Kartal mason locası, Pangaltı ve Neva Şalom sinagogları, İngiltere'nin İstanbul Başkonsolosluğu, HSBC Bank saldırılarına "**İslami terör**" demiyor. Ama bu tutumuyla hem silahlı siyasal İslam yanlılarına, hem de bunları eğitip yetiştiren dost ve müttefik Amerika'ya haksızlık ediyor.

Kahramanmaraş'tan, Çorum'dan, Madimak Otel'i'nden ve de elbette **Hizbullah**'ın mezar evlerinden yükselen vahşetin temelinde Komünizmle Mücadele Derneklerinin, İlim Yayma Cemiyetlerinin, Aydınlar Ocağı'nın, Kuran Kurslarıyla, öğrenci yurtlarıyla, cami yaptırma dernekleriyle, **Nurcuların, Süleymancıların, Nakşilerin, Fethullahçılar'ın, Aczimendiler'in** şeriat özlemi bulunduğu unutuluyor.

Ayırda mısınız bilinmez ama **Dabulyu Buş** da, adamları da **Recep Tayip Erdoğan**'ının sanki gönlünü almışçasına İslami terörden hiç söz etmiyor. Varsa yoksa **El Kaide**. **El Kaide**'nin lideri **Bin Laden**. Oysa **Laden**'in Amerikan sermayesiyle hangi kişi ve kurumlar üzerinden sıkı fıkı dostluk kurduğu çoktan açıklandı. Belgeseli yapıldı. Cannes'da ödüllendirildi. Onların gizlisi saklısı yok. Bizimkilerin var.

İslami terörün ne olduğunu anlamak için Türkiye İslam Kurtuluş Ordusu (**TIKO**), Türkiye İslam Kurtuluş Cephesi (**TIK-C**), İslam Devriminin Acil Mücahidleri (**IDAM**), Türkiye İslam Kurtuluş Birliği (**TIKB**), Dünya Şeriat Kurtuluş Ordusu (**DŞKO**), İslam Kurtuluş Partisi **Cephesi** (**IKP-C**), Türk Şeriat Intikam Komandoları (**TŞKO**) gibi örgütleri unutmak, toprağa gömmek gerekiyor..

Siyaset bilimi, "Siyasal İslama göz kırpanların Türkiye'nin uluslararası ilişkilerde Ortadoğu merkezli bir konum kazanmasını arzulayanlar olduğu"nu gösteriyor. Bunun da ABD'nin uzun yıllardır Türkiye için istediği bir rol olduğu da biliniyor. 12 Eylül askeri yönetiminin İslamı yayma politikalarının arkasındaki temel nede'nin de bu olduğu yaşanan acı deneyle anlaşılmış durumdur.

Anımsayan olur mu; bilmem. Anımsama cesaretini gösteren olabilir mi; hiç bilemem. Ama ister anımsansın, ister anımsanmasın; tarihin sayfaları 1978'lerde **MSP**'li gençlerin, "Akıncı Kampları" çevresinde örgütlendiklerini gösteriyor... Akıncı gençler ülke çapında 32 kampta silahlı eğitimden geçirildiğinin yakın tanıkları, yıllar sonra büyüüp siyaset atılacak başbakan, başbakan yardımcısı, bakan, milletvekili olacaklardı.

Akıncılar'ın önemli isimlerinden **İrşadi Yıldırım**'ın açıklaması, siyasal İslam'ın her an silaha sarılabileceklerinin yıllar önceki kanıtı:

"İleride ki çetin mücadelemizde görev alma kabiliyetinde olan kardeşlerimiz genel merkezimiz tarafından kurulacak 100 kişilik ve 30 gün sürecek kampa davetlidir."

İslami terör deyince akla elbette 37 insanın diri diri yakıldığı Sivas kıyımı ve **RP, FP ve AKP**'li devlet ve siyaset adamlarının Sivas sanıklarının kurtarma konusundaki girişimleri düşünülmesi. Ama bu arada önemsiz sayılan bazı küçük

ayrıntılar unutulmamalı.

"**Müslüman Gençlik**" adıyla bir platform oluşturan silahlı İslam örgütlerinin en etkin olan **Rahmet Cemaati**'nin lideri **Mehmet Güney**, 12 Eylül'den önce **Akıncılar Derneği** İstanbul İl Başkanı'ydı. 1980'den sonra **RP** ile ilişkileri daha sonra ortaya çıkan **Gudbeddin Hikmetyar** ile birlikte **Afganistan** için çalıştı. 1990'larda işadamları olarak ortaya çıktı ve İstanbul Belediye Başkanı **Recep Tayyip Erdoğan**'ın içli dışlı olduğu **Biat** şirketler grubunun kurucuları arasında yer aldı. Müslüman Gençlik'in **Afganistan**'da eğitimden geçen 3 bin militanı olduğu açıklandı. **Aydınlık** dergisine göre örgütün **Konya, Yalova ve İstanbul** da eğitim kampları vardı. (18 Ekim 1998)

Gudbeddin Hikmetyar ile tam sayfa fotoğrafı yayınlanan devlet ve siyaset adamı acaba kimdi? Hikmetyar'ın dizinin dibinde oturan genç adamın bir gün başbakan olup, ABD Başkanı ile pazarlık yapacağını kim bilebilirdi? Siyasal İslam'ın ilahlı eylemleri konusunda örnekler öylesine çok ki. Örneğin **Almanya'da**

rı, **Turgut Özal**'ın "**Kemalizm'e biraz Müslümanlık katma**" girişimleriyle birleşerek **RP**'den **AKP**'ye uzanan son gelişmelerin temelleri, aşılarında yıllar önce atıldı. Baklayı ağzından ilk kaçıran CIA emeklisi **Fuller** oldu. Ona göre de, "**Türkiye İslamla barışmak zorunda**" idi:

"Çünkü dünyada hiç bir lider, ne **Geroge Vashington**, ne **Nehru**, ne **Lenin** ne de **Gandi** sonuza kadar yaşayacak ürün vermemişti. Oysa **İncil** ve **Kuran** veriyordu. Liderler ölüyor, öce bedenleri, sonra da zaman içinde düşünceleri siliniyordu. Oysa **Kuran** ve **İncil** yaşıyordu. **Mustafa Kemal**'in başına gelen de her tarih yazmış liderin başına geliyordu." (26 Şubat 1990) O günlerde **Vashington**'daki **Uluslararası Stratejik Etüdler Merkezi**'nden bir uzman (**Brad Roberts**) "**ABD'nin Türkiye'ye bakışında İslam**'ın yükselen sesini, komünizme karşı basit bir kalkan olmaktan daha kapsamlı bir çerçevede düşünülmesini" öneriyordu.

Bir başka uzman **-Barry Rubin-** merkezin yayın organında yazdığı bir makalede soruna daha gerçekçi yaklaşıyordu:

1941'den 1970'lere dek Türkiye ile Amerika arasında tam 58 ikili antlaşma imzalandı. 51 ikili antlaşma, "uygulama anlaşması olarak" kabul edildi. Antlaşmalar, TBMM'nin onayından geçirilmedi. Çok gizli olduğundan yedisinin adını bilen dahi yok.

kendini, "**İslam Türk Federe Devleti Halifesi**" ilan eden **Cemalettin Kaplan**'ın oğlu **Metin Kaplan**'ın uluslararası terör eylemleriyle adını duyuran **Usame Bin Ladin** ile ilişkileri ortaya çıktı. (15 Ekim 1998) **Metin Kaplan**'ın Türkiye iadesini **Amerikalı** ortakları hükümet üyesi **NeoCom**'cuların engellemediğini kim bilebilirdi?

Daha kapsamlı bir çerçeve

Öyle anlaşıyor ki; **Dabulyu Buş**'un **Ankara** ziyareti ve **NATO** toplantısı gibi hareketli ortam anımsama yeteneklerini kısıtlıyor. Türk-Amerikan ilişkilerinde yeni boyut kattığını düşünenler, ABD'nin Ortadoğu politikasında yeni arayışları olduğunu sananlar yanılıyor.

Amerikan çıkarlarının **Fukuyoma**'dan, **Samuel Huntington'a**, **Fuller**'den **Richard Perle'ye**, **Paul Henze'ye** kadar herkesin "tarihin sonu" tezine dayandırıldığı; tüm dikkatlerin, "din ve etnik çatışma" politikalarının arkasına saklandığını unutmamak gerekiyor. Dünden bugüne değişen bir şey yok.

Şimdi dün bugünden daha önemli. **Kenan Evren**'in "**Kemalizm ile İslamı birleştirme**" çabala-

"Üçüncü Dünya'da Marksist kadroların yaratılması uzun zaman almıştı. Oysa İslami kadrolar kentli entellektüeller arasından yetiştirilebilirdi. Üstelik dindar kitlelerin siyasete, iş yaşamına, bürokrasiye, orduya, öğretmenliğe doğru çekilmesi modernizasyon süreci için önemli bir adım olabilirdi."

1990'da tasarladıklarının sonucunu 2004'te alacaklardı ve biz buna hep bir ağızdan değişim ve dönüşüm diyecektik.

İslami kadrolar, kentli entellektüeller işbaşındaydı. Söylenenlere göre Türkiye modernleşiyor, demokratikleşiyordu.

Olanları anlamak kavramak için Türkiye'nin son 50 yılına bir kez daha bakmak gerekiyor. Örneğin babası **Kore**'de ölen ilkökul arkadaşım **Recep Tayip Erdoğan** ve arkadaşlarının "yarı Emevi, yarı Abbasi, yarı Osmanlı, karışık, gelenekçi, tutucu İslam yorumuna göre bir devlet nizamından" vazgeçtiklerine inanır mıydı?

Örneğin müdür **Salih Bey** babası **Kore**'de ölen ilkökul arkadaşımın başını, "Sen demokrasi şehidi bir babanın çocuğusun" diyerek okşarmıydı?

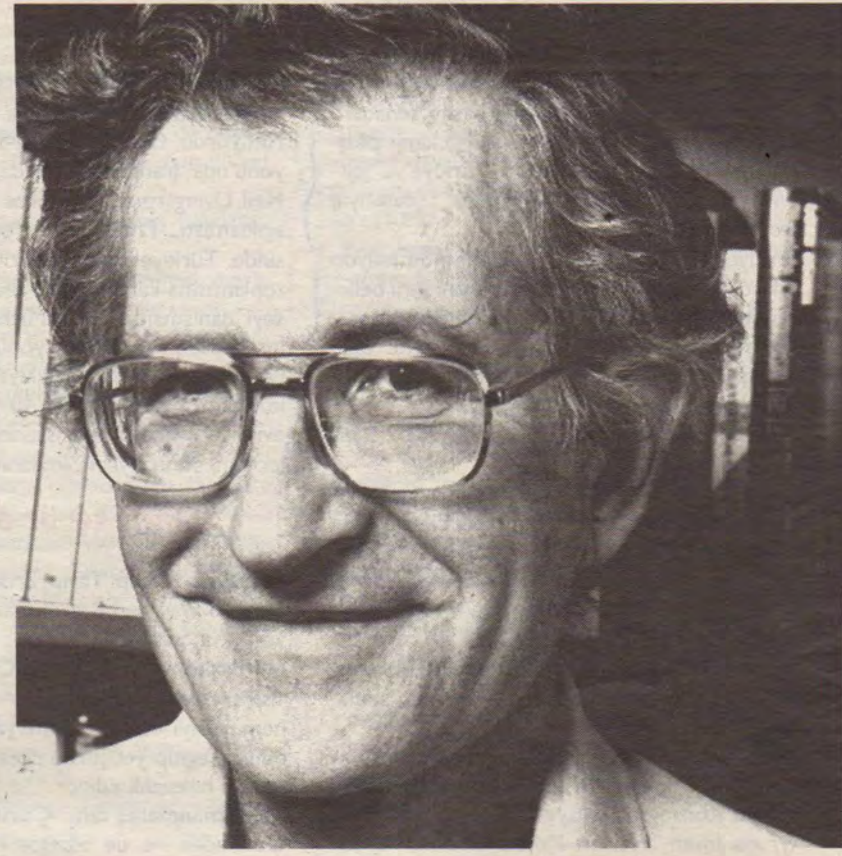
MüzeYYen öğretmen ağlar mıydı?

Dünyaca ünlü iletişim bilimci, anti-küreselci, filozof

Noam Chomsky

NATO'yu, BOP'u ve Bush'u deşifre etti

Kerem Şenel | kerem@leman.com.tr

NATO Zirvesi'nin bu yıl İstanbul'da yapılmasını nasıl yorumluyorsunuz? Bunu Büyük Ortadoğu Projesi'yle nasıl bağdaştırabiliriz? Nato Zirvesi'nin yeri ve zamanı, Washington tarafından titizlikle planlanmıştır. Zirve'nin, Irak'taki yönetimin "el değiştirmesi"nden hemen önce yapılması, bu planın önemli bir parçasıydı. Zirvenin yapılacağı kentin, NATO sınırları içerisinde, Bağdat'a mümkün olduğunca yakın olması düşünülmüştü. Böylece ABD başkanı, İstanbul'da zafer deklarasyonu verecek ve buradan Bağdat'a uçup, Iraklıların ona duyduğu "ölümsüz sevgi" çığlıklarıyla karşılaşacaktı! Ki bu manzara, daha önce fethettikleri pek çok ülkede yaşanan manzaralardan pek de farklı olmayacaktı. Bu plan, şu an itibarıyla ABD ordusunun Irak'ta kontrolü tamamen ele geçirmesi öngörülüp yapılmıştı. Ancak öyle olmadı. Ve titizlikle planlanmış bu senaryo üzerinde değişiklik yapmak zorunda kalınacak. Zirvenin zamanı, 2004 başkanlık seçimleri göz önüne alınarak planlanmıştır. Bu tip durumlarda halkla ilişkilerin, tanıtımın ve propagandanın önemi unutulmamalıdır. Tüm bunlar, toplumun farkında olduğu gibi, artık bir gölgeden ibaret kalan Amerikan siyasal sisteminin hakimiyetini kaybetmemek içindir.

Büyük Ortadoğu Projesi'nin kuramı nasıl oluştu? Projenin altında nasıl bir plan yatıyor?
Aslında Ortadoğu Projesi'nin kökenleri İkinci Dünya Savaşı'na, hatta daha da eskilere dayanıyor; özellikle Fransız ve İngilizlerin ve de ABD'nin de geçmişteki planlarına kadar uzanıyor. Bugünkü Proje, eskisinin üzerinde birkaç taktiksel oynama yapılmış halidir. 1940'lardaki Birleşik Devletlerin, körfez bölgesi için yaptığı tanımlamadan alıntı yapacak olursak; "bu bölge, hayranlık uyandıracak bir stratejik güç kaynağı ve dünya tarihine su-

nulmuş, gelmiş geçmiş en büyük maddi ödülleri bir tanesi"dir... Bölge, o dönemde işte böyle tanımlanıyordu ABD tarafından. Ki o ABD, İkinci Dünya Savaşı'nın sonunda küresel politikalar konusunda en önemli aktör haline gelmiştir. Bunu planlayanlar, dünyanın her bir bölgesine, küresel sistemin içinde, kendi adlandırmalarıyla "belli işlevler" tahsis etmiş, dünyanın yönetiminin ABD tarafından yapılmasını planlamışlardı. Bu da, bahsettiğim stratejik gücü kullanmaktan geçiyordu. Bu güç de, dünya hakimiyetini ele geçirecekti. Amerikan kökenli şirketler "düşlerinin de ötesinde" karlar elde edeceklerdi. Bu sözcükler, petrol endüstrisi üzerine çalışan en önemli tarihçilerden birinin kullandığı sözcüklerdir! Durumlar ve şartlar değiştikçe taktikler de değişir. Ama "Proje" kalıcıdır. Irak'ın işgalindeki hedef, bölgenin tam kalbinde bulunan ve bağımlı hale getirilmiş bir ülkede, ilk defa güvenli bir Amerikan Askeri Üssü kurmaktır. Irak, olağanüstü zengin enerji kaynakları olan ve ABD'nin kendisinden başka hiçbir gücün kontrolüne girmesine izin vermeyeceği bir ülkedir. ABD, bu bitmez tükenmez enerji kaynaklarını ne Fransızlarla ne Ruslarla, ne Iraklılarla ne de bir başkasıyla paylaşmamak için bu işgale girişti. Ancak işgalcilerin dikkate değer beceriksizliği ve kibiri, sayısız şaşırtıcı başarısızlığı da beraberinde getirdi. Bu başarısızlıklar da uygulanan taktiklerde tekrar değişiklikler yapılmasını gerektirecek. Ama şundan emin olabiliriz ki, Proje başka formlara sokulsa da uygulanmaya devam edilecektir.

NATO toplantılarından, Ortadoğu için ne gibi yeni politikalar çıkabilir?
NATO toplantılarından yeni politikalar çıkacağı konusunda kuşkuluyum. Olsa olsa, en fazla bir kaç bildiri yayımlanır, o kadar.
ABD'nin yakın gelecekte Irak'taki

durumunu nasıl görüyorsunuz? İstediklerini almadan bölgeden çıkmayacaklar gibi. Ancak diğer taraftan, belirttiğiniz gibi işgal başarısızlıkla sürüyor...
ABD'nin, Irak'ta demokrasinin herhangi bir şeklinin kurulmasına izin vereceğini sanmıyorum; kendi keskin sınırlarını oturtmadığı ve kurmadığı sürece. En azından kendisine dayatılan sıkı bir çerçevenin içinde kalmayı kabullenmediği sürece. Bu da gerçek anlamda bir bağımsızlık ve demokrasi zaten değildir. Bağımsız ve demokratik bir Irak, Şiiilerin baskısıyla, ülkenin İran'la yakın ilişkiler içerisine girmesine yol açabilir. Irak'ın bağımsızlığı, Suudi Arabistan'ın Şii bölgelerindeki bağımsızlık mücadelelerinin canlanmasına yol açabilir. Bunun sonucu da, Washington'ın "kabus senaryosu" na göre, dünyanın en önemli petrol rezervlerinin, Şii bir ittifak halindeki bağımsız devletlerin, yani Washington'a bağımlı olmayan güçlerin, kontrolüne geçmesidir. Ayrıca bağımsız bir Irak, Arap dünyasında, esas düşmana, yani bölgenin süper gücü olan İsrail'e karşı bir lider konumuna geçmeye çalışabilir. Bu da yeni bir silahlanma programına sebep olabilir. ABD bu olası gelişmelere hiçbir zaman göz yummaz. Böyle bir durumu kaldıramaz. Bunlar önlenemez gelişmeler değilse bile gayet mümkün olasılıklardır. İşte bu sebeplerden dolayı Washington, yeni demokrasi ve bağımsızlık şekilleri ve de formları bulmak zorunda kalacaktır ama bu formlar da hep kendi koyduğu dar sınırlar içerisinde olacaktır; tıpkı Latin Amerika'da istila ettiği "arazilerinde" yaptığı gibi...

Kürt sorunuyla ilgili çeşitli makaleler yazdınız, 2002 yılında Diyarbakır'a gelip incelemelerde bulundunuz. 9 Haziran'da Leyla Zana ve eski DEP milletvekilleri cezaevinden çıktılar, özgürlüklerine kavuştular.

Ülkenizdeki özgürlük ve adalet mücadelelerinden her zaman çok etkilendim ve ilham aldım. Batı imparatorluğu'nun emperyalist kibiri o denli aşırı boyutlarda ki, sorulan yegane soru, "Türkiye'nin müslüman dünyaya neler öğretebilecekleri" ile sınırlı. Doğrusu Türkiye, Batı'ya da verecek çok önemli derslere sahip.

Aynı günlerde devlet televizyonu Kürtçe yayınlara başladı. Bu gelişmeleri nasıl yorumluyorsunuz?
Bu gelişmeleri oldukça olumlu buluyorum. İnsan hakları ve demokrasi açısından doğru yolda olunduğunun tasdikidir bu gelişmeler. Daha önceki yıllarda da pek çok olumlu adım atılmıştır. Onları da gözardı edemeyiz.

Bundan sonra Ortadoğu'da, özellikle Kuzey Irak'ta nasıl gelişmeler yaşanabileceğini düşünüyorsunuz?
Şu anda ABD, Kuzey Irak'ı, taleplerini kabullenen "birleşik bir devlet" şeklinde tutmayı umuyor. Ama bu taktiksel bir durumdur ve zaman içinde değişebilir. Irak'ın parçalanması konusunda yüksek makamlarda epeyce tartışmalar yapıldı; Irak'ı bölmek ve Kürt olan Kuzey bölgesinin Arap olan bölgeden ayrılması üzerine... ABD'nin egemenliğinde ve ABD'nin bölgedeki en önemli müşterisi İsrail'le ittifak halindeki bir oluşum üzerinde şu anda zaten çalışılıyor. Çok karmaşık sonuçlarla karşılaşabiliriz. Kürtler için de çok karmaşık bir durum çıkabilir ortaya, hatta ortaya çıkacak sonuç son derece karanlık olabilir! Uzun bir tarihsel geçmişleri var Kürtlerin ve bu geçmişleri, sözde dostlarının ihanetleriyle dolu.

Türkiye'ye tekrar gelmeyi düşünüyor musunuz?
Çok ama çok istiyorum. Türkiye benim en çok sevdiğim ülkelerden bir tanesi. Ülkenizdeki özgürlük ve adalet mücadelelerinden her za-

man çok etkilendim ve ilham aldım. Batı imparatorluğu'nun emperyalist kibiri o denli aşırı boyutlarda ki, sorulan yegane soru, "Türkiye'nin müslüman dünyaya neler öğretebilecekleri" ile sınırlı. Doğrusu Türkiye, Batı'ya da verecek çok önemli derslere sahip. En basitinden, Türkiye'nin Kürt halkına uyguladığı baskıyı, bunu Batı'nın son yıllarda, özellikle ABD'nin ve diğerlerinin desteği ile yapmasını örnek alalım. Türkiye'nin önde gelen yazarları, sanatçıları, gazetecileri, akademisyenleri bu baskıyı sadece protesto etmekle kalmıyor, çok ciddi riskler taşımasına rağmen, değişimi mümkün kılacak sivil itaatsizliklere girişiyorlar. Bunlar olurken Batı'lı meslektaşları, bırakın protesto etmeyi, bu cürümlerdeki paylarını, suç ortaklıklarını açıklamayı kabullenmeyi reddediyorlar. Batı basını, en basit, en temel gerçekleri ve olguları haber vermeyi reddediyor. Batılı entellektüeller, başkalarının cürümlerini protesto ettikleri için kendi cesaretlerine o kadar hayranlar ki, aynaya baktıklarında, aynanın gerçekte ne gösterdiğini görmekten acizler. Batılı entellektüellerin, Türk aydınlarından öğreneceği çok şeyler var. Ben yıllardır buna dikkate çekmeye çalışıyorum. Fakat Batı entelijansiyası dürüstlük ve onura karşı o kadar güçlü karşı koyma yöntem ve şekillerine sahip ki, daha katedilecek çok uzun bir yol var.

LeMan dergisinden alınmıştır.

Irak'taki İnsan Hakları Skandalının Tohumları

JIMMY CARTER

ABD'nin başına daha fazla insan hakları utancı gelmemesini sağlamak için, ulusumuzun temel insan haklarına bağlılığını azaltmış olan üst düzey, kapsamlı ve iyi bilinen ABD politikalarını iyi incelemeliyiz.

11 Eylül 2001'den hemen sonra birçok travmatize olmuş ve korku içindeki ABD yurttaşı Washington'un yeni yaklaşımını, liderlerimizin uluslararası anlaşmalar ve insan hakları standartlarını onurlandırmaya devam edeceğini inancıyla kabul etti.

Ama birçok ülkede bu değişikliğin sonuçlarını ilk hissedenler insan hakları savunucuları oldu. Uluslararası insan hakları örgütleri birbirlerine ve ABD'nin üst düzey askeri ve hükümet görevlilerine, Amerika'nın yeni politikasının olumsuz etkileriyle ilgili duydukları büyük endişeyi dile getirmeye ve gerçekleştiren ihlalleri bildirmeye başladı.

Dile getirilen kaygılardan bazıları şunlardı:

- ABD'de yaşayan Ortadoğu kökenli kişilerin uzun süreli ve keyfi olarak hapsedilmesi – avukatları ve aileleriyle görüşülmeden ve asla bir suç iddiasında bulunulmadan.

- Hukuki yardım almaksızın ya da haklarında suçlama yapılmaksızın Küba, Guantanamo Körfezi'nde keyfi olarak tutulmakta olan siviller ve askerler. Savunma bakanı, yargılanıp masum oldukları anlaşılabilir sonsuza kadar tutulabileceklerini duyurdu.

- Savunma bakanının resmi politikayı dile getirerek Cenevre Sözleşmeleri kurallarının, terör eylemlerine karıştığından şüphelenilen tutuklulara uygulanmayacağını açıklaması.

- Uluslararası Kızıl Haç Komitesi'nin, yabancı ülkelerdeki ABD hapishanelerinde tutuklulara kötü muamele yapıldığına dair ısrarlı şikayetleri.

- Saygın haber medya kurumlarının bazı terör zanlılarının, Suriye, Mısır, Suudi Arabistan veya bilgi elde etmek için işken- ce yapılımasının kabul edilebilir olduğunu düşünen ülkelere gönderildiğine dair haberleri.

Amerikalıların bu kararları anında küresel bir etki yaptı. Birçok ülkedeki insan hakları savunucularından gelen acil taleplere cevaben BM İnsan Hakları Yüksek Komiseri Sergio Vieira de Mello ve ben, insan hakları temsilcilerinden oluşan bir gruptan bu talepleri doğrudan dinlemenin faydalı olacağını düşündük. Komiserin geçen Ağustos'ta Irak'ta trajik bir şekilde ölmesinin ardından BM Genel Sekreteri Kofi Annan, Bertrand Ramcharan'ı toplantıda benimle birlikte eş başkanlık yapması için görevlendirdi. Böylece Kasım 2003'te Carter Center 41 ülkeden insan hakları ve demokrasi hareketinin önde gelen isimlerini bir araya getirdi.

Bu barışçıl aktivistlerden, ABD politikalarının ihlali hükümetlere ve hatta yerleşik demokrasilere bile meşru muhalefetin bastırılması ve özgürlükler için on yıllardır sürdürülen ilerlemenin geriletilmesi için izin verdiğini ve birçok liderin önceden verdikleri insan hakları taahhütlerini geri aldıklarını öğrendik. Avukatlar, profesörler, doktorlar ve gazetecilerin genellikle sadece hükümet politikalarını eleştirdikleri ya da günlük işlerini yapmaya devam ettikleri için terörist olarak damgalandıklarını öğrendik. Aynı şekilde rahatsız eden bir başka konu da ABD hükümetinin bazı ülkeleri ABD Vatandaşlık Yasasını temel alan ve demokratik ilkeleri ve hukukun üstünlüğünün altını oyan baskıcı terörle mücadele yasaları çıkarmaya zorladığı yolundaki bilgilerdi. Bu kaygı verici bulguları medya ve kamu görevlileriyle paylaşmaya karar verdik. CNN'deki bir saatlik yuvarlak masa tartışmasına ilaveten İnsan Hakları İzleme Örgütü, Önce İnsan Hakları -eski İnsan Hakları için Avukatlar Komitesi-, Carter Center ve Mısır, Kenya ve Liberya'dan gelen aktivistlerle birlikte Washington'a giderek Savunma Bakan Yardımcısı Paul D. Wolfowitz'le; küresel işler müsteşarı Paula Dobriansky ve kongre üyeleriyle görüştük. Güvenlik ve özgürlüğün sağlanması için ABD ve diğer her yerde temel reformlar yapılmalıdır. Hükümetlerin aşırı gözleme yetkileri kısıtlanmalı; halkın bilgi edinme hakkı yeniden sağlanmalı; gözaltılarının ve diğer gizli işlemlerin yasalılığı ve adilliyi incelenmeli ve uluslararası adalet ve hukuk standartlarına mutlak uygun davranılmalıdır.

Çeviren: Özlem Dalkıran

İyi geceler küçük Avrupalılar

Philippe Val

Bir toplum, mevsimlerin akışı içinde, bir İsviçre guguklu saati gibi davranmaya ve aynı uyarılara hep aynı tepkileri vermeye başlayınca, artık kendi kendini yenileyemediğini gösterir. Ne zaman Cumhurbaşkanı veya milletvekili seçimleri yaklaşırsa, guguk guguk, güvenlik eksikliği sorunu ekranları kaplar. Çok pahalıya mal olan adaletten söz etmekten, bedavaya gelen asayişten söz edilir.

Her ay işsizlerin sayısının arttığı yine açıklanınca, sosyal işler bakanı ortalıkta gözükiş, ekonomideki büyüme yokluğunu sorumlu tutar ve petroldeki fiyat artışının da ekonominin yeniden canlanmasını zorlaştırdığını, ama işlerin yoluna gireceğini söyleyenlere kulak verip iyimserliğini koruduğunu açıklar.

Ne zaman bir atlet 35 yaşında ölse, spor endüstrisinin otoriteleri, ellerini kalplerine koyup şu açıklamayı yaparlar: Onlar eskidendi. Şimdi eczacılar, sporcuların dizleri gıcırdamasın diye sadece balık yağı satıyor, başka ilaç satmıyorlar.

Bu şartlı refleks örnekleri, yani somon balıklarının göçü veya geyiklerin böğürtüsü kadar düzenli aralıklarla aktüaliteyi dolduran bu sosyal Pavlovizm örnekleri çoğaltılabilir.

Avrupa Parlamentosu seçimleri yaklaşırken, gazetelerin başyazarları ve yönetimleri, bir ikilemle karşı karşıya. Avrupa kimsenin umurunda değil. Avrupa Birliği inşa edilmeden önceki Avrupa'nın ne olduğunu herkes unutmuş durumda: seküler bir katliam oyunu. Ama yinde de herkes ağız birliği etmişçesine, "aaa, Avrupa çok önemli" diyor. Ama su gibi, hava gibi bir önem bu; bize sonsuz, tükenmez görünen, bu nedenle çevre yollarında en tıkalı saatlerde ciplerimizle dolanıp, atmosferinin tabakalarını domuz bokuyla doldurmakta bir sakınca görmediğimiz hava kadar önemli.

Avrupa zaten kendi kendine halloluyor. Bizziz kuruluyor. Bizim için işler tıkrında. Hani yaşlı analar babalar vardır, onları çok severiz de, üç yıldır aramamışızdır yine de. Bu da öyle işte. Peki ama Pazarları yenen aile yemeklerinden daha heyecan verici olmayan Avrupa konusunda, nasıl okuyucu kitlesi çekilecek ve nasıl gazete satılacak? Ama her şeye rağmen bu konudan bahsetmek için bir yol bulunur. Ne zaman Avrupa Parlamentosu seçimleri, gelse guguklu saatin içinden iki üç eski öcü çıkarılabilir.

Şimdi de sevgili dostlarımız, televizyon izleyicileri, Avrupa'dan söz edeceğiz. Hay allah kahretsin. Evet ama biliyorsunuz, Philippe de Villiers'imiz var bizim, hani şu "Mastrikt, Mastrikt" diye dolaşan Bourvil taklidi komik adam. Evvvet. Bir de Pasqua var, "ulusal egemenlik ve Brüksel'deki teknokratlar" lafını onun gibi söyleyen bulunmaz.

Sonra çok zor bir işi başarıp, en akla gelmez biçimlerde "Kuzey Afrikalı nüfus" demeyi başartan Le Pen'imiz var. Evet, şu eski soytarılar karşımıza çıktı da sevindik yine işte. Topu onlara atıyoruz, onlar da hep aynı sepete sokuyorlar, sonsuzluğa kadar sürüp gidecek bir yolculuk bu...

Avrupa seçimlerinin tartışma gündemi Anayasa tasarısıydı. Gidin de Roland Garos tenis turnuvasının karşısına bir anayasa tartışması çıkarın bakalım sıkıysa. Tabii 1789'da, aç olduğunu fazla yüksek sesle haykırdığı için halkın üzerine ateş açılırken anayasa tartışması dönemin en parlak beyinlerini Paris'e topluyordu. Ama o zamandan beri ve birkaç milyon ölü verdikten sonra, deniz içindeki balıkların doğallığı ve bilinçliliği içinde demokratik bir anayasaya sahibiz artık. Eğer Amelie Moresmo, Avrup anayasası üzerinde kafa yora yora beyninde bir delik açsaydı, evet işte o zaman canlı, esprili, derin ve heyecan verici bir tartışma yaşanırdı.

Bu Anayasa'nın sorunu, barış ve huzur içinde geliştirilmesi. Olay eksik, eylem eksik. İnsanlar harekete geçirmiyor. Kimden yanayız, kime karşıyız, pek iyi anlaşılıyor ve bu tartışmanın, çağdaş ahlakı belirleyen spor müsabakası kurallarıyla hiçbir ilgisi yok. Chevenementciler bile yarışa katılmayacaklarını ilan edip boykot çağrısı yapıyorlar. Brüksel diktatörlüğünden söz edenlerle, Saddam Hüseyin'i sempatik bulanların aynı kişiler olduklarını da kaydedelim. Ne tutarlılık ama!

Yok hayır, gerçekten boşverelim bu Avrupa Anayasası hikayesini. Avrupa'ya karşı başlıca argümanları "demokrasi eksikliği" olan yurttaşlar, anayasanın kendi katılımları olmadan geliştirilmesi ne izin vermeye hazır görünüyorlar. Görmezden gelindikleri tarafından, görmezden gelinmekten bıktıklarını söyleyen bu yurttaşlara bravo doğrusu! Yalnız, halklarla demokratik sistemlerin can damarı olan temsilcileri arasında bir karşılıklı ilişki olduğunu unutmuyorlar sanki.

Tam o sırada herkes uyuklamaya başladığı için, bir numara bulundu: Türkiye. Birkaç gün boyunca, "hah sonunda bir şey yakaladık" dendi. Anlaması kolay. Hesap açık. Araplar Avrupa'ya alınsın mı alınmasın mı? Sayı saymayı futbolcuların sırt numaralarına bakarak öğrenmiş gazeteci için bile çok açık bir konu bu. Türklerin, Arap olmalarının ise hiçbir önemi yok. Ortalama siyaset kültüründe bulunduğumuz nokta itibarıyla, Türkler Araptır. Sağ, sol De Villiers, Pasqua, Le Pen de kendi işaret noktalarını bu ortalama kültür içinde arayıp bulurlar. O halde maç başlayabilir. Şöminenin üstünde asılı duran İsviçre şalesi biçimindeki guguklu saatten fırlayıp çıktı o bildik, eski şema işte. Sağdaki ve

soldaki gericiler Türkleri istemiyor, sağdaki ve soldaki ilericiler de onları çoktandır içimize almalyıydık diyorlar. Madem ki Soğuk Savaş'tan beri NATO, üslerini Türkiye'ye yerleştirdi, madem ki onları kendimize müttefik olarak kabul ettik, o halde bir adım daha atıp dost olalım. Üstelik Türkiye'nin laik anayasası da bu işi kolaylaştırıyor.

Ama düşünmüyorsunuz ki... Türkiye hristiyan değil, orası başka bir dünya, başka bir gezegen, Bavyeralılara ya da Limogeslulara olan uzaklığı, Venüslüle-re olan uzaklığından daha büyük olan farklı bir tür. İşte size gelecek vaat eden bir tartışma. Hristiyan olmayan biri, aynı Anayasa ile güvence altına alınmış aynı haklardan, gerçek bir Hristiyanla aynı oranda yararlanmalı mıdır? İnsan gelenele mi, doğuştan mı, genetik olarak mı, yoksa felsefi tercih sonucu mu hristiyan olur? Peki hristiyan olmak nedir? Yalancı, katil, hırsız, ibne, sevic, aptal, kötü olmamak anlamına mı gelir bu? Özetle, saçmalıktan başka bir şey değil bu iş. Ahlağa ve cinselliğe ilişkin yasaklar, üç aşağı beş yukarı her yerde aynıdır. Farklılıkları bir yana bırakacak olursak, burun halkaları ve her Cuma balık yemeği, her yerde aynıdır, değişmez. Türkiye hakkındaki tartışmanın bir kaç gündür yarattığı çalkantı ise hiç beklenmedik bir şeydi. Çünkü bu sorun, en az 15 yıldan önce gündeme alınacak gibi görünmüyor. Sadece müzakerelerin başlatılmasının resmileştirilmesi söz konusuydu; ama sadece Yeşiller ve UDF'nin ciddiye aldığı... —çok acıklı değil mi? —Avrupa parlamentosu seçimleri sosyal, ekolojik yazıları onaylayıp onaylamayacak ve yirmibeş ülkeyi kapsayan bir alanda hukukun kurallarını belirleyecek olanları seçmeyi sağlıyor. Haber endüstrisinin reyting sağlamayacağını düşündüğü bir aktüalite karşısında ne zaman bacakları titremeye başlasa, sarıldığı Villiers, Pasqua suratlarından daha heyecan verici bir konu olduğu kesin.

"Normandiya çıkarması"nın 60. yıldönümü kutlamalarından bir hafta sonra, aynı tarihin sürmekte olduğunu söyleyerek, seçmenleri kim harekete geçirebilir? Seçimlere katılmamanın, Avrupa'yı kurtaranların, direnişçilerin mezarlarında piknik yapmak ve sonra da yağlı kağıtları, mayonezli tavuk artıklarını yerde bırakıp gitmek anlamına geldiğini kim çıkıp söyleyebilir ki? Bu bağı kurmaya kim yardım edecek? Bu yardımın, bu hafta boyunca seçim tartışmalarını iptal edip, seçim akşamı Fransa-İngiltere maçını yayınlamaya karar veren TFI'den — devlet televizyonu, 1 kanal- gelmeyeceği kesin.

Charlie Hebdo dergisinden çeviren Zeyneb Kuray

Kayoko Isobe

Sıcak ve nemli Japonya'da

'Kış Sonatı' patlaması

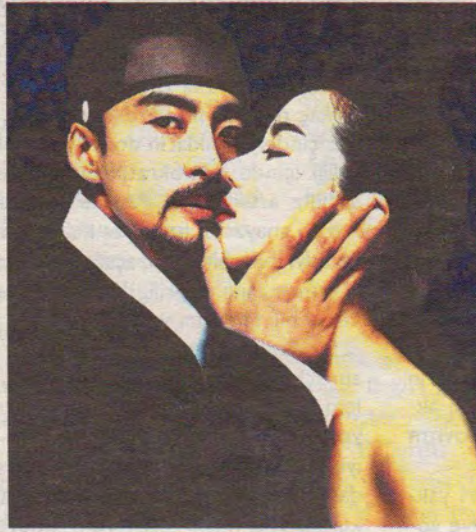
Tokyo- Hep beraber bir televizyonun önünde toplanıp bir dizi seyretmek, bana biraz rahatsız geliyor. Türkiye'deki ilk günlerimde canımı sıkan da buydu. Herkes kahkaha atarken ben tek başıma ekranda neler olup bittiğini anlamaya çalışıyordum. Hafiften dışlanma hissi vardı üzerimde. İlerleyen günlerde Türkçem de ilerledi, ancak bu ilk günlerdeki stresi atlatamamış mıyım bilemiyorum ama diziyi seyretmekten nefret ettim. Fakat 'Kim 500 milyar ister' ve 'Biri Bizi Gözetliyor' ve 'Ateş Hatı' programlarını heyecanla izlemiştim. Bunun tepkisi olması lazım, Japonya'ya döndükten sonra daha önce fazla ilgi göstermediğim bir diziyi bol bol seyretmeye başladım. Tartışmasız Japonya'nın en ünlü yıldızı olan Takuya Kimura ile Takako Tokiwa'nın oynadıkları 'Beautiful Life' dizisini seyrederken, Japonya'da olduğumun yeniden farkına varmışım. Yakışıklı ve karizmatik kuaförle tekerlekli sandalyeye mahkum güzel bir kızın aşk hikayesini anlatan dizi tipik tradeji sayılır. Ama olsun, yine de kendi kültürünün içinde olma rahatlığını hissettim dizideki oyuncuların ağzından anadilimi duyunca.

Başrollerden birinin özürü olması neredeyse moda haline dönüştü son yıllarda. Son sezonda yayınlandığı dizilerde işitme engelli güzel bir kız, Görme engelli -yine- güzel bir kız ve otistik bir çocuk baş roldeydiler. Özellikle ilkokul birinci sınıf öğrencisi olan Otistik çocuğu konu alan 'Hikari to tomoni' -Işıklı beraber- dizisi, annesi ile kadın öğretmen başta olmak üzere etrafındakilerin doğru dürüst konuşmayan, içine tamamen kapanık, zaman zaman fena halde panikleyen "otizm çocuğu" Hikaru'yla ilişki kurma mücadelesini anlatıyordu. Fakat geçen hafta yayınlanan son bölümünde Hikaru'nun annesi, onun yerine onun arzusu herkeşe duyurunca kadın öğretmenin veda partisinde diğer 'normal' çocuklar 'büyüyünce doktor olmak istiyorum', 'büyüyünce avukat olmak istiyorum'larını avaz avaz ilan ederken, sıra Hikaru'ya gelince annesi Hikaru'nun yerine "büyüyünce neşe içinde çalışan biri olmak istiyorum" dedi. Kafam allak bullak oldu. Öteki bireyin yerine konuşmak! Hikaru'nun 'dil'ini öğrenmek, yabancı dili öğrenmekten daha da zor olmalı.

Japonya'da ilk Güney Kore dizisi

İtiraf etmeliyim ki, Japonya'da şu anda en çok izlenen dizi yukarıda sözünü ettiğim diziler değil. Televizyon dizileri dünyasındaki kralımız, NHK tarafından yayınlanan komşu ülkesi olan Güney Kore dizisi. Japonya'da ilk defa yayınlanan Güney Kore dizisi, başta 30-40 yaşlarındaki kadınlar üzerinde olmak üzere, büyük patlama yaratmaktadır. Sıcak ve nemli yağmur mevsimindeki Japonya'da 'Kış Sonatı' -Japonca'da 'Fuyu no Sonata', kısaltmayı seven Japonlar buna 'fuyusona' der- rüzgarı şiddetle esiyor. Diziyi ilgili kitaplar yayınlandı, DVD ve dizide kullanılan müzik Cd'si piyasada. 'Kış Sonatı'nın başrol oyuncusu Bae Yong Joon, yumşak gülümseyişiyle İlhan Mansız'ın yarattığından bir kaç kat büyük patlama yaratıp, neredeyse Japon bayanları ağlatmıştı -hani, hayranlar heyecanla ağlar ya-

Söz konusu dizi, klasik ve romantik aşk hikayesini anlatıyor. Fazlasıyla dramatik, uzun zamandır nişanlı olan sevgililerin cinsel ilişkide bulunmaması çok şaşırtıcı. Saf bir aşk hikayesi. Diziyi seyrettiğimde biraz konu ve yapının basit olduğunu düşünsem de, her seferinde hem tatlı hem de acı bir duyguya kaplıyordum. Aynen ilk aşkta hissettiğim gibi. Şair ülkesi Kore'ye yakışan, şiirsel sözleri çok etkileyici, müzik harika. Büyük bir olay denilecek kadar büyük etki yaratan dizi hala devam ediyor. Bu dizinin yarattığı etki gerçekten hiç de azımsanacak gibi değil; özellikle Japonya ile Güney Kore arasında yaşanan tarihi olaylarını düşünür-

sek. Eskiden onların anadili yasaklanıp Japonca konuşmaya zorlanan Japonlar, şu anda Korece öğrenmek için dil kursuna koşuyor.

Ve de görüntülü haberin etkisi düşünüldüğünde, bize ulaşan Kuzey Kore'nin sınırlı görüntüleri -aç çocuklar, pis sokaklar, yapılandırılmış gülümsemeyle dans eden özel dans timinin kadınları- ile 'bizimle büyük fark olmayan 'Kış Sonatı'ndaki Güney Koreliler arasında görünen fark üzerinde düşünmekten kendimi alıkoyamıyorum. Şu anda Japon medyası Kuzey Kore'yi yakın ama uzak komşu, ne yaptığını anlaşılmayan tehlikeli ülke, geri kalmış fakir insanların yaşadığı yer olarak gösteriyor. Bununla, 'Kış Sonatı'nın beğenilmesi arasındaki zıtlığa çok şaşıyorum. Çünkü bu iki ülke eskiden, yani Japon Ordusu tarafından işgal edilip sonraki yıllarda Kore Savaşı'ndan sonra ikiye ayrılmadan önce, aynı topraklarda yaşayan bir ülkedydi. Güney Kore bize yaklaştıkça Kuzey Kore düşmanlaşıyor, sanki! Kore Yarımadası'yla Japonya arasındaki ilişki, Türkiye'yle Yunanistan'ın ilişkisi gibi acıyla doludur. Japon ordusu tarafından işgal edilen Kore Yarımadası, işçi olarak zorla Japonya'ya getirilen Koreliler, Kore Savaşı'ndan sonra Güney ile Kuzey'e bölünen yarımada, Japonya'da yaşayan Korelilere karşı dışlama... Bae Yong Joon'un gülüşüyle kapanmayan derin bir yara. Savaş zamanında 'Japon' vatandaşı olarak Japonya'ya zorla getirilip savaştan sonra vatandaşlığından çıkarılıp vatansız kalan Güney Kore, Kuzey Kore ve Japon vatandaşı olan Korelilerin gözünde Japonya'da dizinin hoş karşılanması, hatta büyük moda yaratması nasıl karşılanıyor acaba...?

Avrupa Birliği Hikayesi

Madrid - Türkiye'de yapılan kamuoyu anketlerinde Avrupa Birliği'nden yana olanların oranı o kadar yüksek ki AB üyesi olan son on ülkede dahi bu kadar yüksek orana hiçbir zaman rastlanmadı. Bugün İspanya, Portekiz ve Yunanistan'da bile bu tarz bir kamuoyu anketi yapılmış olsun büyük ihtimal ile Avrupa Birliği'nden memnun olanların oranı Türkiye'deki AB'ciler kadar yüksek çıkmayacaktır. Türkler ezici bir çoğunlukla memleketlerinin Avrupa Birliği üyesi olmasını istiyorlar. Üniversitede sosyal bilim eğitimi alanlar ilk sene mutlaka istatistiğe giriş derisi alırlar. İstatistiğe giriş dersinin ilk gününde dersin hocası yalan kavramının hayatıta en az üç tane olduğunu söyler. Bunlar yalan, kuyruklu yalan ve istatistik olmaktadır. Grup ya da kütlenin bir konudaki eğilimini ölçerken deneklere sorulan sorunun tarzı ile sonuç çok kolay etkilenebilir, yönlendirilebilir. Eğer Türkiye'de yaşayanlara daha özgür ve daha rahat bir ülkede yaşamak için "Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne girmesinden yana mısınız" sorusunu sorarsanız, yoksulluğun canına tak ettiği insanların çoğu şüphesiz "evet" diyeceklerdir. Şüphesiz Türkiye bağımsız ve kendi kendini yönetecek güçte değilse Avrupa Birliği'ne girmelidir. Ancak bugün Türkiye'nin en önemli sorunu iktisadi ve siyasi bağımsızlık ise Avrupa Birliği'ne girmek memleketimizin hiçbir sorununu çözmez. Türkiye'nin tarımını Fransızlar gelip kurtarmayacaklardır, Türkiye'nin çalışmayan kamu yönetimini İngilizler düzeltmeyeceklerdir, Türkiye'nin eksik olan alt yapısını, yollarını İtalyanlar, Portekizliler gelip tamamlamayacaklardır. Bunu bilelim.

Biz Türkler iyiyiz, hoşuz ama şu Avrupa Birliği hikayesini bir türlü anlamadık. Bir Fransız gazeteci Türkiye'ye gelir, Anadolu'yu köy köy kasaba kasaba gezer. Bir gün ucra bir Anadolu kasabasında ak yüzlü yaşlı amca ayağa kalkar "biz Türkler yedi kıtada at koşturduk, İslamın bayrağını her yerde salladık, gittiğimiz yerlere adalet götürdük. O halde siz Avrupalılar neden biz Türkleri Avrupa Birliği'ne

almazsınız" Bu hikayeyi Prof. Şerif Mardin, Amerika'da derste anlatmıştı. Türklerin, bugün Avrupa Birliği'ne bakışı bu hikaye ile sınırlıdır. Avrupa Birliği bir cennet ise cennete bedavadan kim girmek istemez. İnsanlar delirmemiş ise çıkarları peşinde koşar! Avrupa tarihi yükselişini bu mistik cümle ile kendi yaratmadı mı zaten. Türkler kamuoyu anketlerinde bunun için ezici çoğunlukla Avrupa Birliği yandaşlığına evet derler. Biz Türkler birbirimizden geri kalmak istemeyiz. Hayatı birbirimizle irtibatlı tanımlarız.

Kaç kez toplantılarda, konferanslarda insanların görüşlerini açıkladıktan sonra "şöyle şöyle hissediyorum" dediklerine şahit oldum. Olacak şey değil "düşünüyorum" kelimesi yerine kullanılan kelime "hissediyorum" olmaktadır. Türkler belki de fikirleri ile değil duyguları ile yaşıyor. Belki bu nedenle, düşünceler çarpışınca kalpler kırılıyor. Duygularımız hassas, kalbimiz kırık bunun için "Kopenhag kriterlerini onlar Avrupa Birliği'ne almasalar bile biz kendi iyiliğimiz için yıllarca uygulayacağız" diyoruz, böyle midir? Böyle mi olmalıdır? Gelişme herkes için aynı mıdır? Tarihte kavimlerin coğrafyaların aynı yön ve şekildeki hareketliliği midir görülen şey? Avrupa Birliği, herkes için yolun so-

şinde de değil. Bunun için sen bizi ilerde üye almayacak olsan bile, bunun için tarih ver, ama bize tarih yerine bişiy ver ki, kendi kendimizi avutalım. Tarih gibi bişiy ver yani. O verdiğin şeye Brüksel'den bakıldığında tarih gibi görülmesin, mesela "müzakere tarihini başlamak için tarih" olsun adı, ama Türkiye'den bakıldığında medeniyet projesinin anahtarı elimizde olsun. Biz Türkler hem komple hem de komlike adamlarıdır, elimizde bir anahtar olsun dost düşmana karşı. Şu kadar senedir NATO'da askerlik yaptık, Avrupa'dan kim çıkıp gelse başımızın üstündedir, istediğimiz fazla bir şey değildir.

Kopenhag'da yapılan AB zirvesinde, sene 2002, Alman dışişleri bakanı Fischer'in Danimarka dışişleri bakanı Möller'e "Türkiye hiçbir zaman AB'ye tam üye olamayacak. Onları önce uyutalım, sonra unutalım" sözleri var. Bu sözlerin içinde yer aldığı belgesel geçenlerde uluslararası ödül aldı. Ödülün adı, "Golden Links Awards".

Türkiye, Avrupa Birliği üyesi olmayacak. Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne girmesi bir hikayedir. Hikaye, Türklerin Avrupa karşısında yenilmişliği hikayesidir. Hikaye, Avrupa'nın Türkiye'yi yenme hikayesidir. Hırvatistan, Eskişehir kadar bir ülke olarak Avrupa Birliği'nin

Kopenhag'da yapılan AB zirvesinde, sene 2002, Alman dışişleri bakanı Fischer'in Danimarka dışişleri bakanı Möller'e 'Türkiye hiçbir zaman AB'ye tam üye olamayacak. Onları önce uyutalım, sonra unutalım' sözleri var. Bu sözlerin içinde yer aldığı belgesel geçenlerde uluslararası ödül aldı. Ödülün adı, Golden Links Awards.

nu ve olmazsa olmazı mıdır? Şimdi de şu konuşuluyor: Ey Avrupa Birliği, biz Türkler günü kurtarma peşindeyiz. Aslında sana girmek pe-

çok yakında bir üyesi olacak. Bunun anlamı şudur: Türkiye bir Hırvatistan olursa Avrupa Birliği'ne alınır.

"Fatima Mernissi" yazıyor Arap dünyası kıpırdıyor!

Tahran- Son günlerde kadın, kadınlar dünyası ve kadının rolü, islam dünyasında çok önemli bir konu haline geldi. İslami veya batılı entellektüeller, mütefekirler ve aydınlar, bu konu hakkında yazılar yazıp konuşmalar yaptılar. Türkiye gibi ülkelerde de bu konu her zaman kendi taleğini koruyor.

Fatima Mernissi, Faslı bir yazar. Kendi kitaplarını ve yazılarını bu konu üzerinde yoğunlaştırmıştır. Mernissi'nin bazı kitapları islam ve özellikle Arap aleminde çok ses getirdi, hatta bazı kitapları islam dünyasında yasaklandı.

İslami yazarın tüm çabası, kitaplarda islami olarak kadının fonksiyonunu sosyal hayatta tarif etmek ve ona açıklık getirmektir.

Fatima Mernissi, kitaplarını Fransızca yazmış, böylece ilk başta Batı dünyasına kendisini takdim etmiştir. Mernissi'nin ilk kitabı, 1982'de **Arapça**'ya çevrilmiştir ve bir diğer kitabı **"Kadınlar"**, 1990'da İran'da ve **Arap dünyasında** önemli bir ses getirdi.

İran'da, ilk başta yasaklanıp, **Cumhurbaşkanı** emriyle yasal olmuş ve satışa sunulmuştur.

Mernissi, sözünde ve kaleminde kadını sadece bir cinsiyet olarak ele almıyor, kadının sosyal durumunu ve siyasetle ilgisini ve tarihi görevini de ön plana çıkarıyor.

İlk kitabında kadınların parasızlığını ve sosyal olarak fakirliğini, **Fas'ta**

konu edip, bu ülkenin kadına bakışını rakamlarla soru işaretinin altına götürüyor. Mernissi, kitabında siyasetçilerden ve hatta aydınlardan bu konuyla ilgili intikat edip, onları eleştiriyor.

Kitapta **"Bekaret"** meselesi ve kadınların bu konuyla ilgili çektikleri çileler de anlatılıyor. Bu noktada erkekler de cinsel tecrübelerinden ötürü eleştiriliyor. Zira islama göre evlilik dışı cinsel tecrübe, erkek veya kadın için yasaklanmıştır.

Böylece **Mernissi**, islami ailelerde yavaş yavaş aşkın ölümünden bahsediyor ve bu olayları insani ruhun ululuğuyla aykırı sayıyor.

Mernissi'nin verdiği rakamlar ve istatistikler de çok dikatli ve titiz olup, rakamları çok önemlidir. Mernissi'ye göre; tüm dinlerde, özellikle tevhidi dinlerde kadının karakterine tecavüz edilmiştir! Lakin islamda yanlış düşüncelerden mutevelit bu ayırımı **"başörtüsüyle"** tesdit olmuştur.

Mernissi, hakiki islami, cehaletle karışmış islamdan ayırıyor ve Mohemmedi ismin nefsinin kadınlarla paralel çiziyor.

Yazar, kadının önemli sorunlarının üzerine parmak basıp, özellikle kadının mirasta, sa-vaşlarda faal olarak yer alması, ve **"cinsi münasebetlerde kadının yeri"** üzerinde uzun uzun yazıyor.

Mernissi, **"Misogyny"** etrafında Çin ve ABD'yi eleştirip, onları kadınların ilk düşmanı olarak takdim ediyor. Fatima hanım **"Beyond the Veil"** kitabında Arap ülkelerinin kadına karşı yaptıkları hisimdan söz ederken, ABD'yi de yanlış kadın politikacılarından dolayı eleştiriyor.

Yazar, carie ve mutah nikahını, sadece Arap ülkelerinde değil, belki Batı'da da eleştiri konusu yapıyor. Fransa'da bile kadınlara yapılan zulümden söz ediyor. Mernissi, diğer kitabında **"Johan Liz"** Hrستیyan Papazına karşı

"polygamig Triomphatix",

yani **"çok eşlilik"** konusunu ele alıyor ve Rumlara, Yunanlılara ve Osmanlılara karşı islami savunuyor.

Fatima Mernissi gibi islami yazarlar, kendi gayret ve bilgileriyle kadın hakkında yazılar yazıyorlar, bizler sadece okuyoruz ve kendimizle bir muhasebeye şahit oluyoruz: **"acaba kadın hakları bizim ülkemizde tam ve noksansız mı"**, diye...

Raffi A. Hermonn

Üsküdar'ın, fanfarıcı, cazcı ve sapına kadar sol 96'lık çınarı...

Bir komünistin vatanından uzak ölümü Pehlivanyan, Paris'te vefat etti...

Kendi içinde tutarlı, inandığı fikirlere sonuna değin bağlı, **"sırtındaki gömleğini çıkarır, arkadaşına verir"** cümlesinin, birinci dereceden anlamıyla, gerçekten öyle yapan, yarım asırdan fazladır, göçmek zorunda kaldığı ülkesi Türkiye'nin insanına en ufak bir kırgınlığı olmayıp, ama kendisinin gurbet elerde olmasına neden olan zihniyeti hiç ama hiç affetmeyen, koca bir çınar, 96 yaşında yaşama veda etti. Cenazesi, **Paris'te**, o çok sevdiği, ille de Türk, tabii ki **Ermeni ve de Fransız** yoldaşlarının son kez refakatiyle, toprağa verildi.

Hukukçu, Ermeni Edebiyatı'na **"A. Şavarş"** adıyla şiirler kazandırmış, gazeteci, İstanbul Ermeni yaşamına, alışık olmadığı, toplumcu havayı teneffüs ettirmiş, yine **"Türk"** komünistler, en başta Avedis Aleksanyan olmak üzere, Barkev Şamıkyan, Jak ve Vartan İhmalyanlar ve daha niceleriyle, 1940'ların Türkiyesinde, çıkardığı **Yeni Gün** -Nor Or- ve **Bugün**, Ays Or- gazetelerini, günlüğe dönüştürebilmişti, Aram Pehlivanyan, yani nam-ı diğer **"Ahmet Saydan"**...

Sonra hapisane ve kaçak yılları, **Beyrut**, **Paris** derken, **TKP'nin Merkezi Leipzig**'de kök salmakla noktalanen macera ve **TKP'yi** dünya komünist çevrelerinde temsil etme misyonu... ABD hariç tüm dünyada ...Tabii hatalar ve sevaplarıyla ...

Tüm bu hengamede **"Biz okuyamadık, bari okumuş, komünist olabilmiş kardeşimize yardımcı olarak, Türk Komünist harekete katkımız olsun"** diyerek, ama hep sessiz ve derinden, hiç ama hiç ön plana çıkmadan, yukarıda zikrettiğimiz gibi, kendi ve ailesinin, boğazından keserek, ama bin kere **"hele"** ederek, zamanın bir tür **"sponsor"**u olmuş, sevgili **"dayday"**ım, **Sarkis Pehlivanyan**

da göçtü işte dünyadan!

Nâzım hakkında, onca yazılıp çiziliyor iken, ne **"hikmet"**se, bir türlü es geçilmekten kurtulamayan, onca zengin **"Nâzım Hikmet ve Ermeni arkadaşları"** anılarının, tam göbeğindeydi **Paris'te**, **Sarkis Pehlivanyan**. Ömür çooooook, bekleriz, ilahi kızılıcık! Bunun da yazılma sırası gelir elbet, **BLR GÜN!**

Paris'e ilk geldiğim yıllarda, kardeşin kardeşine, akrabanın akrabasına, kolay kolay etmediği, edemediği bir doğallık, içtenlik, sevgi, ihtimamla ve Türkçe **"oğul"** sözcüğü ve Ermenice küçüklük takısı -Türkçe'deki **"cik"** ve **"cuk"** gibi- **"ig"**i birlikte evlendirerek **"Oğlig"** sıfatıyla, bendenizi bağrına basmıştı bu ... Dünyanın en sevimli yaşı genci, **Sarkis Pehlivanyan**. **Yönetmen Yavuz Özkan**'ın **"sürgün"** olduğu yıllardı, '80'ler, **Paris'te** ... **"Nanterre"**'de, Türkiyeli sol öğrenciler olarak, **"Toplumcu Türkiye Filmler Gösterisi"** düzenlemiştik, kendi çapımızda ...Gözleri parlamış **"Ben de geleyim"** demişti ve film-den sonra, o almış olduğu sol terbiyeyle, kendisinden 40 - 50 yaş genç, biz yeni yetmelerden, kalın işçi parmaklarıyla elini havaya kaldırarak **"Yoldaşlar, bir mazuratım var!"** demişti, davudi sesiyle.

Paris'te bile yaşasak, birbirimizle konuşur-

ken öyle **"yoldaş"** falan deme alışkanlığı olmayan bizler, bir şaşırılmış, bir şaşırılmıştık ki, sormayın ... Sonra devam etmişti: **"Ben kırk seneden beri buraldayım, memleketin amelelerinin hâlâ bu durumda olmaları, beni sükut-u hayale uğrattı, görmekteyim ki, memlekêt bıraktığımız yerde hâlâ!"**. Film gösterisi, neredeyse bir kenara bırakılmış, kendi deyimiyle **"ahâli"** bizim **Sarkis Yoldaş**'ın çevresine dolmuştu. **"Kimdi bu amca, nereden çıkmıştı, neyin nesiydi ?"**. Bir başka tür eğitici ve yararlı olmuştur o akşam, hapishanedeki arkadaşlarına bir araba karpuzu, **"Yoldaşlar rehabet gidersen"** diye, satıcısıyla cezaevine yollaması gibi, sayısız jestleri, hep o inancı ve sevgisiyle yapan, **Sarkis Pehlivanyan** sayesinde ...

Tabii tüm bunları, kesinlikle kendi ağzından duyamazdık, tesadüfen, sağdan soldan duyduğumuz bu bilgileri, kendisine sorduğumuzda, o tombul kırmızı yanakları, bir o kadar daha kızarır ve, **"Ben öyle şeyler hatırlamıyorum, olmuşsa bile, yoldaşların çektiği çilelerin yanında, bunların lafı bile olmaz, madem dışarıda dolaşabilenler var, onların görevi içerdekilere, her anlamda faydalı olmaktır"** derdi kafasını sallayarak ... **Üsküdar Fanfar Topluluğu'nun** kurucularından olup **"Jazz Band"** kurup, bunun şefliğini

yapacak kadar, bir saksafon ustasıydı... Öte taraftan da **"Luna"** adını koyduğu ve taa **Paris'te** de devam ettiği, kendisi gibi tatlı, bir bisküvitçi.

"Dayday Türkiye'de artık TKP resmen yasak değil, bak!" demiş ve **TKP** tabelasının resmini göstermişim, o yine, **"Sevinmek için çok erken, insanlar ve seçilmiş mebuslar fikirlerinden dolayı hapse atılmadığı ve hele hele geçmişteki insanlık dışı tatbikatlardan dolayı 'Yedik bir halt, bir daha tekerrür etmemesi için, tekmil lânetliyoruz'!"** denmediği, ama öyle dört duvar arasında değil, adam gibi, herkesin ortasında, samimice pişmanlık duyulmadığı sürece, benim kafam almaz" diye yanıtlamıştı.

Kendisiyle tüm çileleri, sessiz sedasız çekmiş, hanımı **Viktorya**, oğulları **Arto** ve **Masis**, torunları **Sarkis** ve **Ani**, torun çocukları, gelinleri **Elia** ve **Delfin**, yeğeni **Meline** ve ... yaşına bakmadan, her Pazar merdivenleri zıplaya zıplaya çıkıp, yeni yetmelerden çok daha fazla **"L'Humanité"** gazetesini -gönüllü- olarak sattığı Fransızlar başta olmak üzere, **Paris Ermeni komünistleri, JAF** ve **UCFAF** kuruluşları ve saksafon çalısına hayran değişik kökenli dinleyicilerini, sahipten bırakıp gitti.

"Oğlig"ın seni hiç unutmayacak ve evelallah unutturmayacak, **Abdülhamid** tarafından dedene verilen **Büyük Pehlivanyan** soyadlı, çok sevdiğin ve her gittiğimde, **"Benden selam söyle"** dediğin **Üsküdar**'ın çocuğu, sevgili **"dayday"**ım. Bir gün senin de kemiklerin, rahat edecek... Ülkenin insanları, tıpkı -Türkiye'de hâlâ sansür edilen- **Nazım**'ın o dizelerde dediği gibi: **"Türk halkının alnına kara lekeleri sürenler -artık- affedilmediği"** zaman...

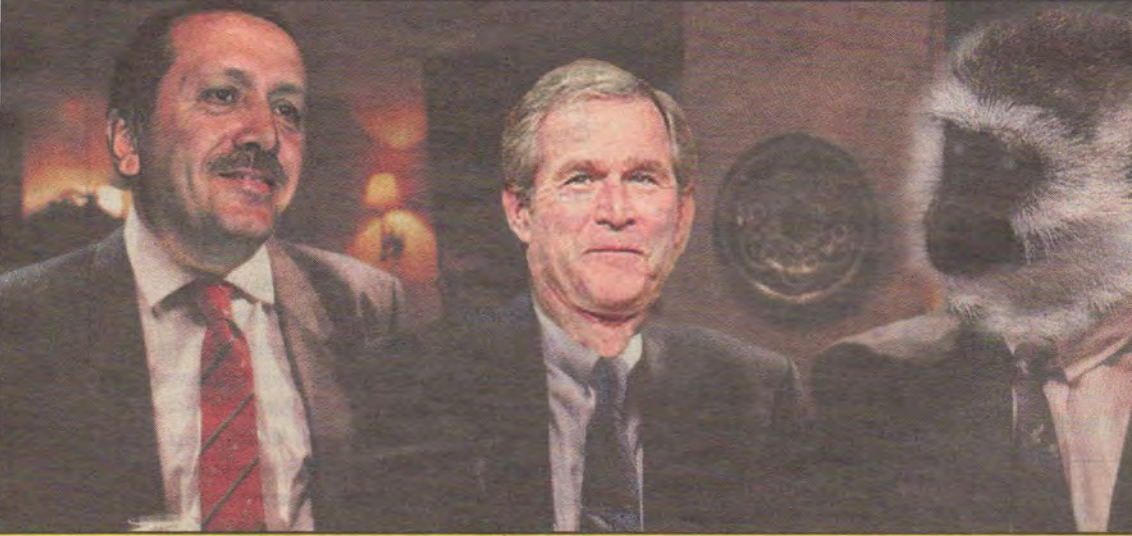
Abdullah Gül, Bush'un Türkiye'den üs talep ettiği haberlerini yalanladı: "Bırakın üssü hiçbir talebi olmadı"

Bush için güvenlik abartıldı...

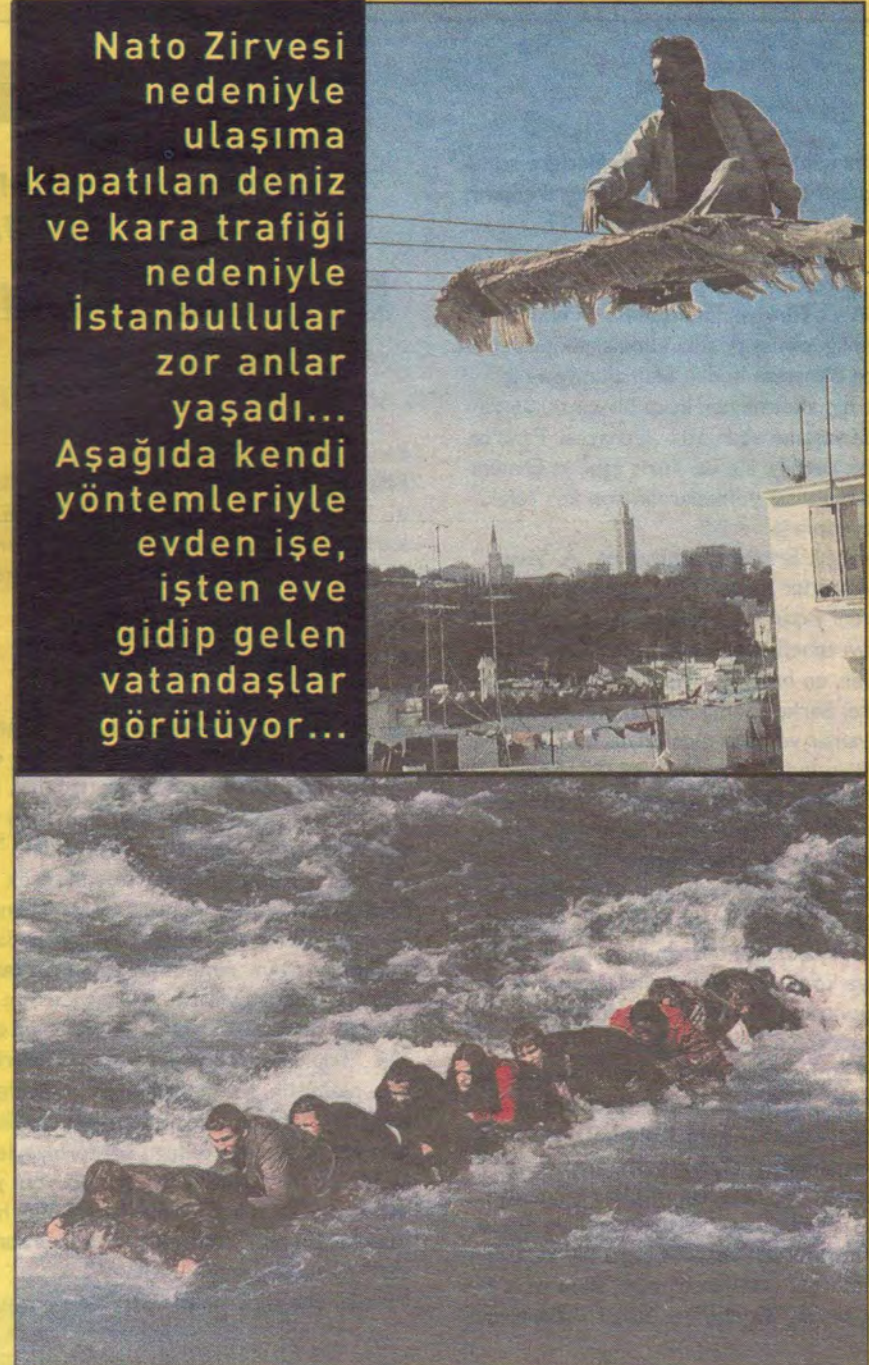
Bush'u dublörü ve figüranı ile aynı anda görüntülemeyi başardık.

Bush için özel olarak İstanbul'a getirilen klozet, içindeki dışkı ile birlikte Amerika'ya tekrar götürülecekmiş...

Nato Zirvesi nedeniyle ulaşım kısıtlanarak deniz ve kara trafiği nedeniyle İstanbullular zor anlar yaşadı... Aşağıda kendi yöntemleriyle evden işe, işten eve gidip gelen vatandaşlar görülüyor...

BAK Y
46 SEN
İSTANBUL
ÜSÜRSÜ
BİR GEZE
GERÇEŞ
KANIN GE
BÜYÜK S
YAPAN D
TÜ V
OU

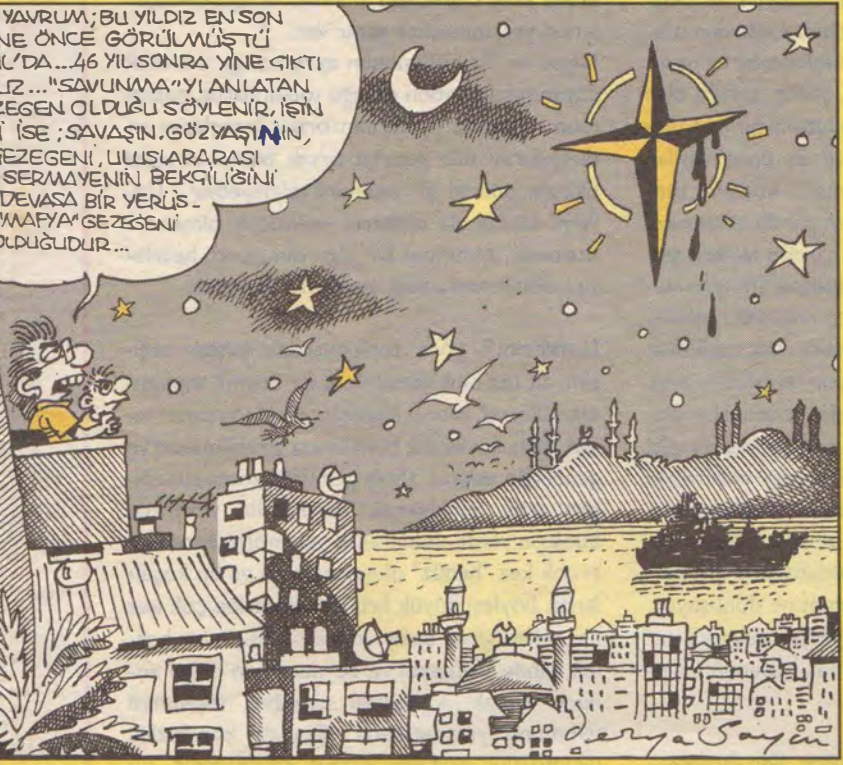
45

Derya Sayın

Unakıtan asgari ücrete yapılan yüzde 5'lik zammı savundu: "Vatandaş yaptığımız zamdan memnun".

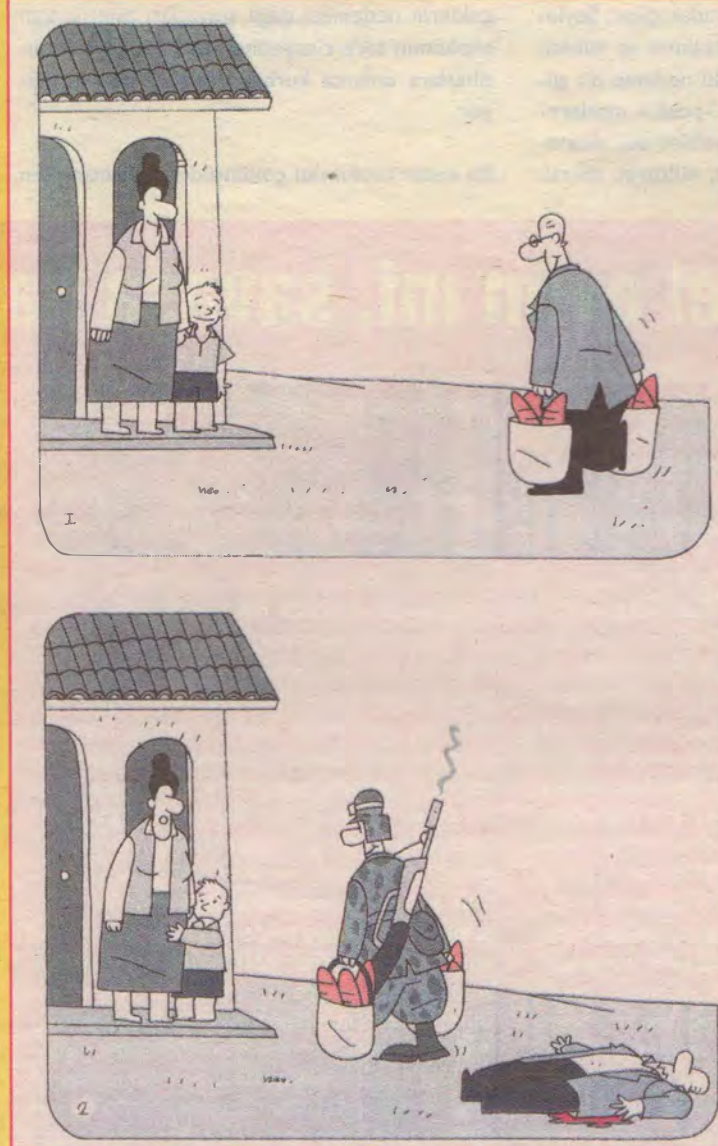
Aşağıda asgari ücrete yapılan zamdan memnun bir vatandaş görülüyor...

5. Uluslararası Akşehir Nasreddin Hoca Şenliği,
3. Ulusal Çizgi- Bant yarışması sonuçlandı.

1. HAKAN SÜMER

2. HİCABİ DEMİRCİ

3. BERRAK AKTAN

Süt verecek olgunluğa geldiniz mi?

Özgür ATAK | ozguratak_yh@hotmail.com

Sanayi alanında yapılan büyük atılımlar sonrasında gelişen / şekillenen toplum yapısı bir çok sosyal / psikolojik / politik sorunu da beraberinde getirdi. Kuşkusuz bu sorunların bir çoğu "yeni" ile gelen sorunlar olduğu için başlarda fark edilemedi ve çözüm geliştirmekte gecikildi. Ne yazık ki sorunların kaynağında duran ve bunları yönetenler büyük kazançlar sağladılar. Kazananlar ve kazançları ayrıca tartışılması gereken konular.

Hepimiz biliyoruz ki sanayinin içine nüfuz eden elektronik atılımlar hayata dair bir çok alışkanlığımızı başlarda maddi olarak, bundan yirmi yıl öncesinden başlayarak da manevi olarak değiştirdi. Çok kez söylendi / yazıldı ama hatırlamakta yarar var; insanlık tarihi kadar eski olan paylaşım savaşları, kimi nedenlerle günümüzde bölgesel silahlı müdahalelerle sınırlandırılmış durumda. Fakat bunun yanında çok daha küresel biçimde bir kültürel müdahale başlatıldı. Tüketim alışkanlıklarının değiştirilmesiyle, bilinçli "dezenformasyonlarla" yanlış bilgilendirme- istendiği gibi kontrol edilen, yaptığı işlere ve giderek kendine yabancılaştırılan, olgunlaştırılan, etinden, sütünden yararlanan insan sürüleri yaratılıyor. Tabi bu tür tercihler iktidarlar tarafından yüz yıllardır uygulanıyor. Değişen sadece araçlar ve uygulama dozu. **Bakin St. Bernardo** 15. yüzyılda nasıl bir saptama yapmış:

Hukukçu ve eğitimci olan **St. Bernardo**'ya göre insanı olgunlaştırmanın amacı bireye diz çekmesini, onurunu pazara çıkarıp satmasını, kişiliğini, yüz ifadesini yeniden düzenlemesini, dilini tutmasını, yürüyüşünü ayarlamasını, gülmesini dizginlemesini ve sıklıkla avucunu yalamayı bilmesini öğretmektir. Günümüzdeyse kitlesel

iletişim araçları sayesinde bütün bu başlıklara sevinmeyi, zevk almayı, kendine zaman ayırmayı da ekleyerek birey kısırlaştırılıyor. Bu sayede bireylerin verili tüm toplumsal normları içtenlikle ve sorgulamaksızın özümsemeleri sağlanıyor. Böylece sorumluluk, boyun eğme, görev bilinci, korku, suçluluk gibi insan psikolojisine yabancı, yapay normlar gelişmiş; aşk, sevgi, umut ve haz duyma ise yok edilmiştir. Öyle ki; bu gün insanlarda görülen depresyonların, nörozların, şizofrenlerin, duygusal hezeyanların temelinde anlaşılamayan bir korku ve suçluluk duygusu yatmaktadır. Beraberinde ise sürekli olarak kendini yalnız hissetme, hata yaptığını düşünme ve giderek hata yapma bunların sonucunda da derin duygusal boşluklar yaşayarak sağlıksız insan ilişkileri kurma, sınırsız ve kontrolsüz itiraflarda bulunma gelmekte. Kişinin kendisiyle ve yaşamla olan sınırları kalktıkça şeffaflaşmanın aksine dizginlerin başkasının eline geçmesi durumu çıkıyor ortaya. Dolayısıyla birey hızlı bir yabancılaşmayla, istemediği halde bir çok yeni alışkanlık kazanmış olarak buluyor kendini. Bu süreçte doğal olarak bir sürü hata yapıyor. Bunları kusacak bir lavabo arıyor ve itiraf.com'a günde bin itiraf geliyor.

İnsanın yabancılaşmasından öte şeyleşmesi yada nesneleşmesi sanayi toplumunun hızla yoğunlaştırdığı yabancılaşmış çalışmanın öyküsüdür de aynı zamanda. Bu süreçte insanın iş gücü pazarda satın alma gücüne dönüşür. Yine bu süreçte insan, insan olarak aradan çıkar. Şeyleşir, nesneleşir. İnsan tüm üretimin ve tüketimin amacı değil aracı olur. Bu nedenle bu günün ileri / gelişmiş kapitalist -post - modern- toplumlarında ortaya çıkan sefalet de; ekonomik olmasının yanında psikik, kültürel, moral,

bilinç, düşünce ve duygusal düzeyde bir sefalettir ne yazık ki. Bu gün televizyonlardan izlediğimiz saçmalıklar bütün bunların birer uzantısıdır. Eskiden kötü, eksik, yanlış, zararlı olan tecrit edilirdi. Post - modernizmle birlikte tecridin sınırları kaldırılıyor ve az önce sayılan olumsuzluklar birer toplumsal / kültürel zenginlik olarak görülüp toplum içinde eritmeye çalışılıyor. İlk bakışta tecrit halinde biriken şiddet bu sayede ortadan kaldırılmış gibi görünüyor. Fakat bu sefer sınırların kalkması, şekillerin belirsizleşmesi ve iç içe geçmişlik toplumun tüm mekanizmalarına yayılıyor ve eskiden ayıp, kötü ve hatta toplumu geriletici unsurlar olarak görülen bir çok olgu artık normalmiş gibi gösteriliyor / görülüyor. Sanattan anlamayan sanatçı, bilimden anlamayan bilim adamı oluyor. **Seda Sayan** psikiyatrist oluyor örneğin. Bireylerin kişisel ve uzman müdahalesini gerektiren sorunları reyting malzemesine dönüşüyor. Ekonomik sefaletle birlikte gelişen duygusal sefalet **Kadının Sesi** programında **Yasemin Hanıma "saygınlık"** kazandırıyor.

Bu duygusal sefalet **İkinci Bahar, Ben Evleniyorum, Kadının Sesi** gibi programların çekildiği stüdyoların dışında, gerçek hayatta bireylerde tamiri zor yaralar açıyor. **Seda Sayan**'ın ya da **Yasemin Bozkurt**'un gerçekte reyting fakat izleyicinin gözünde "saygınlık" kazanmak için "kurtardıkları" birkaç insanın dışında toplumsal yaralar kanamaya devam ediyor. Töre cinayetleri, intiharlar, uyuşturucu bağımlılığı gibi gerçeklerin nedenleri değil sonuçları tartışılırken toplumun töre cinayetine, uyuşturucuya ve intiharlara onlarca kurban verişleri devam ediyor.

Bu kadar toplumsal çöküntüden bahsetmişken

arada **Emil Durkheim**'in intiharla ilgili anlattıklarına yer vermekte yarar var. Diyor ki: "İş bölümünün ayrılmadığı, mekanik dayanışmanın etkin olduğu toplumlarda, toplumun ortalama üyelerinin ortak inançlarını ve duygularını dile getiren ortak bilinç, bireysel bilincin önemli bir kesimini etkileyebilir." Devamı olarak da intiharın psikolojik olmasının ötesinde toplumsal bir olgu olduğunu, belirleyici olanın toplumsal olduğunu söylüyor.

Durkheim'e göre, toplumlardaki büyük değişim, alt üst oluş dönemlerinde önemli toplumsal, kültürel, moral kopuşlar içinde yaşayan insan, hızla bir kimlik bunalımına girebilmekte ve genellikle eskinin alışıla gelmiş norm sistemleri artık anlamlarını, değerlerini yitirirken bunların yerini dolduracak yeni norm sistemleri çok kez "henüz" oluşmamakta ve bu koşullarda, böylesi büyük kriz dönemlerine çok kez hazırlıksız giren birey, kendisini psikik bir boşluk içinde bulmakta ve bu durumun doğal sonucu olarak, toplumsal kimliğini, toplumsal uyumunu yitirmektedir. Burada kuralızsızlık, uyumsuzluk durumu ortaya çıkmaktadır. Bu durumda son derece ciddi çaresizlik, görece yalnızlık ve giderek yoğunlaşan bir korku içinde yaşayan birey intihara yöneliyor. Şimdiyse önce "**Sabah Sabah Seda Sayan**"a koşuluyor, sonra... Bütün bu anlatılanlar toplumu büyük bir yok oluşun eşğine getirmiş durumda. Rahatlıkla kontrol edilecek, itirafa ve belki de intihara sürüklenecek ardından etinden, sütünden, derisinden, gerisinden yararlanılacak bir toplumda yaşıyoruz. Aman dikkat.

Kaynaklar: Serol Teber / Politik Psikoloji Notları - Ara Yayınları. Karl Marx / Yabancılaşma - Sol Yayınları. Emil Durkheim / İntihar ve Anomie.

Evim evim güzel evim mi, savaşa hayır mı?

Toplumun yanlış bilgilendirilmesi, olgunlaştırılması ve yabancılaştırılması sonrasında gelişen nokta ne yazık ki kaçınılmaz biçimiyle apolitikleşme ve vurdumduymazlık oluyor. Bu konu üzerinde biraz kafa yoralım. Toplumsal yaşamın ürünleri olan norm sistemlerine konformiz düzeyinde uyum, bireyin düşüncelerini ve davranışlarını tekdüzeleştirir. Böylesi uyum biçimleri çoğu kez yönetimler tarafından da ideolojik amaçlar için kullanılır. Bu yoldan bireylerin büyük bölümünün zihniyeti belirlenir.

Amerika Birleşik Devletleri'nde konformizden sonra görülen en çok uyum tipi geri çekilmedir. Geri çekilme kişiliğin psikik yapısının en önemli savunma mekanizmalarındandır. Birey toplumsal norm sistemlerinin bir kısmını kabul edemez ne kendi norm sistemlerini savunabilir ne de verili norm sistemini eleştirebilir. Bireysel tavır alır. Oldukça acılı ve sancılı bir uyum içine girer. Baş kaldırmaz yada kaldıramaz. Böyle durumlarda birey toplumla büyük bir mücadeleye girer. Ve giderek birey kendi değerlerini koruyabilmek için kabuğuna çekilir. Kişilik çoğu kez kötümser, korkulu, depresif, nörotik, paranoid hatta şizofrenik ve / veya otistik biçimde geri çekilir. Yada sıklıkla görülen bir diğer yola saparak alkol ve di-

ğer uyuşturucu madde alışkanlıklarına yönelir. Saldırganlaşarak suça itilmesi ise görece az rastlansa da bir diğer sonuçtur. Bu tür geri çekilmeler yaşayanların fanatik denecek şekilde dinsel eğilimler göstermeleri yukarıda sayılan özelliklerle eş zamanlı rastlanan başka bir gelişmedir.

Amerika Birleşik Devletleri özelinde anlatılan bu olaylar istatistiksel olarak tüm dünyada kapitalizmin geliştiği yada gelişmekte olduğu ülkelerde büyük oranda benzerlik gösteriyor. Bireysel tavır olarak etraftan akan dünyaya hiçbir geçerli / gerçekçi müdahalede bulunamayacağını düşünen kişiler zar zor sahip olduğu ve giderek azalan tüm "şey"leri kaybetme korkusuyla hiçbir olayı duymaz, görmez oluyor. Fakat sonuçta böylesi bir durumla karşı karşıya kalınabiliyor: İkinci Dünya savaşı arifesinde Almanya'da komünist avına çıkan Naziler kapı kapı dolaşıp insanları alı koyarken kimse kimseye lehte tanıklık yapmaya cesaret edemiyormuş. En son kendi kapısı çalınan biri, kendisine aleyhte dahi tanıklık yapacak bir tek komşusunun kalmadığını görünce çok şaşırılmış. Öte yandan savaş karşıtı eylemlerin en cılız geçtiği ülkenin Irak'taki savaştan en çok etkilenecek ülke olan Türkiye olması ne

kadar şaşırtıcı? Avrupa Parlamentosu seçimlerine yer yer katılımın %15'lerin altına düşmesi...

Apolitik tavırlar kişilerde gelişmeleri görmemek, duymamak nedeniyle dolayısıyla bunlara herhangi bir tepki vererek bir risk almaktan kurtulma nedeniyle başlarda bir "huzur" oluştursa da genel olarak derinlerde yatan suçluluk duygusunu büyütür. Politik olarak bulunduğu toplumun gerçeklerine yabancılaşmış, politik ilgisiz kişilik, Jaide'e göre yaşamda hep yada hiç zihniyetini taşır. Gücsüz, kuşkulu, ikircimli insanların potansiyel faşist yada en azından faşistlerle birlikte hareket etme eğiliminde olduğunu söyler. Tarihte de halkın politikaya son derece ilgisiz kaldığı, bireylerin gerçeklerden uzak, yaşanan çılgınlıklara gözleri ve kulakları kapalı halde hayatlarını sürdürdükleri tüm dönemlerde yada hemen sonrasında faşist iktidarlar görülmüştür. Tabi ki de bu durum otoriteye boyun eğmenin bir sonucudur ama toplum içerisinde özellikle konformist bir yaşam sürmeye yönlendirilmiş kişilerin kaybedecek çok şeyinin olduğunu düşünmesi ve bunun sonucunda da otoriteye boyun eğmesi adım adım ilerleyen bir işlemin parçalarıdır.

Kimileri için bir tekrar olacak belki bağışlayın; Freyhold ise politik yabancılaşmış kişiliğin, içinde yaşadığı yönetimin, otoriter yada demokratik olmasının hiçbir öneminin olmadığını söyler. Hatta tam tersine otoriter yönetimlerin bu tür kişiliklerin özlemini çektiğini ve içlerinde yatan zayıf benliğe uygun düşen yönetim biçimi olduğu da gerçektir. Yine İkinci Savaş'ta Nazi ordusunun yaptığı soy kırımları, katliamları ve işkenceleri görmezden gelerek ordularının Tanrı'nın en seçkin kulları olduğunu düşünen Alman halkı... 11 Eylül saldırısını Hitler'in, Saddam Hüseyin'in yada Sovyetler Birliği'nin yaptığını düşünerek ordularının tüm insanlığı kurtarmasını bekleyen Amerikalılar bana kalırsa tam da Freyhold'un tarifini yaptığı toplum ve insan yapısına uygun.

Peki Türkiye için ne demeli?

Kaynaklar: Toplum ve Gençlik - Konuk Yayınları. Afanasiev / Felsefenin İlkeleri - Yar Yayınları. Serol Teber / Politik Psikoloji Notları - Ara Yayınları. Karl Marx / Yabancılaşma - Sol Yayınları.

Beckham, Erdoğan ve kaçan penaltılar

Yeni dünya dümeni

Banu Acun

Türkoloji profesörü Geofrey Lewis, Oxford Üniversitesi'nde katıldığı konferansta, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ı şöyle tanıtiyordu: "Futbolda profesyonel hayata devam etseydi, şimdi Beckham eline su dökemezdi. İstanbul'da belediye başkanırken çok iyi işler yaptı. Avrupa ondan insan haklarının abc'sini istedi o alfabeyi verdi."

Oxford Üniversitesi'nde İngilizler'in mega star futbolcusu David Beckham ile Erdoğan arasında yapılan bu zoraki benzetmeden sonra insan, "İnşallah kaderleri benzemez" demeden edemiyor. Bir yanda siyaseti futbol kuralları ile yorumlayan bir Başbakan, diğer yanda üst üste kaçırıldığı iki penaltı ile karizması yerle bir olan milyonlarca dolarlık bir dünya starı. Cami Altı ve Erok sporun santroforu, İETT Spor'un kaptanı Recep Tayyip, eğer babası izin verseydi; belki bugün kariyerini bir siyasetçi değil futbolcu olarak şekillendirecekti. Babasından gördüğü kırmızı kart yüzünden Fenerbahçe'ye transfer olamayan Erdoğan, bir şiirle, uzaklaştığı siyaset arenasına yine Siirt'ten, taraftarın desteği ile bu kez başbakan olarak girdi. Erdoğan, siyaset anlayışını ise futbol jargonuyla özetliyor:

"Orta sahada top çevirip şık hareketler yapabilirsiniz. Bunlar göze çok şık gelir. Ama rakip iyi top koşturur, iyi fırsat yakalar ve golü atar. Size de oyundan sonra 'iyi oynadık ama son dakika golüyle yenildik' demek kalır. Biz siyasetçiler sonuç alıcı şeyler yapmalıyız."

Erdoğan'a göre, önemli olan skor. Kazanmak için ise her yol mübah. Taraftarla kaliteli bir futbol ya da erdemli bir siyaset sunmak, takım oyunu oynamak yahut tekniği konuş-turmak gerekmiyor. Önemli olan gol atmak. Ki bunun izleri Erdoğan'ın 16 aylık iktidarında kendini gösteriyor.

Türkiye'nin kırmızı çizgileri birer birer yeşile dönüyor. Yerel seçimler öncesinde tribünlere yani vatandaş-a, Avrupa kupası öncesinde AB'ye, mevzu Irak ve Ortadoğu ise ABD'ye gol şov yapılıyor. Erdoğan'ın futbol ve siyaset anlayışına göre skor, değer yargılarının çok önünde gidiyor. Katıldığı spor tesisi açılışlarında gördüğü her kaleye şut atmadan edemeyen Erdoğan, kalecinin şike yapıp yan tarafa yatmasına aldırmadan topa vurmaya sürdürüyor. Erdoğan, kaleci ile karşı karşıya kaldığında topa falso verme ihtiyacı duymazken, eski bir futbolcu ve si-

1992

yaset adamı olarak sürekli falsoya düşüyor. Attığı çalılar bile Erdoğan'ın falsolarını örtmeye artık yetmiyor. Arşivleri biraz karıştırmak bile NATO Zirvesi öncesi, NATO ve savaş karşıtlarına gözdağı veren Başbakan Erdoğan'ı açığa düşürmeye yetiyor.

"Savaş Karşıtı Hareket" in önde gelen siması!

Recep Tayyip Erdoğan, 1991'de Körfez savaşı sırasında Refah Partisi İstanbul İl Başkanı ve İstanbul'daki "Savaş Karşıtı Hareket" in önde gelen simalarından biriydi. O yıllarda Amerika ve sınır ötesi operasyonlar hakkında bugünkünden çok farklı düşünüyordu. 1992 yılının başında Refah Partisi İl Örgütüne dağıtılan "Çalışma Programı"na yazdığı ön-söz, hiç gerek olmamasına karşın şöyle diyordu:

"Dünya hızlı bir değişim yaşıyor. Bu hızlı değişim içerisinde, 'YENİ DÜNYA DÜZENİ' diye bir yutturmacayla ABD emperyalizmi 'YENİ BİR DÜNYA DÜMENİ' oluşturmaya çalışmaktadır. Bu dümenin en önemli hedefleri arasında Kafkasya, Orta Asya ve Balkan ülkeleri yer almaktadır. Haçlı zulmü değişik şekil ve yöntemlerle müslümanlar üzerinde uygulanmak isteniyor."

Dümen kırılıyor!

Dün, Amerika'yı "yeni dünya dümeni" oluşturmakla suçlayan Erdoğan, bugün Irak'ı işgal eden, işkence ve insanlık dışı uygulamalarıyla tarih yazan ABD Başkanı oğul Bush'a, "Türk lokumu" ikram ediyor. Dümenini kıran Erdoğan, yeni NATO'yu oluşturacak bildirilerin ve antlaşmaların altına Türkiye adına imza atıyor. Sadece bununla da kalmıyor; 13 yıl ön-

Recep Tayyip Erdoğan, 1992 model (kendi ağzından):

"ABD emperyalizmi, Yeni Dünya düzenini müslümanların kaniyla uygulamaya sokmuş durumda... Ülkemizdeki mevcut yönetim bu olaylara sadece mırıldanan aciz seyirci edasıyla yaklaşıyor. Ne diyorsunuz diye sorduğunuzda Türkiye üzerine düşeni yapıyor kartıyla cevap veriyorlar. Dünyadaki bu hızlı gelişmeler karşısında Türkiye bu tür donmuş, uyuşmuş uşak ifadelerle tarihi sorumluluğunun gereğini yapmış olamaz".

Recep Tayyip Erdoğan, Kasımpaşalı, eli maşalı 2004 model (kendi ağzından):

"Hala 30 yıl öncesinde kalmayalım. O zaman, 'go home' diyen zihniyet ne ise bunların zihniyeti de aynı. Artık bunları aşmak lazım."

2004

ce aynı cephede yer aldığı gruplara NATO zirvesi öncesinde ince ayar yapıyor;

"Bush Defol", "Nato Savaş Örgütüdür" diyenlere şöyle sesleniyor:

"Biz bunları 25 yıl, 30 yıl önce yapanları gördük. Hatta biz de zaman zaman bu işlerin içinde bulunduk. Ama bunlardan bir netice alamıyoruz, bir şey çıkmadı. Hala 30 yıl öncesinde kalmayalım. O zaman, 'go home' diyen zihniyet ne ise bunların zihniyeti de aynı. Artık bunları aşmak lazım."

Erdoğan için "Yanki Go Home" demek belki çok gerilerde kaldı. Ama İstanbul'da NATO ablukası altında, onbinler meydanları doldurdu. Bir zamanlar İstanbul'daki savaş karşıtı harekete önderlik eden Başbakan ise yarı açık cezaevine dönen İstanbul'da protesto gösterisi yapacaklara gözdağı veriyordu:

"Demokraside özgürlükler sınırsız değildir. Burada olayı bireysel özgürlük olarak ele alacak olursak, bir başka bireyin özgürlük sınırına kadar sınırı vardır."

Tabii Başbakan'a göre, NATO Zirvesi'nin İstanbulluların "seyahat özgürlüğünü" elinden alması, işe gide-mez, evden çıkamaz hala getirilmesi bireysel özgürlüklerin sınırlandırılması anlamına gelmiyordu. NATO'yu protesto edenlerin gözlerine biber sürüldü. Zaten önemli olan oyunu kaliteli oynamaktan çok gol atmaktı. İzleyiciye firikik vermenin

skor değişmedikçe önemi yoktu.

Kaçan penaltılar!

Şimdi İETT Spor'un 9 numaralı Kaptanı Erdoğan, kaleyi boş bulup şut çeken bir futbolcuyu andırıyor. "Oxford'da eline su dökemezdi" denilen David Beckham'ın üst üste 2 penaltıyı kaçıarak, ülkesinin Avrupa Şampiyonası'ndan elenmesine neden olduğunun farkına dahi varmıyor. Fazlasıyla kabarmış özgüvenin, topu Beckham gibi tribünlerin 3. katına attırabileceğini göremiyor. Taraftarın kaliteli futbolu izlemekten, kural hatalarıyla alınmış bir galibiyetten daha çok zevk alabileceğini düşünmüyor. O da tıpkı Demirel gibi, "Dün dündür, bugün bugündür" diyor. Ve Erdoğan'a en iyi yanıtı 11 yıl önce kaleme aldığı yine bir önsöz veriyor: "ABD emperyalizmi, Yeni Dünya düzenini müslümanların kaniyla uygulamaya sokmuş durumda... Ülkemizdeki mevcut yönetim bu olaylara sadece mırıldanan aciz seyirci edasıyla yaklaşıyor. 'Ne diyorsunuz' diye sorduğunuzda, 'Türkiye üzerine düşeni yapıyor' kartıyla cevap veriyorlar. Dünyadaki bu hızlı gelişmeler karşısında Türkiye bu tür donmuş, uyuşmuş uşak ifadelerle tarihi sorumluluğunun gereğini yapmış olamaz. Türkiye'de yaşayan bizler de bu olaylar karşısında mesuliyetten kaçamayız."

Atasözleri ve deyimlerle:

ZİRVE

- Dimyat'a pirince giderken evdeki bulgurdan olmak – Kapalıçarşı esnafına...
- Dağdan gelip bağdakini kormak – İstanbul halkının türlü eziyetlere katlanmasına neden olan zirve katılımcılarına...
- Eski köye yeni âdet getirmek – İstanbulluların yaşamını cehennem çevirenlere...
- Yavuz hırsız ev sahibini bastırır – Bu da zat-ı şahaneleri, değerli katılımcılara...
- Köpeksiz köy bulup değneksiz gezmek – George War Bush'a...
- Misafir umduğunu değil bulduğunu yer – Gerçi bu atasözü zirve süresince defalarca yanlışlandı ama...
- Vakit nakittir – Yasaklar nedeniyle hem zaman hem de para yitirenlere...
- Bir yerde cücelerin gölgesi uzuyorsa, orada güneş batıyor demektir – Çin atasözü; Bush'a methiye düzenlere...
- Aydan post, ... dost olmaz (Boşluk keyfe göre doldurulabilir) – Amerikan yanlısı nadide "medya mensuplarına"...
- Yalancının mumu yatsıya kadar yanar – Bu atasözü gideceği yeri zamanla bulacak. Birden fazla gruba ya da kişiye hitap edebilir...
- Minareyi çalan kılıfını hazırlar – Bilumum Ortadoğu Projelerine ve mimarlarına...
- Zararın neresinden dönülse kârdır – NATO üyeliğinde ısrar edenlere...
- Kefenin cebi yok – Bunu daha önce Anarşistanbul Grubu da kullanmıştı. Olsun, eskiyecek değil ya! Sponsorlara...
- Ayrarı yok içmeye, ... – Ülkenin deprem, işsizlik vesaire bir ton sorunu varken, 25 trilyonu taş-Bush'a (çalışa) dökenlere...
- Kör tuttuğunu öper – Daha zirve bitmeden başlayan zam bombardımanını akıl eden güzide insanlara...
- Halep oradaysa arşın burada – Ne muazzam kazançlar sağladığımızı iddia edenlere...
- Doğru söyleyeni dokuz köyden kovarlar – En üst düzey yöneticilerin çeşitli hakaretlerine maruz kalan solculara...
- Susma, sustukça sıra sana gelecek! – Atasözü ya da deyim olmasa bile durumu pek güzel özetliyor...

Reyhan Karacadağ | reyhan@leman.com.tr

Metroseksüelliği

Bazıları, “abi ben metroseksüel erkek berberine

Kadınlar, saçları ve kuaförleri... O salonlarda ne olup bittiğini, kadınları, erkekleri, metroseksüelleri, ‘ünlülerin kuaförü’ olarak da tanınan Yıldırım Özdemir’le konuştuk...

Kaç yıldır bu kuaför salonu var?

Burası 8 yıldır var ve 26 yıldır bu işi yapıyorum.

Sen kaç yaşındasın?

36 yaşındayım.

Nerede yetiştin?

Bebek'te, Kuaför Yaşar'da.

Alaylısın yani?

Evet, yüzde doksan dokuzumuz alaylı, şimdi bir okulumuz var. Okullu olmaya başladık yavaş yavaş. Bizim reklamda oynadığımız bir dönem vardı. Oradan kazandığımız parayla bu kuaför okulunun mülkünü açtık.

Kim - kim?

Biz, yedi kişi; Kuaför Princess üyeleri, Erdem Kramer, Metin Bahçecik, Moss Muammer Abi... Hep beraber orayı açtık. Oktay Erkal diye bir başkanımız var, çok iyi bir abimiz, kuaför. Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı bir okul. Oradan mezunları çalıştırıyoruz artık. İlk mezunlarımız bu sene çıkacak.

Herkes alaylı da sen neden daha parlaksın içlerinde?

Benim parlaklığım diye bir şey yok aslında. Benim saç kesmem ön planda. Saç kesmede de fonu sevmiyorum. Günümüzde artık ona dönüyor zaten. Kimse gidip saatlerce fön çektiirmek istemiyor. Dolayısıyla kesmesi iyi olanlar bir adım öne geçiyor.

Müşterilerin aynı zamanda hayran sana...

O herhalde insan ilişkilerimden dolayı. Yoksa, yakışıklılığım falan yok yani.

Yeteneğinle biraraya gelince...

Dürüstçe söyleyeyim size; kuaförden çok bir erkek olarak bakıyorum saçla. Senin saçını yaparken, seninle ben bu akşam bir yere gittiğimde ‘olur mu, olmaz mı?’ ona bakıyorum. Bunu da yanlış anlarlar diye söylemiyorum. Bir erkek gözüyle bakıyorum yani. Onun için de çok abuk modelleri yapmam için hakikaten çılgın bir partiye gidiyor veya çılgın bir kıyafeti olması gerekiyor. O geceyi kurtaracak bir şey olması gerekiyor. Ama normalde

de o insanın rahat edebileceği şekilde kesiyorum.

Kadınların saçlarıyla ilişkisi nasıl senin perspektifinden?

Kadınlar, kadınlar için süsleniyorlar. Kendileri için bile değil.

Erkekler için?

Erkekler üçüncü sırada. Birincisi, diğer kadınlar, ikincisi kendisi, üçüncüsü, herhangi bir erkek için... Erkeğin çok etkisi olmuyor bir kadının saçında bence. Çünkü bütün Türk erkekleri uzun saç seiyor mesela. Çoğunluğa baktığınızda kadınlar kısa saçlı. Böyle bir istatistikten yakayabiliriz. Bir kere, bir saçın arkasından giden çok kadın var. Mesela, benden Hülya Avşar'ın, Gülben Ergen'in, Ebru Destan'ın saçını yapmamı istiyor. Yakışıp yakışmayacağını düşünmüyor. Herhangi birini seçmiyor veya ‘bana ne olursa onu yap’ demiyor, birinin fotoğrafıyla geliyorlar. En nefret ettiğim de o.

Ünlü bir isim olması gerek illa öyle mi?

Evet. Ve her dönem belirli isimler çıkartıyorlar. Yani, bugün Hülya'yı, yarın Gülben'i, diğer gün Şenay'ı... Birinin ismini yakalıyorlar, nasıl yakaladıklarını da bilmiyorum. Popüler olarak yakalıyorlar, o dönem bakıyorsun; ‘ya sana model getirdim şuna da bir bak istersen...’ dediklerinde aşağı yukarı tahmin edebiliyorum saçına bakarak kimin resmini çıkaracağını, söylüyorum görmeden. Şoka giriyorlar. Ama millet olarak böyleyiz. Burası unisex ayrıca.

Evet sen Tarkan'ın da saçlarını yapıyorsun ve sonra sokakta bir sürü ‘Tarkan’ dolaşıyor. Ne hissediyorsun?

İlhan Mansız, Brad Pitt, Tarkan hatı Ümit Davala'nın abuk saç bile vardı. Sokakta dolaşırken bütün Nişantaşı'nda kenarda köşede oturan çocukların kafalarına bakıyorum, hep öyle.

Erkeklerde de var yani model takibi...

Tabii. Erkeklerde gizli kıskançlık da var. Ben çok iyi biliyorum Tarkan konserlerinden. Kız arkadaşı için gelip orada ‘Tarkan, Tarkan!’ diye bağırıyor, adamın aslında hiçbir hayranlığı yok. Yani erkeğin öyle

bir yalakalığı da var. Bir de güzel adamları taklit ediyorlar. Fakat kadınlar da güzel kadınları taklit ediyorlar. Bugün Gülben Ergen, Hülya Avşar güzel kadınlar, onları taklit ediyorlar. Ama Hülya'nın giydiği kıyafeti niye giymiyor o zaman veya niye tenis oynamıyor. Hiçbirini yapmıyor, en kolay saç. Çünkü gidip kaprisini yapabileceği bir kuaförü var. Deşarj olmaya gidebileceği bir yer var. Sıkıntılı günlerinde gelip ben ‘Hülya Avşar olmak istiyorum’ diyor.

Ruh halleriyle ilgili değil mi?

Yüzde yüz! Kadın erkek herkeste. Benim gece oturup saçımı kazımak istediğim çok olmuştur mesela. Yani ‘geldikleri’ an. Genelde kazıttığım zamanlar o günlere denk geliyor.

Kesip kurtuyorsun saçından ve sıkıntından...

Sıkıntı atmak ve en kolay da bu. Çünkü en şanslı olduğumuz organımız, uzuyor dipten. Yani burnunu, kulağını, gözünü kestiğinde yerine

lyi olduğunda da saçını değiştirebiliyor ama daha kolay beğeniyor veya modelini belirlemiş oluyor. Kötüken, modelini belirlemeden geliyor. Güvendiği bir kuaförse mesela gelip, oturup yaptırabiliyor.

Metroseksüelliğin keşfinden sonra erkek müşterilerinizle durumlar nasıl?

Metroseksüelliğin bana zararı oldu. Çünkü bazıları, “abi ben metroseksüel değilim, gideyim erkek berberine en iyisi” diyorlar. Manikür, pedikür yaptırılanlar rahatsız oldular metroseksüellik konusunda. Çünkü iş çıgrından çıktı, ‘Ben seksüel değilim’ konusuna döndü. Metroseksüel trendinin bana zararı oldu, maalesef. İlk çıkaranlardan birisi de biziz o lafı.

Afişe olmasından mı rahatsız oldular...

Rahatsız oluyorlar, çünkü daha kabuğundan çıkmamış bir erkek topluluğu var Türkiye’de. Baktığında da ben Anadolu çocuğuyum. Herkes Anadolu çocuğu... Kötü bir şey

Kadınlar bizi yönetseydi çok daha kötü olurdu bence. Sırf onların sorumluluğunda olmak istemezdim. Yaptığım işle ilgili mi bilemiyorum, biraz ağır bir laf ama öyle... Kadının kadına tahammülü yok çünkü. Bir de bizi yönettiklerini düşün. Kadın hakları diye bir şey olmazdı. Sadece erkek hakları vardı.

gelmiyor. Ama saç kesiyorsun hiçbir şey oluyor!

Kadınlar gerçekten sevgililerinden ayrıldıklarında mı değiştiriyorlar saçlarını?

Sen ayrıldığında değiştirmiyor musun?

Ben önce değiştiriyordum, sonra ayrılıyorum!

Saç çok enteresan bir şey. Grip olacağınız zaman da mesela, iki-üç gün önce saç köklerinde grip başlıyor aslında. Vücuttaki hastalıkların bir kısmını saç köklerinden bulabiliyorlar. İtalya’da bir doktor var, vücuttaki hastalıkların çoğunu ensedeki saç köklerinden bulabiliyor tahlil yaparak.

İyi olunca ne yapıyor insanlar saçlarına?

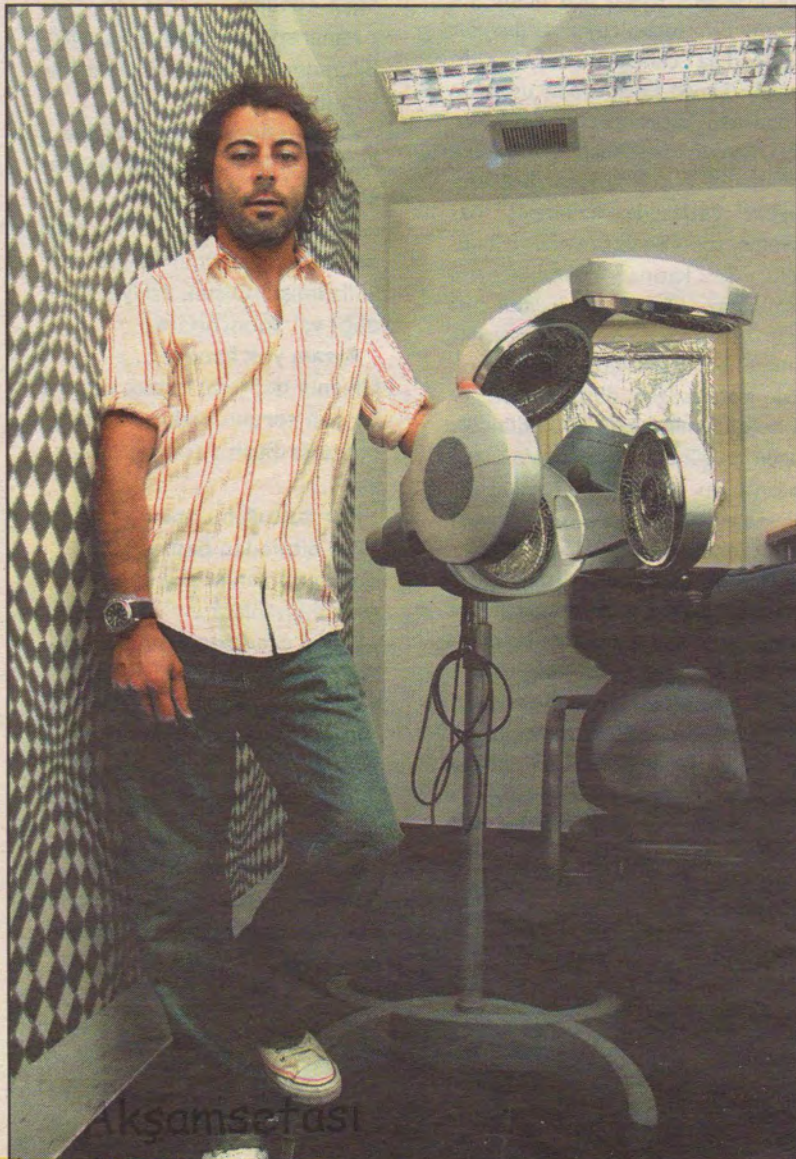
değil aslında da işte ‘seksüel’ kötü oldu. ‘Çok seksi oldun’ denmesi adamın gücüne gidiyor.

Neden?

Erkek erkeğe kendi aralarında kalırsa sorun olmaz.

Kadınların söylemesinden neden rahatsız oluyorlar?

Kadınların yanında konuşulması veya başka birinin yanında konuşulması rahatsız ediyor onları. İki erkek biraraya geldiğinde sadece kadınları ve seksi konuşuyor aslında ama erkek erkeğe! Cinsel tercihlerinde de tam kullanamıyorlar hiçbir şeylerini. Benim en çok acıdığım taraf o insanlarda. Biseksüel veya gay olduğunu hiçbir şekilde söyleyemiyor Adam cinsel tercihini açıklayamıyor. George Michael

bana zararı oldu; değilim, gideyim en iyisi” diyor!

açıkladı; bir anda albümü patladı. Bizde ünlülerden biri ben gay'im dese, taşlarlar. Bana da çok söyleyen oluyor; 'gay misin', 'biseksüel misin?', bilmem ne misin?...

Paranoya mı bu? Açık olmadığı için herkes takipte mi?...

Yakıştırmaya yapıyor. Biraz ünlü olduğunda, çamura geçiyor. Erkekler çıkarıyor bu dedikoduları, kadınlar değil. Kadınlar erkeklerle uğraşmıyor çünkü. Birbirleriyle uğraşmaktan fırsat kalmıyor bize.

Sevgililerini kaybetmemek için uğraşırlar, kocalarından ayrılmak istemezler vs. ama yine de bütün enerji kadınlar mı gerçekten?

Şöyle bir şey var benim hep savunduğum bir şey; insanlar hep der ki kadınlar bizi yönetseydi şöyle olurdu, böyle olurdu... Kadınlar bizi yönetseydi çok daha kötü olurdu bence. Sırf onların sorumluluğunda olmak istemezdim. Yaptığım işle ilgili mi bilemiyorum, biraz ağır bir laf ama öyle bir laf. Gerçek bu yani. Ben sana soracağım en basitinden. Şimdi benimle röportaj yapıyorsun. Bir kadınla mı yapmak daha kolay bir erkekle mi?

Karşı cins elektrigi iyidir, herkes için...

Neden? Kadın kadını çekemiyor, kaldıramıyor, rahatsız oluyor. Mesela asistanlarımın arasında kadınlar var. Asistanım güzel bir kadınsa, kadınlar çok fazla saçlarıyla ilgilenmiyorlar. Kadının kadına tahammülü yok çünkü. Bir de bizi yönettiklerini düşün. Kadın hakları diye bir şey olmazdı. Sadece erkek hakları vardı. Bu yasaların hiçbirisi çıkmazdı. Herkes çok kızacak bu söylediklerime ama öyle yani. Burada iki kadın kavga etse, ben karışmam mesela.

Ama herşeylerini anlatıyorlar birbirlerine?

Anlatıyorlar herşeylerini ama sonuçta ben temas ediyorum. O insana ellerimle dokunuyorum. Çünkü kadın sertlikten hoşlanıyorsa sert davranıyorum. Kibarlıktan hoşlanıyorsa kibar. Tam onun idealindeki erkeğim aslında. Kuaförleri o yüzden kendilerine yakın görüyorlar. Yüzünü asık gördüğümde yumuşatmak için uğraşıyorum. Çünkü, hakikaten önce insanla uğraşıyorum. Sonra saçlarla.

Kadınlar şımarık mı?

Ben kadınların şımarık olduklarına inanmıyorum. Kadınlar şımarık de-

ğiller.

Kaprisli?

Kaprisli hiç değiller.

Ne peki?

Kadınlar, şımartılmıyor. Kadını şımartamıyorsun. Kadını sadece mutlu edebiliyorsun ve bütün hedefin, saçını beğenip beğenmemesinden ziyade onu buradan mutlu çıkarmak. Bazen öyle bir durum oluyor ki saatlerce saçıyla uğraşıyoruz, finalde kısa bir konuşmayla çok daha mutlu çıkarabiliyorum burdan. Saçını görmüyor bile, eminim. Ruhuna hitap edip gönderiyorum. Çok büyük bir davet düşünün. Basamaktan üç kişi inse. Biri duayenlerimizden Erdem Kramer, biri başbakan, birisi reisi cumhur... En büyük ilgiyi Erdem Kramer'in göreceğine inanıyorum. Belki biraz ruh hastalığı, megalomanlık oluyor meslek olarak. Ama o kadın için başbakandan, reisi cumhurdan daha önemliyim ben. Çünkü onun ruhuna hitap ediyorum. Başbakan kadının hakları yasası çıkarıyor. Ben yasayı kişiye özel yapıyorum.

O yüzden mi kuaförde mutlu oluyor kadınlar?

Ya da mutsuz oluyor. Günde bizi ortalama 150-160 kişi ziyaret ediyor. Çok daha üstüne çıktığı zaman oluyor. İçlerin de birkaç kişi de mutsuz olabiliyor. Son derece rahatsız edici bir şey benim için. Tabii ki buraya mutlu olmaya, kendilerini güzel görmeye geliyorlar. Mutsuz çıkarlarsa ben de rahatsız oluyorum. Ama olmayınca da olmuyor. Eşimin saçını hiçbir zaman güzel yapamadım. Buradan hiçbir zaman mutlu çıkaramadım. Uğraşıyorum olmuyor. Bazen başka kuaföre gitmesini de tavsiye ediyorum. Onun açısından çok kötü bir şey bu.

O mu beğenmiyor sen mi?

Ben de beğenmiyorum o da beğenmiyor, kimse beğenmiyor. İki-üç kere de yandı.

Neden peki?

Mutlu edemedim, olmuyor. Yani saçını iyi yapamıyorum, biliyorum. Görüyorum saç yıpranıyor, istediğimiz renk olmuyor.

'Terzi kendi söküğünü dikemez' misali mi?

O da tabii ama yani bu sökülük de değil ki, saç, aksesuarı. Benim eski patronum, eşinin saçlarını çok güzel yapardı. Ben yapamıyorum. Ya çok özendiğim için ya da onun sa-

çına benim tarzım uymuyor. Mesela Prada'nın çantası dünyanın en pahalı çantalarından biri. Sana uymayabilir bu.

Bir kadına 'sen sarışsın, yapamazsın kahverengi saçla' derken yakaladım seni... Müşterilerinin istekleriyle pek ilgili değilsin...

Şöyle bir şey var; insanlar mutsuz olsun istemiyorum. Bu size yakışmaz diyebiliyorum, çünkü demek zorundayım. Onun saçını bozmak benim haddime değil. Aslında hiç kimsenin değil. Bazen ticari de bakıldığından yapılabilir. Ama ben yapmıyorum. Yapıp bozmaktansa, yapmamayı tercih ederim. Bir de şöyle bir şey var; insanın bana hakikaten ticari bakmıyorum. Belki en büyük hatam, hiçbir şeyim yok, ama en değerli organını teslim eden birine yapamamam onu zaten. Bence bu röportajın en önemli iki maddesi; 'Kadınların bizi yönetmesini istememem', 'yüze göre saç diye bir şey yok, saç göre model var'. Yani saç uygun modeli bulmak gerekiyor. Yüze uygun model diye bir durum yok, renk yok. Yapacağınız kesim ve renk saç uyması gerekiyor. Muhteşem bir renk yaparım, çok güzel bir kesim yaparım senin saçına uymuyorsa kötü durur zaten. Senin saçına uydurduğunda o zaten yüzüne oturur. Çocukluğumdan beri buna inanıyorum ve en doğru olduğuna inandığım şey de bu.

Bunun ten rengiyle ilgisi yok mu?

Kesinlikle ilgisi yok. Şöyle bir şey var; çok sarı yaparsam bembeyazsa çiğ durabilir. Bronzlaşırsa farklı olur tabii. Ama İrlandalılar; bakır saç, bembeyaz bir cilt. Almanlar; sapsarışın, bembeyaz tenleri var. Kötü durmuyor. Saçın renk ve modelinin saçın yapısına uyması gerekiyor. Bunu çok iyi bilmeleri gerekiyor insanların. Biz aslında millet olarak esmeriz ama dünyada en çok sarı boyanın tüketildiği yer Türkiye. Avrupa'da bile o kadar sarışın kadın yok, ama kahve tonu olduğumuz -kızıl çalan bir ton olduğumuz için- kadınların saçı kızıl-sarı oluyor. Dibi de kızarık oluyor dolayısıyla. Koltuğuma oturup, boyaya başlarken ilk lafları; 'ben kızılık istemiyorum'. Ama pigmentleri, saçın genel kökü kızıl. Bunun önüne geçemezsin.

Ünlü isimlerle çalışmak nasıl senin için?

Dürüstçe söyleyeyim; kuaförden çok bir erkek olarak bakıyorum saç. Ben seninle bu akşam bir yere gittiğimde 'olur mu, olmaz mı?' ona bakıyorum saçını yaparken.

Bana ünlülerin kuaförü diyorlar. Ben ünlülerin kuaförü filan değilim aslında. Bana geliyorlar ama benim öyle bir tarzım yok aslında. Yani bu kadar doğallıktan yana olan biri ünlülerin kuaförü diye bir şey yok. Günlük saç yapıyorum. Güne uygun saç yapıyorum. Kendim sahne de çok başarılıyım, şovlarım da. Ama orada da günlük saç yapıyorum. Ünlülerin bana gelmesini de anlayamıyorum açıkçası. Geliyorlar. Tabii bunun içinde mesela Tarkan var. Tarkan'la çalışmak çok keyifli. Günlük de güzel kullanıyor. Gece çıkarken de bir form verip çıkıyor ve hep bir modeli olan biri. Saçı ön planda olan biri, bu farklı bir şey. Bu arada ünlüler kızacaklar bana ama benim normal salon müşterim çok kıymetli.

Neden?

Direk kıyaslama yapamam. O kadar ticaret biliyorum.

Peki, ünlülerin saç modellerini isteyen müşterilerin var. Ünlü müşterilerin ne istiyorlar senden?

Genelde bana bırakıyorlar. Müşteri tarzım da o. Senin için de o. İstediklerin şeyi söylüyorsun ama çok da dinlemiyorum açıkçası. Benim tarzım bu. Bazı kuaförler vardır. Sizi çok iyi anlarlar. Sizin istediğiniz saç yapıyorlar veya gösterdiğiniz modeli. Benim öyle bir yeteneğim yok. Biraz ayrı bir yetenek o çünkü.

Zaten bana bir model gösterildiğinde, aynısını kesmeye kalktığımda berbat ediyorum.

Çok güzel peruklar var burada. İlgili mi insanlar?

Peruk, o kadar yanlış kullanılıyor ki Türkiye'de! 'Bana bir peruk tak ama peruk olduğu belli olmasın'. Aksesuar o ya, niye belli olmasın. Yakışıyorsa olsun. Kolye, saat takıyorsun veya bir elbise giyiyorsun... Bu da bir aksesuar. Belirli kalıpların içerisinden çıkamıyoruz. 'Bana postiş tak ama kendi saçım gibi dursun'. Zaten orada postişli ayrı bir bölüm yapmayacağım ama kendi saçın değil o. Biraz aksesuar olduğu da belli olsun. Saça gelince herkes kıvırıyor. Kadınlar eleştirilmekten korkuyorlar. 'A a! peruk takmışsın, ne kadar enteresan...' Böyle laflardan kaçındıkları için bence.

Salonunun arkasında özel odalar var, ne için?

Kemoterapi tedavisi görenler için yaptım. Rahat etsinler, daha rahat bakımlarını yaptırınsınlar diye özel bir bölüm açtım. Faydası da oldu. Daha önce çekinip gelemeyenler, şimdi rahatlıkla özel bakımlarını yaptırabiliyorlar bu odalarda. Ayrıca peruklar onlar için yüzde elli indirimli mesela. Kanseri hastaların en büyük ihtiyacı moral. Dış görünüm de en büyük moral kaynağı...

Gazeteciler, Kaş'ı keşfedeyim derken gözünü çıkardı!

Kaş- Hepimizin arasına tanık olduğu ve Tv kanallarımızda yayınlanan "gezelim-görelim" türünden programlarda, gezip görülmeye gidilen mütevazı yurt köşeleri'nin belediye başkanları, kendilerine mikrofon uzatılıp, beldeleri'nin tarihi, turistik ve kültürel zenginliklerini anlatmaları istenildiğinde, lafı dönüp dolaştırıp beldenin havasına getirmeleri adettendir. Öyle ki, bu adet artık neredeyse **Erdek'ten Iskenderun'a** kadar tüm sahil beldelerimizde bir milli folklor haline gelmiştir. Söz döner dolaşır, beldenin havasına, oksijeninin bolluğuna ve doktorların yaşamak için oraları tavsiye ettiğine kadar uzar. Yirmi -otuz yıldır bu söylem hiç değişmeden devam etti. Bir de, bu anlayışın bir türevi olan beldeyi turizme kazandırma histerisi vardır ki, dostlar başına...

Güney sahillerimizde, seksenlerden sonra başlayan "**turizme açılma**" histerisinin ulaştığı noktaya gerçekten tartışılmaya, üzerinde düşünülme ve bu konuda onlarca akademik çalışma yapmaya yetecek malzeme ile dolu.

Türk aydınının, yetmişlerde başlayan, "**Anadolu'yu keşfetme**" merakı, **Halikarnas Balıkcısı** ile somut değerlere dönüşse de, sonradan bir moda halinde gelişen ve gidilen her beldeyi dönüştüren, karikatürize eden bir anlayışın varlığı rahatsız edici boyutlara ulaşmış görünüyor. Bu ülkede dünyaya gelmiş olmaktan bin pişman, yaşadığı beldenin sokaklarında dolanan insanlardan utanan, "Hocam, burasını Yunanlılara vereceksin, bak iki senede nasıl düzeltirler" tarzında bir söylem tutturup, kendi değerinin anlaşılmadığından dem vuran bir tutunamayanlar yığını... Bu uzun ve yorucu bir tartışma ve başka bir yazı konusu olacak kadar da çetrefilli. Asıl konu, büyük kentlerimizin tutunamayanlarının, yarı aydın yaftasıyla güney sahillerini arşınlamalarından sonra bu beldelerde ortaya çıkan ve Özal'lı yılların medya gazisiyle alevlenen

"patlama" histerisi. **Ankara Gazeteciler Cemiyeti**'nin yayımladığı ve gazeteci İsmail Sadık tarafından derlenen "**Çile Yılları**" adlı anı - röportaj kitabı, seksenlerin başlarında Kaş ve civar köylerde yaşayan insanların anı ve beklentilerinden oluşuyor. Bu kitabın ilginç tarafı, bir kasaba halkının beklentilerle, avuntularla ve zenginlik hayalleri ile nasıl "**Godot'u** bekler hale getirildiğini göz önüne sermesi.

Kaş'ı keşfeden gazeteciler

Ankara Gazeteciler Cemiyeti üyelerinin yetmişli yıllarda Kaş'ı keşfetmelerinin ardından, bu küçük beldeye geçen insanların hayatları değişir. Cemiyet üyeleri buldukları her fırsatta, o güne kadar kendi küçük dünyaları ve üretim tüketim ilişkileri içinde yaşayan Kaş halkına masalvari öngörüsözlüklerini anlatırlar. Kaş'ın dünyanın sekizinci harikası olabileceğinden tutun da, Rio de Jenerio'dan bile daha güzel bir belde olduğuna varıncaya değin bir yığın baştan çıkarıcı cümle döşenirler... Ve bu süreçte cemiyet, Çukurbağı yarımadasının büyük bölümünü, üyelerine ve Ankara'nın kudretli politikacılarına parseller. Yarımada'nın batı yamaçlarına, antik Yunan tapınaklarını andıran bir lokal ve lokal'in etrafına bir kaç küçük şato inşaa edilir. Bu lokal, seksenlerin sonlarına kadar cemiyet üyelerinin eğlence mekanı olduğu kadar, yöre halkının uçuk projelerle, Godot'u bekleme sürecine sokulduğu mekan da olur aynı zamanda. Artık herkesin dilinde, Kaş'ın dünya gezetecileri'nin merkezi olacağı, buraya yapılacak tatil siteleri ile dünyaya açılacağı, herkesin bu ganimetten payını alacağı ve bu gibi onlarca uçuk proje... Dünya'nın ilk ve tek "**dönerli Atatürk yontusu**" nun Kaş meydanına yapılması projesi de yine aynı döneme rastlar. Çınar altında, meydana toplanan ihtiyarlara, gençlere, kadınlara hep aynı hikaye anlatılır:

"turizm patlaması!". Herkesin dilinde bir "patlama" lafı. Beklenen patlamadan sonra yapılacaklar bir bir sıralanır.

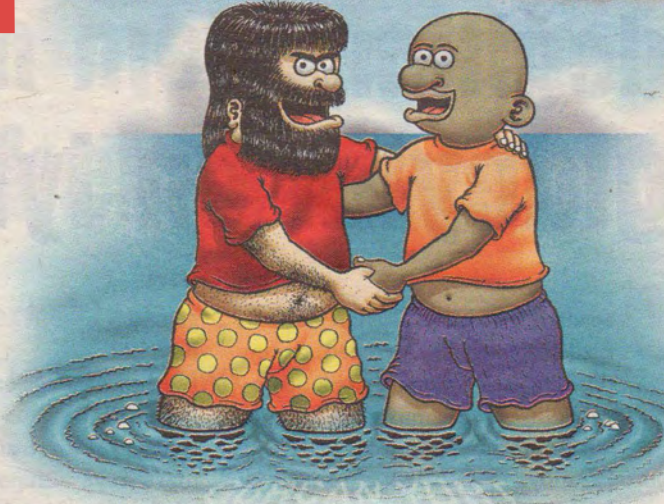
Bu konuda kurulan hayallerin sınırı yoktur, ama bir tanesi öyle güzel ki bunu anlatmadan geçmemeli: O yılların patlama bekleyenlerinden uyanık bir girişimci vatandaş, hararetle etrafındakiler anlatır:

"Birader, dört tane deve alacağım, ikisini öne ikisini arkaya, üstlerine de bir kamelya çaktıracam. Kamelya'nın üzerine de dört tane masa atacam ve yürüyen bir "Camel restoran"ı açacağım. Develere "**höt**" dedim mi çökecekler, "**höt**" dedim mi kalkacaklar..."

Bunun gibi ışıltılı Türk zekasından çıkma yüzler proje vardır ortalıkta, sırf patlamaya hazırlıksız yakalanmayalım diye. İsmail Sadık'a anılarını anlatan yörenin ileri gelenleri, eski Belediye Başkanları, hep aynı patlamanın coşkusuyla vurdukça vururlar halka. 40'lı, 50'li yıllarda ayaklarında polo pantolon, rugan ayakkabılar, başlarında panama şapka, bir sömürge valisi edasıyla o yıllarda **İstanbul-İskenderun** arasında sefer yapan vapurdan inip, tayin oldukları bu küçük kasabaya adımlarını atan bürokrat ve küçük memurların bakışı hep aynıdır; burası, cahil, yoksul, aç, susuz insanların yaşadığı bir Afrika kabilesi gibi betimlenir hep! Kendi toprağıyla, kendi halkıyla kurduğu ilişki bir sömürge valisinin bakışından öte gitmez.

Robinsonlar ve Cumalar...

Beklenen patlamanın üzerinden neredeyse otuz yıl geçti. Yüzler, izler, evler ve sokaklar değişti ama **Godot'u** ve patlamayı bekleme anlayışı değişmedi. Bir gün birileri şu köşeden çıkıp geliverecek ve hep beklenen patlamanın

fitilini ateşleyecek ... Artık, Ankara Gazeteciler Cemiyeti'nden ve onun yapacağı patlamadan umudu kesen halk ve esnaf, umudunu son yıllarda yüksek - uçuk fiyatlarla emlak alan yabancı uyruklu yeni konuklarına bağlamış durumda. Batı düşüncesinin bir klasiği olan o bildik **Robinson** hikayesinde olduğu gibi, bu ıssız ruh adacıklarına yeni Robinsonlar'ın geleceği günü bekliyorlar. Soğuk, sıkıcı, suratsız ve akşama kadar geyik çevirmekten usanmayan bu yeni yabancı ihtiyar konuklar, aldıkları emlakları ucuza kapatmanın sevinciyle etraflarında tur atan Cuma'lara akıl öğreten yaşlı **Robinson'lar** gibi ihtiyarlıklarının ve güneşli güzel günlerin tadını çıkarıyorlar. Yüksek kültürleri (!), ince zevkleri ve bitmek bilmeyen aşığılama duygularıyla bu "**Cuma**" kompleksinden kurtulamayan halkın, kendilerine her gün şaşırtıcı ve yeni bir yer göstermelerini bekliyorlar. Etraflarında şark kurnazlığı ve akıl almaz "herşeyi satma" duyguları ile fır dönen Cuma'ların ilgisinden memnunlar. Robinsonlar'ın grup halinde her gün toplandığı bar'ın bir köşesinde öylece oturup efendisinin ağzının içine bakan ve ağzından çıkan her kelimeyi büyük bir kompleksle kabule hazır **Cuma'lar**, efendilerine yeni bir yer göstermenin telaşı ile kıvraniyorlar.

Kutlu Esendemir

Akşam Gazetesi Yazarı Ersan Özer:

Ben de Nuray Başaran'ı okumuyorum

Ersan bey, Serdar Turgut'a **Akşam** gazetesindeki köşenizde, yeniHarman'da yayımlanan röportajıyla ilgili olarak, "**Beni okumuyor**" başlıklı bir yazı yazmıştınız. Gazetenin iki yazarının birbirini okumamasını nasıl açıklıyorsunuz?

Ben o başlığı cinslik olsun diye atmıştım. Yoksa Serdar Bey röportajda isim vermiyordu. "Akşam yazarlarının yüzde 90'ı kötü" diyordu. Ki bence de doğru. Ama Hürriyet yazarlarının da yüzde 70'i, Milliyet'in yüzde 80'i kötü. Öte yandan Sabah'ın yüzde 60'ı iyi. Bunlar kişisel değerlendirmeler. Siz de bu oranları farklı verebilirsiniz. **Gazetenizde, yazarlar arasında büyük bir hararet göze çarpıyor. Nuray Başaran, Serdar Turgut, Nurcan Akad arasında sizin de zaman zaman girdiğiniz tartışmaların kökeninde ne yatıyor?**

Öyle mi? Valla ben öyle bir hararetin hiç farkında değilim. Nuray Hanım'ı hiç okumadım şimdiye kadar. Nurcan

Hanım da düzenli yazmıyor bildiğim kadarıyla. Bana gelince, benim çıkışlarım hoşluk, cinslik, yaramaz çocukluk filan. Kimseyle dalaşma derdinde değilim. Dalaşmaya kalkışsam da ciddiye alınacağımı sanmam. Çünkü çocuğum ben. Sivrilmek için yapıyor derler. Ki hayatta hiçbir zaman böyle niyetim olmadığı için de buna üzüldüğüm doğrusu.

Serdar Turgut'un, yeniHarman'daki röportajının ardından, kendisinin gazete üzerindeki etkisine dayanarak, "yazarlarım galiba son verilecek" gibi bir kaygıya kapıldınız mı?

İlahi Kutlu. İsim vermediği için böyle bir şey aklımdan geçmedi elbette. Üstelik röportajdaki o bölümü köşemde alıntı yaparak Akşam'ın gündemine de ben sokmuş oldum. Daha da önemlisi, kaygı duymak için kişinin bulunduğu yere sıkı sıkıya yapışmış olması lazım. Oysaki ben süpürge bir adamım. Çat orada, çat kapı arkasından. Ama Akşam'da yazmayı seviyo-

rum, o ayrı. Nurcan Hanım iyi biri. Yazı işlerinde herkes çok nazik. Şu anda onlarla ara sıra da olsa görüşüyorum, telefonla konuşuyorum. Orada yazmazsam hayat koşturmasından ötürü ilişkimiz azalır. Bunu istemem. Yoksa köşe yazarlığı filan... Türkiye'de 70 küsur milyon insan köşe yazarı değil. Hiç de bu yüzden ölünmüyordum.

Peki siz gazetede tüm yazarları okuyor musunuz? Okumadığınız Akşam gazetesi yazarı var mı?

Açıkçası çoğunu okumuyorum. Ne yazmışlar diye bakıyorum tabii. İlgi mi çekerse okumaya devam ediyorum ama bugüne kadar Serdar Turgut, Yalçın Pekşen ve Burhan Ayer'i dışında yazısının tamamını okuduğum kimse olmadı.

Peki diğerleri kötü yazar mı?

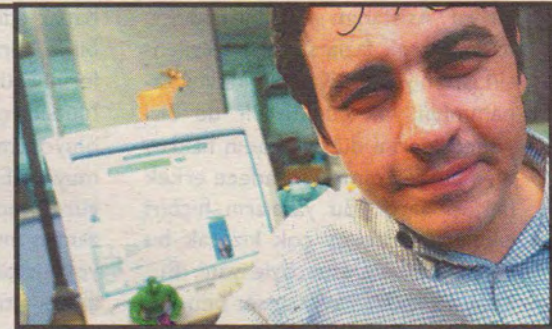
Okumadan nereden bileyim? Sadece mevzuları ilgimi çekmiyor. Kişisel bir şey yani. Onların okuyan olmasa gazetede köşe verirler mi hiç?

Günde onlarca email okuyan sizin favori yazarlarınız kim?

Açıkçası favori yazarım yok. Eskiden Perihan Mağden'i severdim. O artık tarzını değiştirdi. Selahattin Duman'ı severdim. Onun tarzı artık beni sıktı. Düşünüyorum. Bulamıyorum. Herkes kimi takip ediyorsa ben de onlara bakıyorum işte. İlgilendiğim bir şeyse de okuyorum. Açıkçası her gün baştan sona okuduğum biri yok. Beni hergün okuduğunu söyleyen e-postalar alıyorum mesela. Şaşıyorum. Asmalı Konak değilim ki ben. Her gün, herkesin ilgisini nasıl çekebilirim ki? Başka yazarlar da her gün, her gün benim ilgimi çekmiyor o yüzden.

Gazetenizin genel perspektifini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Bu soru beni aşar ama şöyle söyleyeyim, hani entel dantel, alakasız bir sürü adam Zaman'da yazdı, yazıyor

ya, ben yazmazdım. Dolayısıyla Akşam'da yazıyorsam, bu gazetenin yayıncılık anlayışı, baktığı yer benim baktığım yere oturuyor demektir. Evime girmesine izin verdiğim gazetede yazabilirim. Akşam da bu kategoride işte.

Akşam gazetesinde yazarlık nasıl başladı?

Nurcan Hanım teklif etti. Önce pazar ekinde yazmaya başladım. Sonra, "Hadi ana gazetede de 2 gün yaz" dedi. Başka bir gün, "Hadi 5'e çıkaralım" dedi. Ben söyleneni yapıyorum yani. 2 günümü de o boş bıraktı. Allah'tan bıraktı valla. Sağolsun. 7 gün deseydi biz şu anda bu röportajı yapamazdık kesin. Her gün, her gün yazı yazmak hiç kolay değil.

Ordinaryus muhabir:

Taki Doğan

Barış Mutlu

Ahmet Yılmaz'ın fi tarihinde, "lord hesabı dük hesabı" olarak yorumladığı bir görünüm... Takım elbiseler içinde; uzaylıların indikleri tarlada bıraktıkları geometrik şifrelerin şekillendirdiği bir sakal ve ince, havalı Türkçe. Tişörtü, bol pantolonun dışına sarkan; saç başı dağınık değil, sıradışı bir muhabir; Taki Doğan...

Tekkeyi bekleyenin çorbayı içtiği, liyakatin yeneğe değil yaşa göre oluşturulduğu basın dünyasında tekrarına az rastlanacak bir ileri yaş resitali. Batıda sıkça örnekleri görülen elli yaş üzeri muhabir örneğinin Ömer Güvenç ile birlikte açık kahramanı...

Taki Doğan 14 Aralık 1951 günü Maraş'ın Elbistan ilçesinde doğdu. Babasının memuriyeti nedeniyle çocukluğu Bursa ve Ankara'da geçti. İlkokulu bitirince babası Ankara Koleji'nin sınavlarına gönderdi Taki'yi; kazanamadı. Mükafat olarak Sanat Enstitüsü'ne verildi. Torna, tesviye derken Ankara Koleji kontejanının açıldığını müjdeledi, fakat bu sefer de ailenin kasesi tamtakırdı, olmadı. Bir sonraki durağı ise Askeri Lise. **Kuleli Askeri Lisesi**'nde 3 sene okuyan Taki Doğan, rodeoyu daha fazla sürdürmeyince atıldı.. O zamanların mecaz moda deyişimiyle "alaya çıktı".

"Yumurta gibi çocuk"

Sivil hayatta da yapamaz. Ailesini daha fazla üzmemek için cebinde 30 lirayla evden kaçır. Bir müddet parklarda, sokaklarda konakladıktan sonra "evden kaçan çocukların istasyonda kaldıkları" gerçeğiyle tanışır. Çok geçmeden bir iş ilanı uyar bünyesine, başvurmaya gider. Yaprak Gazetesi.. "Yumurta gibi çocuk olduğu" gerekçesiyle çay-kahve servisi yapamayacağı yönünde hükme varılır, kabul edilmez. Sonra Gima'da tezgahçılık yapmaya başlar. Bir gün dev markette yerleri silerken, usta çatalını dışarı çıkarmış vaziyette; poposuna bir tekme yer. Acımasız insan, askeri liseden hocası **Tegmen Süleyman**'dır. Bu sahne karşısında duygulanan patronu, Taki'ye dev kıyaklar yapar. Nihayetinde okuması için telkinlerde bulunur ve genç tezgahkar tekme tokat Hukuk Fakültesi'ne girer. Patron ise son assistini Taki'yi kovarak gerçekleştirir, ki bu sayede yüklü bir tazminat ödensin. Fakat Hukuk Eğitimi de kendi disiplini eritemez **Taki Doğan**'ı, bırakır.. Devlet tiyatrolarında figüranlık yapmaya başlar, üç perdeli bir oyunda sürekli mızrak tutarak.. Sonra Büyük Ankara Oteli'nde kahyalık, manıyla gelen müşterilerin gözlerinde ince bahşişler aramak.

Derken babası çıkagelir "Biz ölmedik ya!" der, "babamın ismini taşıyorsun" diye de ince bir gaz verir.. Dolmuşa binen Doğan bir müddet aylak aylak gezer, boş oturur.. Tam bu sırada eski bir arkadaşı **Milliyet**'e çağırır kendisini. Oh, canına minnet: teleks, faks, bütün gazeteler: hemen gider.. Ankara Büro'da Devrim Sağıroğlu. Hani şu **Tarantino Kardeşler**'in mucidi.. O güne kadar daktiloya elini sürmemiş olan Taki Doğan'ı haber yazması yönünde zorlar. Ardından spordan anlayıp anlamadığını sorar. "Judo yaptım, koşarım" gibi tatminkar bir cevaptan sonra Taki'nin gazetecilik serüveni spor muhabirliğiyle başlar: PTT-Erzurumspor maçı, 5 sayfa... Sağıroğlu, "Aferin" der, buruşturur haberi çöpe atar. Her mihabirin de tek acıklı

hikayesi bu olmak zorundaymış gibi..

Fotoğraf çekmesi gerekir, bir makine alır fakat muvaffak olamaz. Bir amatör için bile hayati denebilecek hatayı yapmış, çektiği filmi güneşe açarak kare aramıştır. Sonra siyasete merak salar. Meşhur parlamento muhabiri Rafet Genç iteler Taki'yi, ne alakaysa "yakışıklısın, gençsin" diye gaz verir. Bu arada askerliğini de bir omuz darbesiyle taca atmayı başarmıştır Taki Doğan.. 1974 yılında, **CHP-MSP Koalisyonu** dönemindeki Genel Af uyarınca askeri okulda okuyanlar askerlikten muafıdır. Milliyet'ten Güneş'e geçer. Asil Nadir tufanında..

"Açın ulan kapıyı"

Orada absürd bir başarıya imza atar: "Dünyada İlk Defa Sporcu Kaçıran Gazeteci" Atina'daki bir şampiyonada Hafız Süleymanoğlu'nu müsabakaları müteakip kafa kola alan Taki Doğan, genç sporcuyu alkole boğduktan sonra kafaların da güzelleşmesi marifetiyle esip gürlemeye başlar: "Gel ulan seni Türkiye'ye götürüyüm" O zamanki adıyla **Hafız Süleymanov** da inceden tava gelmeye başlamıştır. İki kadeh sonra ikisi de Atina'daki Türk Büyükelçiliği'nin önündedir. Taki Doğan mütemadiyen giriş kapısını tekmeleme halinde: "Açın ulan kapıyı, Dünya Şampiyonu geldi, siyasi sığınma istiyor". Müsteşar **Deniz Bölükbaşı** çıkıyor, Hafız'ı alıyorlar, Taki Doğan'a şut. Bu arada bir iki makara kurtarabiliyor Doğan, İstanbul'u arıyor. Kimse inanmayınca otobüse atladığı gibi Türkiye'ye dönüyor. Hafız meselesiyle ilgili değil ama geri hizmete alındığını öğreniyor. Ondan sonra da Derya Sazak dönemi ve işten çıkarılma.. Milliyet günlerine dair bir enteresan olay da **Emin Çölaşan**'la gerçekleştirdikleri Özal ziyaretindedir. Çölaşan, zamanın başbakanı **Turgut Özal** ile yapacağı röportaja fotoğrafçı götürmeden gitmiş, sıkı sıkınca Taki Doğan'ı aramıştır. Ortama hızır gibi yetişen Doğan, hem Çölaşan'ın işini görmüş hem de unutulmaz bir sahnenin tanığı olmuştur. Röportajdan sonra Özal "Semra hanımı da

Taki Doğan'dan incirler

"M.Ö.200'lü yıllardan M.S.2003' lü yıllara kadar hala ayakta... Evet M.Ö 200. yüzyıllardan bu yana hala dimdik... Cep telefonu elimde, uzaydan görünmesi bile ve M.Ö.200'lü yıllara... Hayret!.."

Taki Doğan, elinde cep telefonu, Çin Seddi'ni değerlendiriyor.

"Where are you?"

Taki Doğan, Endonezyalı satıcı bir çocuğa "Galatasaray'ı nereden biliyorsun?" demeye çalışıyor.

"Are you Cuba?"

Taki Doğan, diplomatik bir davette esmer bir diplomata...

Taki Doğan'dan bombalar

• **Taki Doğan, Kuzey Irak'taki çuval olayından sonra** işbaşındaydı. Mağdur askerlerimiz gibi kendi başına çuval geçirerek deneysel gazeteciliğe büyük bir katkıda bulunur. Olay Yarın gazetesi'ne şu şekilde yansıdı: "Mehmetçiğe yapılan işkenceyi bizzat yaşadı. Esir tulumunu giydi, başına çuval geçirdi. Gözyaşlarını tutamadı... "BAŞIMI içine soktum. Ortalık zifiri karanlık oldu. Zorla aldığım nefesi, zorla veriyorum. Ağlamaklı oluyor insan. Ucundaki sert çamaşır ipini kontrol ediyordum. O çamaşır ipi sizin yönünüzü sağlamaya yarayacak. Sizi tutuklayan ve gö-

zaltına alanlar, boyun hizasında gelen bu ipi çekistirerek sizi yönlendirecek." "VARSAYIN 50 derece sıcaklıktaki Irak'tasınız. Saatlerce bu durumda bekletiliyorsunuz. Ne insan haklarına, ne müttefikliğe, ne zanlı ve sanık olmaya yakışmayacak, insanoğluna yakıştırılmayacak bir hal. Beni ağlatan bu denemeye "ibreti alem" için girdim. Bu çuvalı unutmayacağız. Unutamayacağız."

• **Uçakta yaşanan cep telefonu krizi** Taki Doğan, Başbakan Tayyip Erdoğan'ın uçağında cep telefonu ile konuştuğu iddialarını ise

şöyle yanıtlıyor: "Kayıtlarda var, cep telefonunu açan sekizinci kişiyim"

• **Melih Gökçek** kendisi için x televizyonuyla pazarlık eder. Yerine anlaşır fakat Taki Doğan kabul etmez..

• **Taki Doğan, 30 yıl boyunca Ankara'nın göbeğinde ehliyetsiz araba kullandı.** Gerekçesi ise, "Birkaç kez gittim ehliyet almak için, sıra uzundu..." 1999'da ehliyetini aldı.

• **Bir kokteylde** SPK Başkanı Doğan Cansızlar'a yaklaşıp "Onbeş milyar liram var, ne'ye yatırıyım?" diyerek ortamı final havasına soktu.

epey kızdırıyorsun Emin, hele gel gönlünü al" diyerek iki gazeteciyi evin üst katına davet eder. Odaya çıktıklarında **Semra Özal**'ı çırpırlak görürler. Evet müstakbel first lady banyodan yeni çıkmış ve arzu etmediği insanlarla arzu etmediği biçimde karşı karşıya kalmıştır. **Basar Özal**'a fırcayı: "Sen nasıl insansın, hiç bir banyanın kapısı çalınmadan içeri girilir mi?" şeklinde... Özal bitkin bir şekilde **Çölaşan ve Doğan**'ı yolcu eder. Türkiye'de röportaj muhabirliğinin en gerçeküstü anekdotlarından birini yaşamıştır. Uzaya çıkan ilk insana "orada büyük tuvaletinizi nasıl yapıyordunuz" sorusunu yöneltten Çölaşan'ın kitabından da kısmen okumuştur bu hatırayı. Taki Doğan'ın ağzından da ballandırılmış versiyonunu dinlemiştir...

'91-'93 arası iki yıl hayata küsüyor Taki Doğan, evden çıkmıyor. Piyasada ne oluyor, ne bitiyor; yüzüne bakan yok. İlmadına Best FM yetişiyor. Bir süre radyoculuk. Sonra **Hakan Aygün**'le tanışma.. **Star** günleri; vermişler bir kameraman ara ki bulasın; çocuk paso Tunalı'da piyasa peşinde. Bu arada Taki Doğan basit televizyonculuk terimleri karşısında bile çaresiz. VTR'den izle diyorlar, alman kanalı RTL anlıyor. Durum fena, fakat hırslanıyor. Paneller, genelev röportajları hiç affetmiyor.. Aynı esnada Best FM'de Ankara temsilciliği ve Fanatik gazetesinde spor yazarlığı.. Bu karpuzlarla ilerlerken **Ufuk Güldemir** çağırıyor **Sabah**'a. Meşhur Hac macerasının geçtiği zamana.. Rio de Janeiro seyahati beklerken şok bir biletle Ankara-Istanbul-Cidde.. Zil zurna sarhoş bir vaziyette uçağa binış, tepkilere "Tövbeye gidiyoruz" karşılığını vermesi ve ille de Mehmet Nuri Yılmaz'ın basın toplantısı... Taki Doğan elele çiftlerden bahse-

der, aynı odada yatılmasından.. Mehmet Nuri, "Olabilir" der, "Ne var ki bunda? İhram yasağı 3 gün.." Ertesi günün balığı hazır: "Mekke'de cinsel ilişki serbest" Bir ay süresince on bir haberi manşet olur. Hacılar **Galatasaray forması** giydirip şehir merkezinde tur attırır, "Şeytanın Türkiye distribütörü" lafını ilk olarak hacda sarfeder..

2001 yılında **Ufuk Güldemir**'in "bir tünele girdik ama ucu aydınlık mı değil mi" dediği projeye gözü kapalı girer. Başlarda 86 model Mercedes'ini büro olarak kullanan Taki Doğan'a zamanla bir ofis ayarlanır, bir kameraman bir de stajyer verilir.. Çok içki içtiği söyleniyor, programın adı bile Ankara Kokteyli. "Hep elimde bir kadeh vardır fakat gece boyunca yekunu iki tutar" dese de alkolu sevdiği biliniyor. Gece hayatını, uluslararası gezilerde yaptığı çapkınlıkları.. Gönül ilişkisini kırmamanın yolu yok dese de işlerin bu kadar romantik olmadığı biliniyor. Siyasete magazini getiren Taki Doğan'ın olduğu yerde vukuat var. Kavga'nın olmadığı yasa komisyonlarında haber yok onun için. Bir de **Bülent Karpaz**'ı andıran sakarlıkları var ki... Herkes **Ecevit**'in ziyaretinden çıkan Cumhurbaşkanına Kıbrıs'ı IMF'yi sorarken, "Yatıyor muydu, oturuyor muydu" sorusunu yöneltecek kadar risksever.

Gündelik hayatın hayı huyu üzerine sörf tahtasını koyup giderken, bir şey içinde yara kalıyor Taki Doğan'ın... **Best FM**'de kendisinden sonra programa başlayan Canver'i arayıp ağır konuşması. Daha sonra hiç görüşmüyorlar. Canver yaşamını yitirdiğinde ise Best FM'in haber müdürü Mehmet Ayan'ı arayıp yarım saat ağlıyor.. Ama ne çare; küs gidiyorlar..

Bu da itirafın erotiği:

www.erotik-itiraf.com

Uğur K., "erotik-itiraf.com'un kurucusu. Kimliğini gizli tutmamı istedi. Fotoğraf çektirmek istemedi. "Bu siteyi kurduğumu bilmeyen arkadaşlarım var, deşifre olmak istemiyorum" dedi. Siteyi, nasıl toplumsal bir eksiklik görüp de kurduğunu, hergün yüzlerce erotik içerikli itiraf okumanın kendisinde yarattığı etkileri, kağıda dökülmüş erotizmin neler içerdiğini açıkça anlattı. İşte bir editörün ağzından erotik itiraflar ya da itirafın erotiği...

Kerem Şenel | kerem@leman.com.tr

Her gün yüzlerce erotizm içerikli itiraflar okumak, sizde nasıl bir etki yaptı?

Erotizm hayatımızın bir parçası.. Ama bireysel olarak yaşanan bir olgu.. Ancak siteyi kurduktan sonra bakış açım genişledi. İnsan dünyasının ve hayal gücünün ne kadar geniş, ne kadar sınırlı tanımadığımı gördüm. Birbirinden o kadar farklı kişilerle içiçe yaşıyoruz ki... Günlük yaşamda farkında bile değiliz. Çok sakın bir kişiliğin ya da işinde çok saygın bir yöneticinin özel yaşamında aslında nelere dönüştürebileceğini öğrendim. "Kurt adam" gibi yani. Kısacası beni çok şaşırttı ve ufkumun genişlemesini sağladı.

Nasıl kuruldu erotik-itiraf.com?

Uzun zamandır bir site kurmayı planlıyordum. Daha önce de bazı amatör çalışmalarım olmuştu. Sürekli internet dünyasını takip ediyor ve gerçekten ilgi çekecek bir yapı kurmayı düşünüyordum. O sıralarda "itiraf.com" çok gündemdeydi.. Hatta haber programları bile itiraflar üzerine kurulur olmuştu. Türk insanının cinselliğe ve erotizme olan düşkünlüğü de kafamdaki yapıyı güçlendirdi. Sonuçta, insanların sadece cinsel duygularını paylaşabilecekleri sanal bir platform oldukça cazip gelebilirdi ve nitekim öyle oldu. İtiraf konusunun tüm medyada ilgi çektiği gerçeği, beni erotik-itirafı kurmaya yöneltti ve erotik-itiraf.com böylece oluşmuş oldu.

Sitenizin kaç üyesi var? Ziyaret edenlerin sayısı nedir?

Sitenin birbuçuk yıl gibi kısa bir süre önce açılmış olmasına rağmen 15 binin üzerinde üyesi var ve günde yaklaşık 9-10 bin kişi tarafından ziyaret ediliyor.

Türkiye'de cinselliğin, erotizmin tabu olmasının, sizce sitenize olan ilgiyle bir bağlantısı var mı?

Bağlantısı mutlaka var. Çünkü Türkiye'de cinsellik, erotizm gibi konular her ne kadar özgürlük nutukları atılsa da üstü örtülü kavramlar ve açıkça dile getirilemiyor. İnsanlar eşleri ile bile fantazilerini açıkça paylaşmıyor. Hala üniversitelerde erkek arkadaşı ile birlikte olduğu için ona kötü gözle bakılan hatta ve hatta arkadaşlığını sonlandırmaya kadar gidebilen kızlar mevcut.. Ama bu davranışlar siteye olan ilgiyi azaltmıyor aksine herkesin kafasında merak konusu olan bir ko-

nu hakkında ayrıntılı olarak bilgi edinebiliyor, "o şey" hakkında fikir sahibi olabiliyorlar. Bazen cinsellik hakkında hiç duymadıkları şeyleri siteden öğrendiklerine dair teşekkür mesajları geliyor. Bu da sitenin eğlence dışında zaman zaman öğretici olabildiğini de gösteriyor. Bu kadar konuşulamayan bir konu hakkında rahatça bilgi edinmek, deneyimleri paylaşmak, bazen hiç yaşamayıp ama sadece olmasını istedikleri hayallerini anlatmak için erotik-itiraf.com dan daha uygun bir mekan bulamazlardı.

Genel anlamıyla itirafı nasıl tanımlarsınız?

Bence itiraf; anlatıldığında insanlarda rahatlatma ve deşarj olma duygusu yaratan bir olgu.. İnsanların içlerine hapsettikleri olayları ya da duyguları dışa vurma girişimi olarak tanımlıyorum.

Sitenize gelen çok absürd, sizi de şaşkına çeviren bir itiraf var mı?

Birbuçuk yıl içinde onbinlerce itiraf okudum. Bunların içinde mutlaka sayısız absürd niteliği taşıyan itiraflar da vardı. Absürd olmasa da insanımızın yaratıcılığını gösteren ve beni çok güldüren bir örnek verebilirim: byizem; Cinsiyet: erkek; Yaş: 29 ; Yer:İstanbul "1999 yılı yazı, yeni bir Toyota almıştım. İlk akşam sevgilimle Bostancı sahilindeki malum sote çaycılardan birine gittik. Dört tane çay aldık ve arabanın camlarını bir güzel buharlattıktan sonra arka koltukta sevişmiştik. Ama camlardaki buhar gittikçe sevişmeye ara verip camlara hoh yapıyorduk. Yaz tabii, camlar kolay buhar tutmuyor. Fantazinin gözünü seveyim insana neler yaptırıyor."

Sitede sizden başka bir çalışan, editör var mı? Tek başınıza mı güncelliyorsunuz siteyi?

Erotik-itiraf.com her gün güncellenen bir site olduğundan tamamına yetişmem mümkün olmuyor. Bu sebeple itirafları onaylayan bir editörümüz var. Bazen ben de bu konuda kendisine yardımcı oluyorum. Ayrıca sitenin gelişimi ve değişimi için yapmak istediklerimde yardımcı olan, bana fikir veren bir de halkla ilişkiler uzmanı danışmanım var..

İtiraflarda hangi kriterlere dikkat ediyorsunuz? Her itirafı yayınlıyor musunuz?

Tabii ki her itirafı yayınlamıyorum. İti-

rafları seçerken pornografi ve erotizm ayırımına dikkat ediyorum. İtiraflardaki samimiyete inanmam itirafı yayınlamamda önemli bir etken. Hergün 100-150 arasında itiraf geliyor ve bunlardan sadece 15-20 tanesi yayınlanabiliyor.

Sansür uyguluyor musunuz?

Az önce de belirttiğim gibi belli bir seviye dışında yazılmış itirafları yayınlamamaya özen gösteriyorum. Bu anlamda bir sansür uyguladığımı söyleyebilirim. İtiraflarda her kesimin sesine yanıt vermeye çalışıyorum. Cinsel tercihlerin ne olduğu değil nasıl ifade edildiği benim için önemli.. Sapkınlık boyutuna varan yorumları ve itirafları tabii ki yayınlamıyorum. Site serbest bir platform olmasına karşın hemen her kesimin takip ettiği bir yer olma özelliğinde. Dolayısıyla belki de insanların cinsel yaşamlarını renklendirip farklı bir heyecan katabilir. Bu durumda belli bir seviye dışında yazılmış itiraflar kitleyi huzursuz edebilir. İlk başta da belirttiğim gibi burası pornografik değil erotik bir site olma özelliğinde..

Görüntüde porno-erotizm farkı biliniyor. Yazıda bu farkın ayırımına nasıl varıyorsunuz?

Erotizm ile pornografi arasında ince bir çizgi var. Erotizm bana daha estetik geliyor. Yapılanların açıkça anlatılması ile sadece belli başlı durumların üstünden geçilmesi arasında ciddi bir fark var. Diğer olaya daha gizemli bir hava katıyor. Tam anlamıyla açıklık olmaması gerekiyor yani.. Görüntüde bu böyledir zaten. Yazı da tıpkı böyle.. Herşeyi çınlıçplak tüm açıklığıyla anlatmak değil, ufak tefek ipuçları verip gerisini hayal gücüne bırakmak gibi..

Yapılan herhangi bir itiraftan sonra bir sorun yaşandı mı? "Ben dün gece kocamı aldattım" gibi bir itiraftan sonra deşifrasyon anlamında?..

Aslında söylediğiniz kadar ciddi olmasa da şöyle bir olay olmuştu; siteyi sürekli takip eden bir üye, kız arkadaşıyla olan özel anlarını hatta zaman zaman onu aldattığına dair itiraflarda bulunuyordu. Ama demek ki o kadar açık ifade etmiş ki kız arkadaşı, o da siteyi takip ediyormuş, durumu farketmiş ve aralarında olay kopmuş tabii! Bu durum kız arkadaşın yazdığı küçük bir itirafla anlaşıldı. Erkek üye

Erotik itiraflar

cenkerbest

Cinsiyet: Erkek Yaş: 28

En büyük fantazim olan arabada seks nihayet gerçekleştirdim. Hayır, kız arkadaşım da istiyordu ama maalesef çok ortada olur diye bir türlü cesaret edemiyordu. Nihayet yine bir azgınlık zamanında her ikimizin de etrafımızı pek takmadığımız bir anda, çektik arabayı kenara ve bir anda kendimizi arka koltukta bulduk. Yakalanma riskinin maksimum olması, bizi daha da heyecanlandırdı eminim. Bugüne kadar hiç denemeyenlere tavsiyem mutlaka gerçekleştirmeleri.

sunny

Cinsiyet: bayan Yaş: 30

Bu gece farkına vardım ki, bir fantazim varmış derinlerde bir yerde. Geç saatte kapalı bir alışveriş merkezinin önünden geçerken iç geçirdim: büyük bir alışveriş merkezi. Geç saatte kimse kalmamış.. ben ve partnerim.. ve her köşesinde sevişiyoruz.. yürüyen merdivende... kafedeki masanın üstünde.. vitrindeki mankenlerin arasında... sanırım bir güvenlik elemanı bulmam lazım bunu gerçekleştirmek için...

Kadıninfendi

Cinsiyet: Erkek Yaş: 31

Önceden sekse çok önem vermezdim. Ama yeni sevgilim bunun dengeye ve düzene girmesini sağladı. Her şey çok güzeldi. Fakat son zamanlarda bu düzeni o bozdu. Arzu etme aralıkları azaldı. Tamamen buna bağlamak mümkün değil ama bu, ilişkiyi de kötüye götürmeye başladı. Anladım ki gerçekten hayatın temeli yatak. Düzenli seks insanların aşkını körükliyor. Ters de soğutuyor. Şimdilerde ben bunu yaşamaya başladım. Yatakta ilk günleri özler oldum. İlk günlerdeki heyecan yok ve ben de heyecanımı kaybediyorum artık.

acil olarak itiraflarının yayından kaldırılmasını ve üyeliğinin iptal edilmesini istedi. Ondan sonra neler oldu ben tahmin bile edemiyorum.

Sitedeki erotik itirafların genel içeriği nasıl? Daha çok kadınlar mı erkekler mi ilgi gösteriyor?

Üye sayısı olarak erkekler biraz daha fazla, fakat kadın üyeler daha fazla yayınlamaya uygun itiraflar yazıyorlar. Türk toplumu olduğumuz için erkeklerimizin cinsel içerikli her konuya aşırı ilgi gösterdiği de bir gerçek.

Gelen itirafların çoğu yaşanmış mı, yoksa fantaziler ve temenniler de var mı?

Ben yaşanmış olduğuna inandıklarımı yayınlamaya çalışıyorum. Ama tabii ki fantezi ve temenni boyutunda çok sayıda itiraf geliyor. Zaman zaman onlara da yer veriyorum.

Bir zamanlar "Playmen" gibi erotik dergilerde "sırdaş", "forum" gibi bölümler olurdu... Hatta sonraları o bölümlerin çoğunun editörler tarafından yazıldığı ortaya çıktı. Sizin sitenizin o "forumlardan " farkı ne?

Sizin de söylediğiniz gibi "forum"lar, belli editörler tarafından yazılmış yazılar olurdu. Erotik-itirafı ise interaktif bir ortam söz konusu. Tamamen üyelerin duygu ve düşünceleri siteyi oluşturuyor. Forumlardan farkı burada yatıyor. O kadar farklı, o kadar uç noktada itiraflar var ki bunlar siteyi zenginleştirip geliştiriyor.

Sizin de bir nickiniz var mı, siz de itiraf ediyor musunuz?

Nickim yok. Şu ana kadar hiç itirafta bulunmadım. Neden bilmiyorum ama sadece site kurucusu olarak kalmayı tercih ediyorum. Belki de sitenin müdavimi olmaktan korkuyorum! Ama içindekileri döken ve paylaşan o kadar insanı gördükçe içimden "ben de itirafta bulunayım" diye geçmiyor değil...

Neden ve niçin hacker?

Haklarında herkesin farklı düşünceler öne sürdüğü hackerlar, kimine göre **Robin Hood**, kimine göre gizemli **Samuray**, kimine göre adı birer bilgi hırsızı olsalar da değişmeyen tek bir fikir var: Bilgisayarla bütünleşmiş alt kültür dahileri...

"İş üzerinde iken 20-30 saat ya da ayakta duracak halleri kalmayınca ya dek çalışırlar. Yemeklerini ancak hatırlarlarsa ya da birileri tarafından önlerine konulursa yerler. Yahut çekmecedeki çikolata, bisküvi ve krakerlerle geçirirler. Uykuyu terminallerinin hemen yanındaki kanepede 2-3 saat içinde atlatırlar. Bu şekilde çalıştıklarında kendi benliklerinin farkına varırlar, fakat benliklerinin onun sayesinde var olduğunu düşünmezler. Bunlar birer bilgisayar hastası, program zorbasıdır."

www.nedir.net adlı sitede **rexus** nickli kullanıcı, hacker deyimini oldukça olumlu bir biçimde ifade etmiş: "İnternet gibi bir nimeti bize bağışlayan, elektronik ve bilgisayar konusunda her şeyi bilip yapamayacakları iş olmayan, genellikle kötü bir üne sahip olan ve birçok çevrelerce seilmeyen yetenekli insanlar. Bir de bu faydalı kişilerin taklitçi özentileri vardır ki; tehlikeli olanlar bunlardır. Onlara da lamer denir. İkisi arasındaki fark dağlar kadardır."

İçinde bulundukları toplumdan kendilerini soyutlamış, genellikle asosyal ve içine kapanık olan hackerlar suç işlemeye iten sebepler genel olarak üçe ayrılıyor: Ekonomik sebepler, **ego problemi** ve hacker ideolojileri.

Ekonomik sebeplerin içinde kolay para kazanma, çalıştığı şirkette bilgisinin ve emeğinin karşılığını kendi yöntemleriyle alma, aldığı ücretin

hak ettiğinden çok çok az olduğunu düşünerek şirkete zarar verme gibi durumlar sıralanabilir. Örneğin; ABD'de gerçekleşen bir olayda, şirket bilgisayarlarına hayali bir firma ekleyen bir yönetici, bu hayali firma lehine birçok imkân hazırlamış ve elde ettiği geliri kendi hesabına aktarmıştır. Olayın çalışanlardan biri tarafından ortaya çıkması sonucu şirket, yöneticisini işten çıkarmaya çalışmışsa da bahsi geçen herif "**Sizi el aleme rezil ederim, karizmanızı çizerim, prestijinizi sıfıra çekerim**" diyerek şirketi tehdit etmiş ve yediği o kadar nenenin üstüne bir de şantajla 400 milyon doları cebe indirmeyi başarmıştır. Şirket bakmış olacak gibi değil. Adamı yediği haltlar gizli kalmak şartı karşılığında tazminat ödemedi -muhtemelen temiz bir sopa çekerek- işten çıkmaya ikna etmiştir.

Ego problemi

İkinci sebep olan "**ego problemi**" olgusunu hiçbir hacker kabullenmez. Çünkü işledikleri suçları kendilerini kanıtlamak ya da varlıklarını ispatlamak için değil, kendilerine göre doğru olan bir şeyi uygulamak için yaparlar. Yeniliği kabullenememe duygusunu ise ego problemi yerine makine ve insan savaşında "**kaybedenin insan olması**" durumunu kabullenememe olarak açıklarlar. İlginçtir ki, sohbet eşliğinde satranç oynarken, sıkıştıkları durumlarda ellerinin titremesini ve yenilince tahtayı kafanıza geçirme teşebbüsünü de ego tatmininin dışına taşımak isterler -tecrübe ile sabittir- Siz, siz olun, bir hackera küfredin fakat, asla "**tatmin oldun mu?**" demeyin.

Hacker ideolojileri

Hacker ideolojilerinde ise gözler önüne yine açık kaynak kod ve kapitalizm geliyor. Burada radikallik önemli bir unsur. Zira hackerların bir kısmı, "Tüm hayatımı açık kaynak koda destek vererek geçirebilirim" derken, bir kısmı da "Açık kaynak kod hoş bir şeydir, paylaşım, dadından yenmez, boş zamanlarımda destek veriyorum" diye bilmekte. **Pragmatik hackerlar** için açık kaynak kod, şahsi bir mana ifade etmese de istifçiliğe ve sömürüye "dur" deyip, yazılım geliştirme toplulukları için bir basamak ve araç. İşte bu açıdan bakıldığında zaman zaman hackerlar genel olarak anti-kapital bir tutum sergilediklerinden, bir tür **Robin Hood** sayılabilir.

Hacker deyimine sanal alemde, genel anlamda pozitif bir anlam yük-

leniyor. Bilgisayarla yakından ilgili olup, 12 yaşını deviren her genç -hele bir de Türk ise- muhakkak hacker olma yöntemlerini araştırmadan geçmemiştir. Çünkü bilgisayar alanındaki üstün yetenekleri, gizemli tavırları, diğer insanlardan daha zeki olduklarını iddia edip, sürekli bunu ispat etmeleri onları birer ışın kılıçlı **Samuray** gibi gösterip, ulaşılmaz bir mertebeye çıkarıyor.

Elektronik sistemlere müdahale edenler, birbirleriyle iletişim kurmayı, bilgi alışverişinde bulunmayı genellikle elektronik forumlar aracılığıyla gerçekleştirmekte. **Reel faaliyetleri** ve buluşmaları ise pek gizli değil. 1988 yılında Almanya'nın Hamburg kentinde "**Ken Wong**" tarafından sunulan bir kongre düzenlenmiş ve son derece tehlikeli 20 adet virüs tanıtılmıştır. Bu kongreye katılanlar arasında daha karmaşık ve işlevsel virüsler hazırlayabilmek için bilgi alışverişinde bulunanlar da vardı.

1989 yılında ise, **Amsterdam'da 1. Uluslararası Hackerlar Kongresi** düzenlendi ve çeşitli ülkelerden 200 kadar hacker katıldı. "The Galactic Hacker Party" adındaki bu kongrede, dünyanın ilk hacker bildirisi okundu. Bildirinin 6. maddesinin şu bölümü çok ilgi çekici: "Her türlü rıza gösterilmeyen bilgi, bilgisayar sektöründe saldırıya maruz kalmalıdır. Bu tür eylemlerde bulunanlara cezalandırıcı tedbirler uygulanmamalıdır..."

1993 yılında yine Amsterdam'da "**Hacking at the end of the universe**" adında 2. Uluslararası Hackerlar Kongresi yapıldı. 1994 yılının Ağustos ayında da **New York'da 1. Amerika Hacker Kongresi** gerçekleştirildi.

Dünyaca Ünlü Hackerlar

Richard Greenblatt

Nam-ı diğer "hacker of hackers". Lisp programlama dilinin yazarlarından ve MIT Yapay Zeka Laboratuvarı'nı kuranlardan biri. Ayrıca Bill Gosper ile beraber "Dünya Hacker Örgütü"nü kurmuştur.

Bill Gosper

Richard Greenblatt ile birlikte çalışan matematikçi ve bilgisayar dehası.

Richard Stallman

1971'de MIT Yapay Zeka Laboratuvarında çalışmaya başladı. Efsanevi hacker Stallman, Özgür Yazılım Derneği'ni (Free Software Foundation) kuran, GNU projesine hayat veren ve Linux'un en büyük destekçilerinden birisi.

Ken Thompson & Dennis Ritchie

1969 yılında Bell Laboratuvarlarında UNIX'i geliştiren ikili.

Bill Joy

Sun Microsystems'in kurucusu. Ayrıca bazı UNIX uygulamalarının yazarı.

Steve Wozniak

Apple Computer (Macintosh)'un kurucusu. İşe phreaking yaparak başlamıştır.

Linus Torvalds

1991 yılında Helsinki üniversitesinde Linux kernelini yazmıştır.

Eric S. Raymond

Open Source (açık kaynak kod) devrimini başlatan kişi.

Larry Wall

Perl programlama dilini yazan muhterem.

Johan "Julf" Helsingius

penet.fi adlı anonymous remailer programının yaratıcısı. Fakat kendisi hiçbir zaman isimsiz email göndermemiştir.

Tsutomu Shimomura

Kevin Mitnick'in ebesini belleyen herif. FBI ile çalışıp, Mitnick'in yakalanmasını sağlamıştır.

Fyodor

Nmap adlı güvenlik açıklarını tarayan programın yazarı.

Hacking Terimleri

1. Software Cracking (Yazılım Kırma): Programların "Kopya Koruma" kodlarının bulunup devre dışı bırakılması.

2. Security Cracking (Güvenlik Kırma): Bilgisayar ağlarındaki açıkları bulup/kullanıp, sistem yetkisi dışında bilgilere erişme.

3. Cracker (Kırıcı): Software Cracking işlemini yapan kişilere verilen isim.

4. Hacker (Yıkıcı): Security Cracking işlemini yapan kişilere verilen isim. Bunlar da kendi aralarında üçe ayrılır.

White Hat Hacker (Beyaz Şapkalı Yıkıcı): Sistemdeki açıkları babası hayrına bulup, zarar vermeden sistem yöneticisine bildiren kişi.

Black Hat Hacker (Siyah Şapkalı Yıkıcı): White Hat Hackerlardan farklı olarak sisteme tacizde bulunup ellerinden geldiğince zarar vermeye çalışırlar.

Grey Hat Hacker (Gri Şapkalı Yıkıcı): Black Hat Hackerlar iş bulup White Hat Hacker olduklarında aldıkları isim. Black Hat Tekniklerini kullanırlar ama sisteme zarar vermezler. Bu işi patronlarına karşı yaranmak için yaparlar. Çünkü onlar kapitalist düzenin birer bireyi olmuşlardır.

Phreaking: Hack işleminin telefon sistemlerine uyarlanmış şekli. Bilinin en basit phreak işlemi ise telefon kablosuna toplu iğne sokup hat'ta müdahale etmektir -Komşularınız çok yapar- Dünyanın en ünlü phreak ustası ise Graham Bell'dir (deermişiz)...

Sultana'dan selam var...

Hayatım koca bir soru işareti değil, rotamı oturttum

Sultana, Türkiye'de ağır ağır ilerleyen hiphop müziğinin sürgündeki isimlerinden. Kısa Türkiye macerasından sonra ABD'ye yerleşen sanatçı, geçen yıl anlı şanlı "Delerium" projesinde hem de vokal olarak yer aldı. Sultana ile oradan buraya yaptığımız durum muhasebesi ve iki ülkenin müzikal açıdan kıyaslaması...

Yudum Şaşmaz | yudum@leman.com.tr

Delerium hadisesi nasıl başladı yani teklif, sonrası, kayıtlar, birlikte çalışma vesaire... Bir de önceden biliyor muydunuz Delerium'u? Bundan sonrasına dönük konuştunuz mu? Benzeri bir proje olacak mı?

Kanada'dan Nettwerk plak şirketi "Humanizm" parçasını "Geosonic Grooves Volumes I" adlı compilation albüme almıştı. Bill Leeb bu parçayı duyup beğenmiş ve yeni Delerium albümünde ortak bir çalışma yapmak istediğini ve bu konuyla ilgilenip ilgilenmediğini sordu. Delerium'un ambient müzik dünyasında önemli bir yeri olduğunu biliyordum ve böyle bir teklifin gelmesi beni çok mutlu etti. Öncelikle bana enstrümantal parçayı gönderdiler. İlk dinlediğim anı hatırlıyorum ve heyecanlandığımı.. Müziği duyar duymaz ilham perilerim havalanmıştı! Aslında benim yaptığım müziğin dışında ama değişik çalışmalar denemek bence güzel. Birkaç hafta içinde stüdyoya girdim, sonraki birkaç ay içerisinde mix ve mastering'ler tamamlanmıştı. Bu parçada biraz dub hissi var. Yeni ve değişik, hoş bir çalışma oldu. Duyduklarıma göre ilgi ve beğeni ile karşılanıyormuş. Şu an elimde üzerinde çalıştığım yine birkaç collaboration parçaları var. Söylediğim gibi değişik alanları deniyorum.

Müzikal açıdan Türkiye ile ABD'yi karşılaştırabilir misin? Bir de burada klibin sansürlendi, sözlerin bazıları politik bulundu. Sanatçı politi-

kayla ilgili olmalı mı, olmamalı mı? Amerika ve Türkiye arasında birçok fark var. Her açıdan olduğu gibi müzik dünyasında da burası her zaman daha progressive ve yenilik dolu. Maalesef ülkemizde çizik plak dönemi yaşanıyor. O kadar zengin kültürümüze ve rengarenk ritmlerimize rağmen ortaya çıkan ürünler hep aynı. Temalar hep birbirine çok yakın, hep aynı ritm, pek heyecanı yok. Tezahürat eder gibi şarkılar yapılıyor. Benim en büyük şikayetim ise orijinalliğin olmaması. Liderlerden çok takip edenler var. Kendine özgü ve kendini ifade eden müzik yapan kişiler yok denecek kadar az. Ben hala klibimin neden sansürlenmiş olduğunu anlamış değilim! Aslında sebebini biliyorum; erkek egemen bir toplumda erkeğin davranışını sorguladığım için. -yoksa verilen nedenlerden yani Türk örf ve adetine aykırı gibi verilen sebeplerden değil. Zincirin halkaları gibi hayatta herşey birbirine bağlantılıdır. Politika ve alınan politik kararlar ise herkesin günlük yaşantısını etkiliyor. Sanatçı güncel her konuyla ilgili olmalıdır bence.

Songül Aktürk değil, Sultana... Neden? Ahmet Ertegün'ün şairliğine vurguda bulunması? Sadece yazmak üstüne bir şey düşündüğün oluyor mu? Bir şiir kitabı mesela? Hip-hop müziğinde san önemli, bir lakab kültürü vardır. Beni de New York'tan bazı arkadaşlarım Sultana diye çağırırlardı. Osmanlılarda Sultan'lar var ya, sen de dişi Sultan ya-

ni Sultana'sın diye... Bu ismi benimsedim ve kullandım. Ahmet Ertegün ise yazdıklarımı beğendiği için şairliğime dair övgüde bulundu. Sadece yazmak üzerine düşünmüyor değilim. Yeterince şiir yazdığım zaman, bir kitap içinde toplamayı arzu ederim veya herkesin hayalinde olduğu gibi bir roman yazarım belki...

Türkülere olan düşkünlüğün de malum. Yabancı müzisyenler türkülerimizi seviyor mu?

Evet türkülerimizi ve sanat müziğimizi severim. Yabancı müzisyenler türkülerimizi beğeniyor. Etnik tüm çalışmalara karşı büyük saygıları var. Ben de yeni çalışmalarımda bunu yapmak istiyorum... Yöresel ritimleri hip-hop beat'leri ile bütünleştirmeyi...

Hip hop erkek egemen.. İşin zor değil mi?

Hip-hop erkek egemendi. '80'ler ve '90'larda Amerika'da bu konuda öncülük yapan birçok bayan hip-hopçılar var. Salt'n Peppa, Queen Latifah, MC Lyte, Foxy Brown, Lil Kim bu isimlerden bazıları. İşimi zor olarak görmüyorum. Sonuçta ben bu müziğe yeni bir açı getiriyorum.

"Kuşu kalkmaz"la ilgili epeyi tartışma yaşandı. Şimdi işin üzerinden çok geçti, salım kafayla ne düşünüyorsunuz? Tepkiler abartıldı mı, yoksa haklı taraflar var mıydı?

Bir ara çok kızıştı ama şimdi umurumda bile değil artık... Bence gelen tepkiler gerçekten gereksizdi. Sanırım bunun magazin medya-

mızın seviyesi ile çok alakası var. Magazin haberciliğinde seviye o kadar düşük ki; program ve haber kalitesi dedikodudan ileri gitmiyor. Bu parçayı dinlemeden, sözlerini duymadan ve ne hakkında olduğunu anlamadan sadece başlığı yüzünden beni sorgulamaya gelenler oldu! Hip-hop müziğini hayatında belki de ilk kez dinleyen hatun oturup bu konuda kritik yazdı! Kuşu kalkmaz, sosyal içerikli ve pozitif bir şarkı. Ama nedense bu gerçek gözardı edilmeye çalışıldı. Kendi çı-

karını düşünen kişiler tarafından yanlış yerlere götürülmeye çalışıldı. Tabii ki destekleyen birçok kişi oldu ve bunu görmek beni mutlu etti. Çünkü hala bir ümit olduğunun işareti benim için.

Evde de hip hop tarzında konuştuğunuz oluyor mu?

Arkadaşlarımla konuşuyorum tabii ki. Genç Amerika hip-hop konuşuyor. Son yıllarda o kadar popüler ki; Justin Timberlake bile hip-hop konuşmaya başladı!

Sultana-Hümanizm

Ben kızgınlım ülkeme
Hele aç bir gözlerini
Bak şu hale, hallere, halimize
Ne idik ne olduk,
hey gidi babam hey
Nerden geldik nereye gidiyoruz
Hedef yok, kişilik yok ediyoruz
Evvel zaman içinde şarla başla
Çıktık yola doğudan batıya
Meydan okuduk dünyaya
Dur, düşün, bir bakın!
Bu gidişle sonumuz pek yakın
Nerde görülmüş
Kardeş kardeşi öldürmüş
İdeoloji değişik diye
Meclisin baştaçı konusu
Yırtmaç insin bilmem kaç santime
Saygıdeğer milletvekili
Geline Amerika'ya
Zavallı işçinin vergisi
Harcanır strip barlarda
Türk'üm, doğrucum, çalışkanım
Cebi delik sayın başkanım
Halen birinci dünya
savaşından kalma
Ölümçül bir hastayım
Hip-hop'ta bir numara ben Sultana
Bu işte ustayım
Fi tarihinde bir zaman
Çıkmışız Orta Asya'dan
Başlamışız göçe
Motiflerle dolu ezgilerle süslü
Ne oldu zengin kültürümüze
Hamburgeri benimseyip
Lahmacunu dışladık
Batıyla yatıp kalkıp
Arabeski taşladık ama
Arabeski yaşıyoruz
Sonra nasıl olur bu iş diye
şaşıyoruz

Allah Allah diyerek
El açıyoruz göklere
Yemin ve hile kardeş gibi elele
Kimbilir kimin eli
Kimbilir kimin cebinde
Acaba dış güçlerin elinde
Zavallı bir kuklamıyız
Fakat pirim biz bu kadar mı aptal
Medeniyet medeniyet
Diye diye şaştık
Bu ölümçül hastalığa
Batı diye diye bulaştık
Film kopmuş çoktan
Boş perdeye bakakaldık
Ama hey bak biz ona da alıştık
Fi tarihinde bir zaman
Çıkmışız Orta Asya'dan
Başlamışız göçe
Motiflerle dolu ezgilerle süslü
Ne oldu zengin kültürümüze
Hamburgeri benimseyip
Lahmacunu dışladık
Batıyla yatıp kalkıp
Arabeski taşladık ama
Arabeski yaşıyoruz
Sonra nasıl olur bu iş diye
şaşıyoruz
Allah Allah diyerek
El açıyoruz göklere
Yemin ve hile kardeş gibi elele
Kimbilir kimin eli
Kimbilir kimin cebinde
Acaba dış güçlerin elinde
Zavallı bir kuklamıyız
Fakat pirim biz bu kadar mı aptalız
Medeniyet medeniyet
Diye diye şaştık
Bu ölümçül hastalığa
Batı diye diye bulaştık
Film kopmuş çoktan
Boş perdeye bakakaldık
Ama hey bak biz ona da alıştık.

O kadar zengin kültürümüze ve rengarenk ritmlerimize rağmen ortaya çıkan ürünler hep aynı. Temalar hep birbirine çok yakın, hep aynı ritm, pek heyecanı yok. Tezahürat eder gibi şarkılar yapılıyor. Benim en büyük şikayetim ise orijinalliğin olmaması

İstanbul tikky rock festivali

Yılmaz Şen
ymaz54@hotmail.com

Festival'de Teoman'la edebiyat, müzik ve NATO üzerine:

"Festivalcilerin daha akıllı olması gerekiyor!"

Geçen hafta Kilyos Solar Beach'te düzenlenen Rock İstanbul 04 Festivali'ndeki gözlemlerimizi paylaşalım istedik sizinle. Organizasyon sahipleri, H 2000'deki mantar durumu göz önüne alarak bir altyapı sorunuyla karşılaşmamak için festivalin yerini altyapısı hazır Solar Beach'e taşımışlar. Malumunuz, böyle festivaller için arazi çok ama altyapı yok. Bir rock festivali olmasına rağmen rockerlar ve solar beach müşterileri karışınca ortaya karışık bir etnik topluluk çıktı. Fiyatların pahalılığı, ki bir dilim pizza 3 milyondur, kamp alanlarındaki tuvalet-duş sorunları, "yasak kardeşim" kelimesinin sık duyulması dışında başarılı bir organizasyondur. Özellikle sanatçıların programlarda gözükken saatlerde sahneye çıkmaları başarılıydı. Yetmiş yakın rock grubu sahne aldı. Sponsor firmanın iki katı pahalı biraları, sahilde keşfedilen bir büfe ile yarışmak zorunda kaldı. Kamp alanı ve festival alanı arasındaki otoparkta bulunan arabaların kalitesi bizi çok şaşırttı. Sahil kenarı sıkça kullandı. İnsanlar "bu kadar para verdim, kısa bir tatil yapayım" modundaydı. Starsailor, Faithless ve Anathema sahne performanslarıyla alkış aldılar. Kafalar sallandı, bir ara aşırı müziğe dayanamadı deniz ve dalgalar kabardı. Festivalin sürprizi ise Müslüm Babanın "dünyanın her yerini gezdiğini fakat böyle bir topluluk görmediğini" söylemesi idi.

Sizi edebiyata biraz daha yakın bulduğumuz için, söyleşiye edebiyatla başladım...

Tabii zevkle... Ahmet Altan'ın kitabının ucuz bir fiyatla piyasaya sürülmesini nasıl değerlendirirsiniz?

Bunlar deneme süreci. Aslında bakalım tutacak mı? Tabii sadece kitap fiyatlarına bağlamamak lazım böyle şeyleri. Ben kitap okunmamasını sadece fiyatlara bağlamıyorum aslında. Bu korsan meselesi tabii ki yayıncıları zorluyor. Belki bu yeni çıkan telif yasalarıyla kitaplar istenilen yere, fiyatlar istenilen seviyeye iner. Fiyatlar biraz yüksek çünkü. Ama yinede bir on-onbeş sene öncesine, benim üniversite zamanıma göre değerlendirirsem, yine adet olsun, çeşitlilik olsun diye ben daha çok kitaba denk geliyorum. Çok sevdiğim yayınevleri var. Bazıları benim ilgi alanıma girmese de başarılı çalışmalar oluyor. Mesela "Ayrıntı Yayınları"nı seviyorum, çoğunu alıyorum, okumayacak olsam bile alıyorum. Arada böyle canım isterse çok mikro bir konu üzerine tam detaylı olarak her şeyi buluyorum.

Korsan olayını, müzik piyasasıyla ele alırsak neler söylersiniz?

Hemen hemen aynı şey. Ben aslında korsan yayına bir şekilde karşıyım. Bunlar büyük ölçeklerde yapıldığı zaman, ondan kar edenler oluyor. Bizim kültür ve sanatsal anlamda nefret ettiğimiz insan tipleri, yani mafya tipli insanlar asıl buradan parayı kazanıyorlar.

Rock İstanbul organizasyonunu nasıl buluyorsunuz?

Dinleyici tam olarak böyle şeyleri desteklemiyor. Ben bu tip organizasyonların içinde çok bulundum, arkadaşlarım yapıyor diye. Ve bir çok kere zarar etti bu insanlar. Diyelim ki Tuborg, Adidas... Bunlar küçük küçük destekler veriyorlar. Fakat onlarla olmaz bu iş, ben üç

dört kere katıldım bu işlere, hepsinde organizatörler zarar etti. Dışardan "vay be, parayı kırdılar" diye düşünüyorlar ama ben birçok insanın bir-iki senesine mal olduğunu gördüm. O yüzden dinleyicinin desteklemesi lazım. Müziği seviyorsan canlı müziği sevmen gerekir. Bireysel tercihleri anlıyorum, 40 milyon 50 milyon vermem diyenleri. Hakikaten parası yoksa tamam. Belki insanlar dediğiniz gibi veremeyecekler o paraları, içerdeki fiyatları da gözlemledim oldukça pahalı.

Yani bu kitap sektöründeki olayı festivalde uygulamak gerekir. Bu festivale ben şu anda öğrenci olsam vereceğim para günlük 10-15 milyon. Ben kendi hesabımı biliyorum. Üniversiteyken öğle yemeğini nasıl yiyeceğimi düşünüyordum. Zengin birisi değilsen baban da değilse, müzikle uğraşanlar da o tip adamlar olmuyorlar zaten. Daha düşük bütçeli organizasyonlar yapılabilir. Ayrıca bu işi yapanlar da arkadaşım. H2000'den para almadım, onlar battı diye. Eğer bu da batarsa yine para kazanamayacağım. Benim müzisyen olarak desteğim bu kadar. Ama bence onların daha akıllı olması gerekiyor. Yani 6 grup, 8 grup getirip 3 günlük bir festival yapacağına iki günlük bir festival yaparsın, o fiyatları düşürürsün.

Dışardan bir şey sokulmuyor, insanların üstleri aranıyor...

Çok ayıp bir şey bu. Festivalin mantığına aykırı ama onları suçlayamıyorum, batıyorlar. Sonuçta yapılması gereken daha iyi organize olmaktır. Daha iyi organize olup sponsorların daha fazla destek vermesi lazım. Gruplar konusunda daha mantıklı seçimler yapılmalı. Buraya gelenlerden daha iyi gruplar var ve daha az para alıyorlar. Peki yeni kurulan grupların kendilerini göstermeleri açısından bu tip festivallerin ne gibi fay-

daları vardır?

Onlar açısından faydalı olsa gerek. Mesela ben burada bedava çalışıyorum. Onlar da çalışınlar. Gelip "ben burada çalmaktan hoşnutum, müzik zaten ödülünü veriyor" desinler. İlla para kazanmak lazım değil. Sahneye çıkmayı, gitar çalmayı sevmek lazım. "Herkes şarkılarımı çalmak istiyor" demek lazım. Gruplar için iki açıdan önemli; bunlardan ilki, müziği seviyorlarsa oranın zevkini almak, ikincisi dinleyicinin yeni birilerini keşfetmesine yardımcı olmak. Belki beni dinlemeye gelen insanlar, bu gruplardan daha çok etkilenecek. Dinleyicilerin dikkat etmesi lazım, ben olsam herkesi dinlerdim, "bana uyuyor mu uymuyor mu" diye. Hem dinleyici hem de yeni gruplar için yararlı olur bu.

Nato Zirvesi için neler söylersiniz?

Türk-Kürt olaylarında içimi acıtan şeyler oldu. Veya bu Ermeni katliamı ile ilgili resmi tarihten çok farklı düşünüyorum. Geçmişle ilgili olaylar hakkında tahminlerim var, ama gelecekle ilgili bir tahminim yok. Kültürel olarak yakın hissettiğim insanlar NATO'ya hayır diyorlar. Benim de öyle bir şeyler söylemem lazım herhalde...

Bülent Ortaçgil'le konserinin hemen ardından:

"Şimdilerde yapılan tatlı su rockçılığı"

Oldukça büyük bir organizasyon ve son yıllarda sıkça rastlıyoruz böyle festivallere. Siz neler söyleyeceksiniz?

Eskiden adı H2000'di ve orada da çalışmıştım. Bu sefer daha doğru dürüst olduğunu söyleyebilirim. Çünkü insanlar gelip sefil olmak istemiyorlar. Zaten çadırlarda her ayrıntıyı düşünmek zorundalar. Bunlar, andığım kadariyla aşılmış gözüküyor. Ama içerideki fiyatlara insanların biraz tepkisi var. Dışardan bir şey alınmaması normal mi sizce?

İşin o tarafının farkında değilim. Ama içerideki lokantada yedim, biraz pahalı olduğunu söyleyebilirim. Bu işlerle uğraşan insanları da biliyorum. Diyoruz ki herkes gelsin, ama sonuçta finans işi. Gelen izleyici kitlesi öğrenci olduğu için biraz zor bir durum

izleyici ile aranızda sıcak bir ilişki var. Yeni aşıklar gibi candan ve samimi.

Benim sahne mantığım şudur: Şurada senle konuştuğumdan farklı hissetmiyorum kendimi.

Mutlu hissediyorsunuz gerçekten?

Tabii mutlu oluyorum. Olmaya gayret ediyorum. Böyle olmasının bir avantajı var. Sahne benim için öyle büyüklü bir yer. Üstüne parlak elbiseler giydiğin bir yer değil yani.

Bu dalın öncülleri arasında olduğunuzu düşünerek müziğe başladığınız günden itibaren, alternatif bir dinleyici kitleniz oldu. Bugün burada olan insanlara bakınca neler hissediyorsunuz?

Ben kendimi çok mutlu bir insan olarak görüyorum. Sırf müzikle uğraştığım için, kendi şarkılarımı otuz yıldır söylediğim için. Otuz yıl sonra

hala bunu "yeni" diye dinleyen insanlar var. Çünkü bu dünya ciddi bir tüketim dünyası. Yani her hafta yeni bir insan, yeni bir müzik. "Bu yeni bir müzik, bunu dinleyelim atalım, yenisi gelsin" diye bir şey var ortada. Bunun arasında otuz yıl bu şarkıları yaşatmak, ciddi bir şey olsa gerek.

Şarkılarınızda "AB normal ABD normal, ben miyim anormal" diyorsunuz. Sizce normal ya da anormal olan nedir?

Tabii bu işin mizah tarafı. Bu şarkı 1995'de yazıldı. Düşün, 10 sene sonra hala aynı terane. Şimdi bu AB ilişkilerini komik buluyorum. Biz heriflere illa girmek istiyoruz, herifler bize "1 dakika" diyor. Bir şey söyleyeyim sana, bu AB matah bir bok değil yani. Şurada iki adım ötedeki Yunanistan'a git her şey

Türkiye'nin üç misli pahalı. Türkiye de öyle olur bence. Şu an Türkiye'nin başka alternatifler araması lazım. Bu AB'nin kapısını çömez gibi çalmaktan ben utaniyorum doğrusu. 10 yıl önce aynıydı, hala aynı bence. Böyle festivallerin yeni çıkan gruplar için bir faydası olduğunu düşünüyor musunuz?

Tabii ki iyi oluyor. Arada sırada dinlediğimiz insanlar sahnede adam gibi çalışıyor. Türkiye'de rock müziğin ön adam sıkıntısı var. Yoksa insanlar çalışıyorlar. Bir de benim gençliğimde rock müziğin itirazcı, karşıt bir tarafı vardı. Şimdi giderek tatlı su rockçılığı gibi oluyor. Yani "Seni seviyorum, niye gelmedin?" gibi şarkılar yapıyorlar. Umarım bu muhalif tarafı silinmez. Bu tarafta bazı gruplar var mesela. Mor ve Ötesi'nde, onların şarkılarında var.

AB ilişkilerini komik buluyorum. Biz heriflere illa girmek istiyoruz, herifler bize "Bir dakika" diyor. Bir şey söyleyeyim sana, bu AB matah bir bok değil yani. Şu an Türkiye'nin başka alternatifler araması lazım. Bu AB'nin kapısını çömez gibi çalmaktan ben utaniyorum doğrusu

Kaan Ertem

ÖFF yani ÖSS

Bu sene ÖSS'ye giren insan sayısı 1 milyon 786 bin.. Yani yuvarlama bir hesaplama 2 milyon kişi!.. Bu memleketin 2 milyon evladı üç saatlik bir imtihanın sonucunda gelecek arıyor. Kaldı ki bunlardan sadece 193 bin 175'i dört yıllık fakültelere girebilecekler... İki yıllık yüksekokulları kazancakların sayısı ise 202 bin 526 kişi.. Yani lafın kısıtı toplam 395.701 kişi üniversitenin kapısından içeri girecek.. Geriye kaldı 1 milyon 390 bin 299 kişi.. Bunlar da seneye devir.. İşletme'ye girelim derken gelecek sene işletme defterinin ilk sayfasının ilk satırına "Geçen seneden devir" diye yazılacaklar.

İlk üniversite imtihanına girmemden bu yana nerdeyse yirmi sene geçti ama hala aynı kepezeliği görüyor ve kahroluyorum. Dersanelere giden milyarlar, onca stres, 180 soru ve üç saate sıkıştırılmış bir gelecek... Sanki üniversiteye girince yada bitirince herşey düzelecekmış gibi.. Bu kepezelik bitmedi bir türlü.. Kim iktidara geldiyse bitiremedi. Bu nedenle insanın aklına ister istemez "acaba kasıtlı mı yapılıyor?" sorusu çakılıyor. Çünkü bu iş son 15-20 senede Türkiye'de rant getiren bir iş kolu oldu. Bir öğrenci eğer üniversiteyi hedefliyorsa lise 2 hatta lise 1'den itibaren kursa gitmek zorundadır. Bu da iki üç yıla denk gelir. Ayrıca neden öğrencinin dersaneye gitmesi gerekir neden bu bilgiler okulda öğretilmez onu da anlamıyorduk. İki üç yıllık bir maratonun sonucunda öğrenci imtihana girip, üç saat içinde bu işi bitirmek ve bir yerleri kazanmak zorundadır. Hani oldu ya o gün ishal oldu imtihanı yarıda bırakıp çıktı.. İşte gitti üç sene..

Genç bir insan için ne büyük bir hayal kırıklığıdır bu böyle?

Şimdi bir de kapkaççılar çıktı ortaya.. Bu sene yine birkaç kişinin cüzdanını ve çantasını çalmışlar.. İçinde giriş belgeleriyle birlikte.. İki tane soyтары yüzünden yıkılan hayaller..

Dünyada genç nüfusun en fazla olduğu ülkelerden biri olan Türkiye, bu genç nüfustan hiç yararlanamama gibi bir

üne de sahiptir. Bu nedenle iki milyon genç insanın bütün geleceğini üç saatlik bir imtihana bağlaması utanç verici bir durumdur.

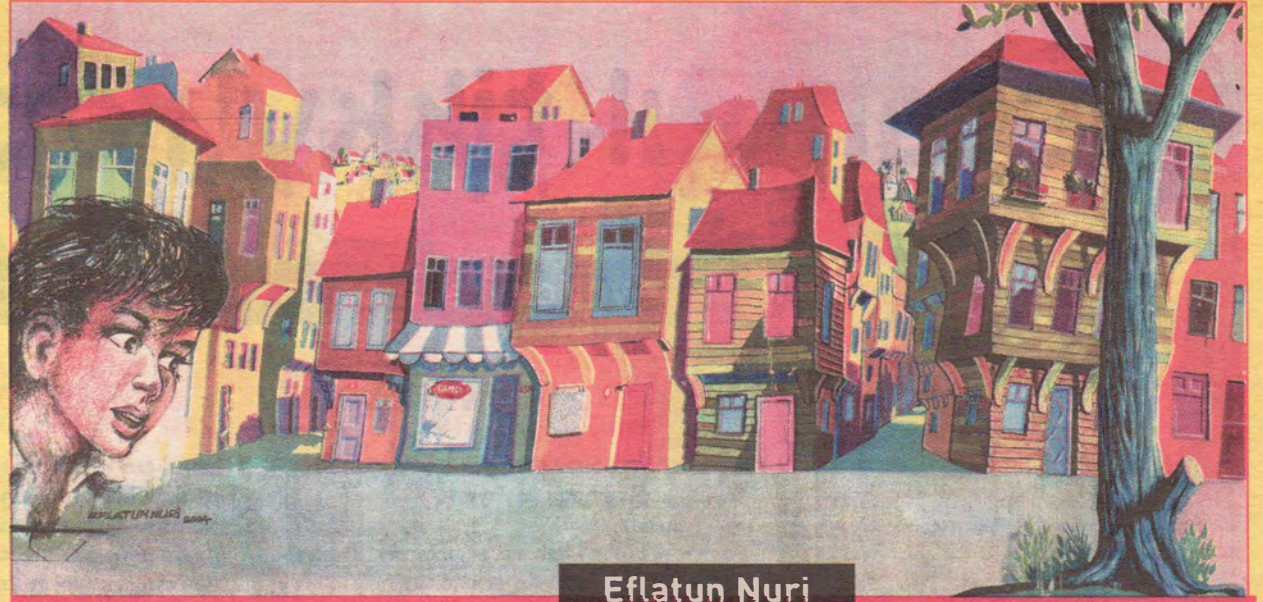
Benim üniversite imtihanına girdiğim zamanlarda her imtihana yaklaşık 800.000 kişi giriyordu. Demek ki o zamandan bu zamana 1 milyon kişi artmış bu rakam.. 1 milyon kişi deyip geçmeyin, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin resmi mevcudundan fazladır o rakam..

Üniversite imtihanının "Hayat memet" meselesi haline gelmesi yine 1980'lerden sonradır. Özal ile yeni bir döneme giren Türkiye, her konuda atılımlar yapmasına karşılık bu alanda hiç bir şey yapmamıştır. İşsizliğin alabildiğine arttığı bu dönemde genç insanlar denize düşen yılanı sarılır hesabı üniversite kapılarında çare aramaya çalışmışlardır.

İşte yine bu dönemlerde insanların önüne "Açık Öğretim" ismiyle alternatif bir üniversite programı konuldu. Bu tip programların yurtdışındaki amaçları çok basittir, iş veya başka sebeplerle okula gitmeye vakti olmayan insanlara yönelik eğitim vermek. Ancak bu örgün yani devam edilen eğitimden daha farklıdır. Açık Öğretim'e devam eden insanların amaçları diplomadan çok, kültürlerini genişletmek ve bazı konularda daha fazla bilgi sahibi olmaktır. Bu program Türkiye'de de üç aşama beş yukarı bu amaçlarla kuruldu. Buradaki amaçlardan biri de terör döneminde okulunu yarım bırakmış ve daha sonra iş hayatına atılmış ya da üç senelik enstitülerden mezun olup da (örneğin Öğretmenler gibi) lisans diploması almak isteyen insanlar için tamamlayıcı bir okul işlevi görmek idi.

Geçen yıllar boyunca genç insanlarımız üniversiteyi bir iş kapısı gibi görmek zorunda bırakıldı. Hayatta hiçbir garantisi olmayan bu genç insanlar hala son bir gayretle üniversite kapılarını aşındırıyorlar. Mezun olup hayata atılınca da asıl hayal kırıklığı başlıyor. Yani kaydırdıktan kayıp duvara çarpmak gibi bir şey.

Ve Milenyumun Türkiye'sinde bu kepezeliğe dur diyecek, sona erdirecek bir babayiğit de çıkamıyor maalesef.

Eflatun Nuri

Patates, kuru soğan....!

O akşam haşlanmış patatesi tuza banarak ekmekle yedik. Başka bir şey yoktu, evde bir kaşık yağ, bir avuç tarhana bile kalmamıştı.

Hammimem, babamın yattığı kerevetin üzerinde, oturduğu yerden namazını kılıyordu. Annem, yer sofrasında, elinin birinde yarım patates, öbür elinde bir parça ekmek, uyuklayan kardeşimi dürttü:

- Uyurken bile yemeğe çalışıyorsun, obur şey, çık yukarıya yatağına yat. Hammimem elinde tesbihi fısıldayarak dua ediyordu.. Babam atımız Körlü'nün yemini, suyunu verip geldi. Anneme: elime su dök dedi. Annem sofradan kalktı, yarım kova suyla maşrapayı alıp incir ağacının dibinde, elinde sabun, yorgunluktan çökmüş babamın yanına gitti. Babam ellerini, yüzünü yıkadı. Annemin uzattığı havluyu alıp kuruladı. Sofraya, bağdaş kurarak oturdu. Sofranın yanında, odun isinden kararmış, büyük bir tencereden, annem ılık suyun içinden aldığı patatesleri soyup soyup babamın önüne koyuyordu. Dut ağacına bağlı at, önündeki kapağı kırılmış annemin çeyiz sandığının içinden yemini yiyordu. Ben de arka tarafı, ağaca dayalı duran, atın semerinin üzerine oturmuş babama bakıyordum. Sofranın ortasında beş numara lambanın oynayan alevi, babamın yüzünü alttan aydınlatıyordu. Bıyıklarının, kaşlarının kalınlaşıp kıpırdayan gölgeleri onu Şarlo filmlerindeki korkunç haydutlara benzetiyordu. Lambanın aydınlığı, açık bahçe kapısından, dut ağacına kadar yayılmıştı. Deredeki kurbağa sesleri, tarlalardan, kırlardan gelen binlerce börtü böceğin seslerine karışıyordu. Gökyüzü bir kuyumcu vitrini gibiydi. Yıldızlar bu gece ne kadar çoktu; neden bu kadar, birbirlerine sokulmuşlardı? Ay Çamlıca tepesini, daha aşmamıştı. Kaayan üç yıldız gördüm; sanki bizim bahçeye doğru geliyorlardı. Bahçede dolaşan ateş böceklerini kısıp onlar gibi dolaşmak mı istiyorlardı?!

Çok uzaklardan bir eşeğin, içini çeke, çeke anırdığını duydum: altı aydır görmediğim, satılan eşeğimiz Menekşe aklıma düştü; gözlerim doldu. Babam eşeği ile mahallelerde zerkavat, meyve satardı. Çoğu kez küçük sermaye-

sini, sık sık kediye yükler, mal alıp da satacak parası kalmayınca yevmiyeyle oduncu Ali efendinin kışık odunlarını, sobalık kısa kısa keserdi. En zor iş de, bütün bir gün, güneşin altında, akşama kadar, uçsuz bucaksız tarlalarda, bir karış ara ile, fare pisliği kadar yuvarlak bamyaya tohumlarını "L" harfi gibi ucu sivri bir demiri toprağa batıra batırarak ekerdi. Aldığı yevmiye; iki okka ekmek, bir paket tütün, yarım kilo yoğurt, yahut iki okka patates bir de hayvanın samanına, kırmasına ancak yeterdi. Üç beş kuruş arttırıp da, ufak bir sermaye biriktirebilmek olanaksızdı. Zaten o yüzden babam, onbir yıllık eşeğimiz Menekşe'yi, sıpası Piç'le birlikte, ihtiyar, sakat bir at ile değiş tokuş yapıp, üste biraz para almıştı. Bir süre bu parayı sermaye olarak kullanırdı ama; elinin açıklığı, paraya pul kıymet vermeyişi yüzünden Menekşe de sıpası da elimizden uçup gitmişti. Babam biraz sonra bahçeye geldi, dut ağacına bağlı atın ipini çözdü. Atı ahıra doğru götürürken; başına olgun bir dut düştü, başını kaldırıp ağacın tepesine doğru baktı:

- Dallar eğilmiş bu yıl çok dut yapacak, dedi.

Sonra gelip ağacın altında serili hasıra oturdu, ağaca sırtını dayadı, teneke sigara tablasından hazır sarılmış bir sigara çıkarıp yaktı. Ona:

- Ağacın üzerinde çok dut var, hepside morarmış yere dökülüyor, dedim O:

- Madem o kadar dut var, o zaman yarın erkenden kalk, akşama kadar bahçeden ayrılma, kimseyi dut ağacının yanına sokma, dutu kimse silkelemesin. Yarın tarlada işim var, öbür gün İdris'in tentesini alırlım. Annenle sen tenteyi gerersin ben de ağaca çıkıp dutu silkeleyim. Koca ağaç nereden baksan, otuz kırk okka dut verir, dedi.

Babam dut mevsiminin sonuna kadar, iki günde bir dutu silkeleyip sattıktan sonra, "çok para kazanır" diye düşündüm. Ertesi sabah babam uyurken kalktım. Dut ağacının tepelerine bakarak, etrafında döndüm. Dut ağacı dut dan yıkılıyordu. Dut ağacının dibinde ki atın semerinin üzerine oturup dutu beklemeye başladım! Daha güneş or-

talarda yoktu, gün yeni işmişti. Seme- rin üstüne çiğ yağmıştı, kıçım biraz ıslanmıştı ama aldırmadım. Biraz sonra babam kalktı, beni dutun yanında görünce yüzü güldü. Ahırdan atı çıkardı, yem torbasını alıp, bahçe kapısından sokağa çıkıp gitti. Daha sonra İnhisarlar idaresinde Rece'de tütün işinde çalışan kadınlar evin önünden geçerken anneme: "hadi Handan biz gidiyoruz yeti bize!" diye bağıyorlardı. Annem de kapıda gözüktü, bana:

- Hammimem keçi biraz sonra sağılar, söyle iyice kaynatın kardeşlerinizle beraber ekmek doğrayıp yersiniz. Bir de kümise bak, tavuklar yumurtlamışsa öğlende de size menemen yapsın, dedi. Annem çok zayıflamıştı, yüzü sapsarıydı, bir ince dal gibi sallanıyordu. Annem içini parçalarcasına öksüre, öksüre gitti. Güneş yavaş yavaş yükseliyordu. Dut ağacının yere doğru eğilmiş dallarında olgun dutlar inci taneleri gibi pırıldıyordu. Yerlere dökülmüş olgun dutlara tavuklar, arılar, sinekler, karıncalar üşüşmüştü. Bahçıvan Salih amcamın oğlu, benekli Saadettin bizim evin önünden geçiyordu. Bana:

- Nuri İcadiye'de bir adam, sizin eşekle patates soğan satıyordu. Eşekğin sıpası da yanındaydı! Hemen semerin üzerinden atladım, elimdeki ekmeği, duvarın üzerine bıraktım, Saadettin'in yanına gittim.

- Haydi beraber gidelim, dedim. O elindeki kocaman mantar tıpalı şişeyi gösterdi:

- Eve gitmem gerekiyor. Annem turşu kuracak, sirkeyi bekliyor, zaten orada burada oyalandım diye bana iyice kızmıştır.

Saadettin gitti, ben kendimi sokağa attım. Uçar gibi İcadiye'ye doğru koşuyordum. Gözümün önüne sürmeli, kocaman gözlü, Menekşe'yle sıpası geldi. Onları bir daha göreceğimi hiç umut etmezdim. Kuzguncuk'a sapan yolun solundan İcadiye'ye doğru nefes, nefese koşuyordum. Kalbim çarpıyor, nefesim tıkanıyordu. Yıllanmış çınar ağaçlarının gölgesinde büyük mermer çeşmenin yalağının kenarına çöktüm, elim kalbimin üzerindeydi, birazcık soluk alıyordum. Çok heyecanlandım.

devam edecek..

Today is a good day to die*

* Bugün ölmek için güzel bir gün

Son yıllarda olaylı şarkı sözleriyle "albüm patlatmak", Türk müzik piyasasının vazgeçilmezi oldu. **Sezen Aksu ve Mustafa Sandal**, '90'ların başında sadece kendi seslendirmeleriyle kalmayıp, başka müzisyenlere de şarkı sözü vererek '70'lerde, "Türkçe sözlü hafif müzik" adı altında icra edilen "aranjmanlar"larla, '80'lerde **Ajda Pekkan**'lı, tek kanallı, yasaklı TRT'nin sayesinde bir türlü gelişmeyen yerli müziğimiz adına insanlık için küçük, Türk müziği için büyük adımlar atmış oldular böylece.

Bu konuyla ilgili adları anılması gereken pek çok isim daha var. Halen taklitleri çıkan hatta Popstar yarışmalarında kılık kıyafet olarak birbir taklit edilen merhum **Barış Manço**, **Cem Karaca** ve **İlhan İrem** bunların başında. Bu isimlerin zamanlarına göre fazlaca marjinal kılık kıyafetleri ve egzantrik hatta asit kafasıyla yazılmış intibası bırakan, "Sazlıklardan havalan bir ördek gibi sesin", "Havva kızı mercimek" gibi şarkı sözleriyle koskoca bir neslin büyüdüğünü ve şu an yeni nesilleri yetiştirdiklerini belirtmekte de fayda var. Şu durumda yeni neslin yaptığı herhangi bir işi ayıplayacak hali yok kimsenin. Ama halen bu yenilerin bizi dumura sokma ihtimalleri var tabii. Bayağı potansiyel var içlerinde. Mesela geçen gün **Laz Taylor** adı verilmiş bir şarkıcının, "**Karizma**" adlı albümünün reklamını gördüm bir müzik kanalında. "Şaşırmadım" diyemem.

Clinton'a da şov yapılmıştı

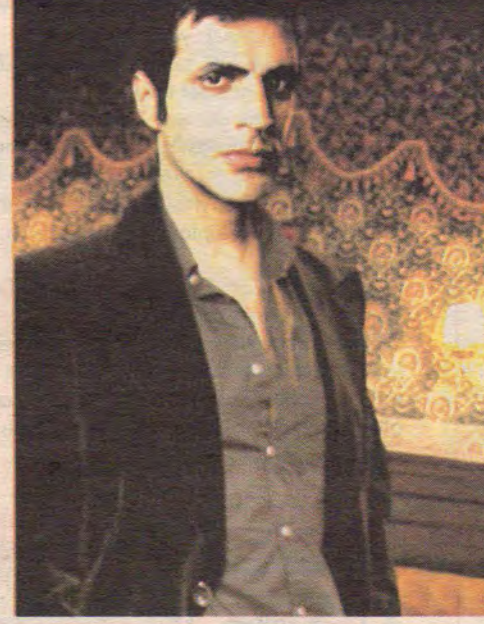
Müziğin ruhsuz diye adlettığımız insanlar için bile yaşamsal önemi olan bir sanat dalı, hatta bir kavram olduğunu kabul edersek, müzisyenlerin de her türlü ruha hitab eden müzik türlerini icra edip şarkı sözleri yazmasını normal karşılamak gerekir. Eğitim düzeyi ve sosyal statüsü yüksek, klasik müzik ya da caz dinleyenlerin bile gün gelip en basit ritimli şarkılarla kendini kapıp koyvermesi de, "ruh halle-

rinin değişimi teorisi"nden kaynaklanmaktadır. Bu da zaten tüm basit şarkı sözü yazarlarının temel besin kaynağını teşkil etmektedir. Rüzgar gibi gelip geçiveren NATO zirvesinin ilk akşamında, **Topkapı Sarayı**'nın bahçesinde, devlet ve hükümet başkanları ile eşleri için düzenlenen, "**Lirik Tarih**" ya da "**Farkların Ahengi**" adlarıyla anılan müzik ve dans gösterisi de müziğin ruhları etkilemesi teorisini destekleyen bir örnekti. Halen varlığını sürdüren Voodoo büyücülerinin tamamları ve ateş danslarıyla akıl alma yöntemleri gibi, kuvvetli insan ve enstrüman sesinden bu gösteriyi izleyenlerin etkilenmemesi neredeyse imkansızdı. Aynı isimli gösterinin 5 yıl önce **Bill Clinton**'a gösterilen versiyonunda çengiler, balerinalar ve hatta, "Uzun ince bir yoldayım"ın rock versiyonuyla **Demir Demirkan**'lı Pentagon grubunun da olduğunu unutmayalım. O gösteri; daha bir ihtişamlıydı sanki. Bir de şu **Mehter Alayı**'nın, **Mehter Marşı** ile Türk Marşı'nı birleştirdiği anda, sanki bir yerlerden **Sertap Erener** fırlayacak diye az beklemedim. Geceye **Garanti Bankası** sponsor olsaydı; belki gerçekleşebilirdi bu. Bedavaya olmaz ki.

İntihara teşvik

Son günlerin en olaylı şarkı sözü yazarı ex-Indian, yeni metroseksüel **Teoman**'ın en son hiti "**Güzel bir gün**" her ne kadar Teoman'ın çilekli lip balm kokan dudaklarından dökülürken, ö- kaka durmasa da, intihara teşvik eden parçalar kategorisinde yer alabilecek kadar depresif bir şarkı. Akıl selim, ruh sağlığı yerinde insanlar şarkı sözlerinden etkilenecek kendilerini uçurumdan aşağı atmasalar bile, bu şarkının o anki ruh hallerini etkileyeceği kesin, depresyonda hatta şizofren olan insanlar için aynı şeyi lap diye yapmayacaklarını kimse söyleyemez.

Bu şarkıyı dinleyince, 6 yıl kadar önce Ata-

köy'deki apartmanlarının aydınlık penceresinden elele atlayarak intihar eden, Alman Lise-si'nden 2 çocuk aklıma geliyor; **Aslı ve Cenan**'dı adları. Cenan ağır şizofren hastasıydı ve iletişim kurdğu tek kişi Aslı'ydı. İletişim kurma yollarının başında da, ikisinin de severek dinledikleri Radiohead grubu geliyordu. **Radiohead** de Radiohead hani. Pink Floyd'dan sonra dünyanın en büyük rock gruplarından sayılan tüm zamanların en iyileri arasında gösterilen albümler yapmış bir grup. Ama gelin görün ki; bu çocuklar onları sadece bir müzik grubu olarak görmemiş ve hatta şarkı sözlerini bir vahiy gibi algılamışlardı. Ölmeden önce bir süre sigara içip walkmanden dinledikleri **Creep**'in, "**Buraya ait değilim**" sözlerini duvara yazarak atlamışlardı camdan aşağıya. Gerçi Teoman'ın şarkı sözleriyle **Radiohead**'inkileri kıyaslamak ne kadar doğru ki? Zira ben, "**Güzel bir gün**"ü ilk dinlediğimde, aklıma Joel Schumacher'in Flatliners filminin girişinde **Kiefer Sutherland**'ın söylediği, "Bugün ölmek için güzel bir gün" lafı geldi hemen.

Temiz operasyon

Bu kadar ileri geri sözlerle şarkı sözü yazan, iki notayla beste çıkaran insan dururken **Teoman**'a takılma sebebim, onu dinleyen insanların da kendisi gibi eğitilmiş ve hatta yüksek eğitilmiş, doktoralı insanlar olmasından kaynaklanıyor. Koskoca sosyoloji doktoralı Teoman, şarkı sözlerine dikkat etmezse, 10 dakika televizyonda görünmek için herşeyi yapan insanları hiç eleştirmeyelim o zaman. Herkes aklına geleni yazsın, okusun, çengi gibi oynasın; ortalık düttürü dünya gibi olsun. Üstelik bu şarkının sözleri de tamamlanmamış gibi sanki. Diyor ki: "Sorma neden niçin? Herşey yalnızlıktan bak bak bak güzel bir gün ölmek için." Sorulan soru, "Neden akaryakıtı yine zam geldi" ya da "Üniversite sınavlarını kazana-

Koskoca sosyoloji doktoralı Teoman, şarkı sözlerine dikkat etmezse, 10 dakika televizyonda görünmek için herşeyi yapan insanları hiç eleştirmeyelim o zaman. Herkes aklına geleni yazsın, okusun, çengi gibi oynasın; ortalık düttürü dünya gibi olsun.

mazsam ne bok yiyeceğim?", "Niçin Avrupa Birliği'ne ve 2004 Avrupa Futbol Şampiyonası'na katılmıyoruz?" olabilir. Bunların cevabı olarak **Teo** bize tek sebebin yalnızlık olduğunu ve çarenin de ölmek olduğunu söylüyor. Olayı çözmüş aslında, yapılacak en temiz operasyon bu. Bir sonraki seçimlere kadar popülerliğini korusa, pekçok siyasi parti bu şarkıyla meydanlara çıkabilir. Geçim sıkıntısıyla, açlık sınırında yaşayan halka iyi bir şovla yedirirlerse de başarılı sonuçlar alabilirler.

Parlayan Yunanistan

Müzik sektörleri sanayileşmiş **ABD** ve **İngiltere** dışında, müziğin halen ülke temsiliyetinde kullanıldığı ve dahi **Eurovision'u** kazanınca ellere bayrak alınıp sokaklara fırlanması gibi komik vakalar cereyan eden ülkelerde, nedense o kadar istenmesine rağmen müzikle dışa açılma kabızlığı vardır. Bu kabızlık, her "skim hıyar" diyene tuzla koşan gereksiz insanların yüzünden yıllardır ülkemizde de sürmekte ve birçok yetenekli ve başarılı olabilecek insanın yolu tıkanmaktadır. Siz, tepenizde bin 200 kişi size bakar ve hakkınızda yorum yaparken rahat rahat s.çabilir misiniz?

2004 Avrupa Futbol Şampiyonası'nda yarı finale çıkan ve önümüzdeki aylarda olimpiyatlarla tüm dünyanın gözünün çevrileceği komşumuz **Yunanistan**'ın senesi. Biz de 2 senedir az caka satmamıştık onlara, Dünya Kupası üçüncülüğümüz, Dünya Güzeli'nin Türk olması ve de geçen seneki Eurovision birinciliğimizle. Ama ne gam ki; bizim 50 yıllık rüyalarımız olan Avrupa Birliği'ne üye olan onlar, dünyanın en prestijli ve ülke ekonomisi düzeltme garantili organizasyonu olan yaz olimpiyatlarını kapan onlar. Dahası da var; şu **Eurovision'da** üçüncü olarak pekçok kişinin diline dolanan Yunanlı Sakis'in şarkısı Shake it. Sahil diskolarında, yerli müzik kanallarında bile ters yüz ederek dönüp duruyor bu şarkı. Şarkıyı söyleyen adam şaşı bir bodyciye benziyor da, söylediği şarkı bir boka benzemiyor. Yükselen değer Yunanistan ise, bu adamı da alkışlamak gerekiyor ama... Bravo Sakis, Bravo Yunanistan. Komşuda pişer elbet bize de düşer... Şak..şak..şak!

Galatasaray Liseli olmak ya da olmamak!

Taraftarın pilav günü

1868'de Abdülaziz tarafından Mekteb-i Sultani olarak hizmete başlayan **Galatasaray Lisesi**, şimdiki ismini Kurtuluş Şavaşı'ndan sonra gelen zaferle almıştır. Bu savaşta da öğrencilerin bir kısmı hayatını kaybetmiştir. Bu liseden doğan Galatasaray Kulübü'nün kuruluş hedefi ise "İngilizler gibi toplu halde oynamak, bir renge ve bir isme sahip olmak, Türk olmayan takımları yenmektir". Seneye yüzüncü yılını kutlayacak olan **Galatasaray**, Türk olmayan birçok takımı yenmiştir, kuruluş amacında olduğu gibi. Kuruluşundan bugüne birçok başarıya imza atmış, futbol dışında da birçok spor dalında hizmet vermektedir.

Dünyanın bir ucunda bile taraftarı varken, kulüpte **Galatasaray Lisesi** mezunları bugün de ağırlığını korumaktadır. Günümüz dev kulüplerinin kongre üyelerinin sayıca çokluğuyla övündükleri -bu durum da hassas bir taraftar için önemlidir- bu zamanda bu kalıplaşma nedendir?

Galatasaray'ın başarılarının arkasında her zaman o büyük taraftar topluluğu yer almıştır. Gani gani formalar ve hediyelik eşyalar Galatasaray Store'lerden yine o taraftara satılmıştır. Galatasaray taraftarları buna rağmen son yılların büyük gücünü oluşturup "Ultraslar" adı altında toplanıp, kendi isimlerinin hakını kulüplerine vermişlerdir. Galatasaray Lise'sinin ismine sahip çıkmışlar ve kulüplerinin doğuş yerini bağışlarına basmışlardır. **UEFA Kupası** sahibi Galatasaray yöneticileri, bu ikileme sıkça karşı karşıya kalmış, fakat çözüm bulunamamıştır. **Özhan Canaydın**'ın yurtdışındaki taraftarlardan para toplama projesi böyle bir gücü sığ planlarla sınırlamıştır. Kimilerince aristokrat olarak nitelendirilen Galatasaray kulübü, yönetiminle böyledir, fakat özünde bu değildir. Kulübün resmi dergisi de en çok satan dergi ile bir ispattır. İçerik olarak taraftara daha yakın olan Galatasaray dergisi, taraftarın kulübü nasıl sahiplendiğinin göstergesidir. **Olimpiyat Stadı**'nda maçlarını oynarken yine stad çevresinde oturan insanların yoğun ilgisi ile karşılaşmıştır. Bu insanlar takıma her ne kadar **Ali Sami Yen**'in ruhunu yaşatmadıysa da bunlar da Galatasaray taraftarıdır.

Galatasaray Lisesi'nin bugün Türkiye'de çok önemli yeri vardır, Galatasaray ismini de belki ayrıcalıklı kılan kısmıdır Galatasaray Lisesi. Fakat o tribünleri Galatasaray Lisesi doldurmuyor, herkes Galatasaray Lisesi'nden mezun olmuyor. Herkes orada okuyamaz. Galatasaray'ın taraftarının nasıl ki **Real Madrid**, **Milan** gibi kulüplerin taraftarlarından farkı yoksa, Galatasaray kulübünün acilen bu sistemi değiştirmesi lazım. Yoksa hızla büyüyen futbol denilen oyunun saha dışı kurallarında hiçbir yol alamazsınız. "Benim milyonlarca taraftarım var" deyip, sınırlı kongre üyeleri ile bu işi çözemezsiniz. Taraftarlar bile İstanbul dışındaki Galatasaray'lıları, o şehirlerdeki dernekler çatısı altında topluyor, Üni gruplar altında birleştiriyor.

Bu devasa kulübün kapılarını açın, yarın geç olabilir. Bir daha **Karınca Ezmez Şevki**'ler de gelmez. Taraftarlar sizi bekliyor, bu saatten sonra stad projesi, transferler, geçici problemlerdir. Galatasaray'ı Galatasaraylılara açın, bakın sonra kimlerden ne fikirler, ne icraatlar çıkıyor.

İMPARATOR, YURO 2004'DE

Ne futbol hocası Bekim'in penaltı kaçırmış tiki, ne de Portekiz'in çıplak elli gaz kalecisi... Yuro 2004'ün flaşı, çiçeği burnunda TRT yorumcusu Fatih Terim oldu...

- Hocam nasıl bi maç bekliyorsunuz bu akşam?

- 4-4 biter, penaltılara gider... Ayrıca 1 kırmızı 8 sarı kart olur, maçın sonuna doğru da poyrazla birlikte sağanak yağış başlar...

- Maç muhteşem başladı ama dimi hocam?

- Evet bu bizim 1996-2000 arası oynattığımız futbola benziyor... Buna isim koymamıştık, sonra bigün baktım Doğu halisaha maçında bizim futbolu taklit ediyor... Oğlum klipleri arakladığın yetmedi futbola mı merak sardın şimdi de, deyip çektiydin kulaklarını...

- Thom Yorke bile şaşmış bu olaya... Zaten şaşı bir bünye kendisi biliyorsunuz...

- Tabi ben onu ilk kez 88'de "21 Yaş Altı Örovizyon Turnuvası"nda izleyip beğenmiştim... Milan'a alırdıcağım, soyunma odasında çökertmeyi söylesin diye... Bu moralle futbolcular da rakiplerini çökertecekti, ama olmadı...

- Bu arada skor 2-1 oldu hocam... Teknik yorum istesem sizden?

- Ömer Üründül bana bi kağıt verip, ordaki kavramları birer cümlede kullanmamı istemişti... İsmi Alişan'ın yanında promosyon olarak vermişler ex-prestijcilere... Onu kurtarmaya gitti kendisi...

- Kesmek istemiyorum, ama devre oldu hocam...

- Farketmez... Kuruyorum cümleleri, "Aynı renk ve stilde formalarla oynayan takımlar kolektif uyumu yakalamışlar", "Blok arası yaklaşmak isteyen mütahitler sahada alan daraltma çalışmalarına başladılar", son olarak "Babam bana hava toplarına hakim, çağdaş ama yırtıcı bir forvet aldı"...

- Hocam peki tribünler hakkında ne diyeceksiniz?

- Şu dik tribün onların, uzun kenar da bunların desek... Pisagordan 3/4 oranında dağılmış diyebiliriz seyirciler için... Bundan önce 24 turnuvaya gittim ben, oralarda da hep böyleydi bu...

- İçeri bir ara pas ve goooo...

- Dur bi saniye... Bir kuş görüyorum, hayır bir uçak... Hayır hayır karşı tribünde bir süper cepci var...

- Bravo sayın Terim, şahin gibi gözleriniz var...

- Şimdi bu 77. dakika civarı gol olunca tribünlerde oluyor böyle değdirme ve cepcilik vakaları... Bak tribünün yarısı aranıyor şimdi heh heh... Bu dakikalar cebe dikkat dakikaları...

- Hocam futbol literatürüne yeni bir kavram olarak soktunuz bu "cebe dikkat dakikaları"nı... Bi dakika mikrofonu tutarsanız, ben Uefa nezdinde gerekli girişimleri başlatacağım...

- Şemsiyeni de unutma yağmur başladı bak, tıpkı Lids deplasmanında ki gibi, ah ah ne günlerdi onlar...

- Uzatmalar da 4-4 geçildi... Hocam penaltılara gidiliyor...

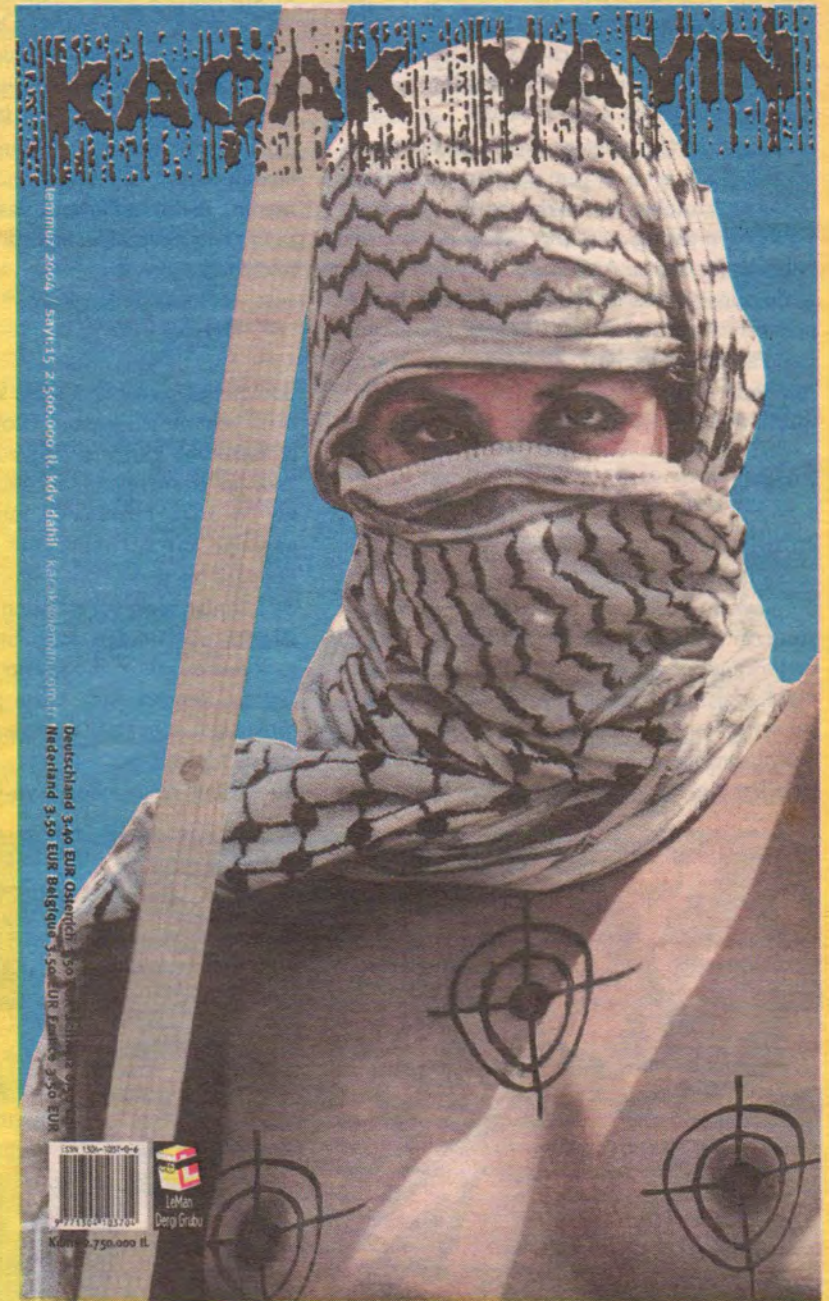
- Arsenal maçında da hakem böyle demişti bana... Sonra ona, "Tamam gidelim de biz Kopenag'in yabancısıyız, nereden gidilir penaltıya bilmeyiz" diyerek önce ortamdan siniri-stresi, sonra da kupayı almıştım yaaa...

- Bu arada sizi dinlemeye dalmışım, penaltılar atılmışta bitmiş... Yo yooo takımlar da maçı bırakıp sizi dinlemeye dalmışlar hocam... Kısa bi yazı arası verelim, sonra devam ederiz isterseniz...

(www.kapikcik.cjb.net)

ÇIKTI

yeniHarmar

Sahibi
LM Basın Yayın Ltd. Şti. adına
Tuncay Akgün

Sayı: 64 - 3 Temmuz Cumartesi
15 günde bir yayımlanır

Yayın Yönetmeni Tuncay AKGÜN **Editör** Kutlu ESENDEMİR **Yazışleri Müdürü** Kerem ŞENEL (Sorumlu) **Yazışleri Müdürü** Ayhan ERDOĞAN
Art Direktör Reyhan KARACADAĞ **Sayfa Tasarımı** Tanzer ERCANPOLAT - Barış ÜNAL **Desenler** Elif NURŞAD **Fotoğraf Editörü** Sinan GÖKSEL

Satış Müdürü Cengiz KOCALI **Baskı Sorumlusu** Tanju Kırte **Müessese Müdürü** Ali YAVUZ

Tel: 0212 - 292 94 50 - 292 94 51 **Adres:** Firuzağa Mah. Deftardar Yokuşu No:47 Beyoğlu/İstanbul **E-mail:** yeniharman@leman.com.tr **Baskı:** LeMan Matbaası

Tel: 0212 - 858 00 93 (Pbx) **Dağıtım:** BBD Merkez - **Avrupa Distribution:** ASV

Okur Mektupları

Kaan Sezyum

NATO'nun zirvelerinde dolaşan, yaz sıcaklığında insana denizin buz gibi soğuk sularından geliyormuş hissi uyandıran okur mektuplarını okumak istiyor musunuz ha? İstiyor musunuz?

rumuz: A falan falan oldum

Derginizi ilk kez okuyorum. Aklım almadı yazanları. Ben Müjde canım. Bu arada yonja.com'dayım nikim de Muj-d. Erkeklerin son kullanma tarihi geçmemiş olan her türlüyle ilgileniyorum. Her türlü fantazyaya açık, dünya görüşü geniş bir genç kıyım. Hobilerim arasında Hobbitler ve Kral Tv izlemek yatıyor. Ay yatıyor dedim daha tanışmadan. Ehue ehue!

rumuz: İçmelerde incek var

Merhaba yeniHarman. Derginiz adından dolayı aklımıza hep böyle acayip şeyler getiriyor. Neyse, biz o acayip şeyler dışında da alkol almaya ya da delicesine müzik dinlemeye çok seviyoruz. Bundan iki ay önce adının Barış Mutlu olduğunu söyleyen ve kendisini bir yeniHarman yazarı olarak tanıttıran bir üçüncü şahıs tarafından Etiler'deki evimizden alınarak Reina'ya götürüldü. Orda alkol duvarını aşmışız. Fotoğrafta alkol duvarından düşerken görünüyoruz. Bu arada Barış Mutlu'yu da daha yakından tanımak istiyoruz. O gece 670 milyon hesabı nakit parayla ödeyebildiğine göre anormal bir yaşama sevincine sahip olduğunu düşünüyoruz. Çüüü.

Rumuz: Menora

Merhaba benim adım Devyit. Şimdi Yalçın Bey'e bir sorum olacak. Babamın adı Yozif, anneminki Şaloy. Annemin kızlık soyadı ise Maksimumturancı. Bu durumda acaba diyorum Yalçın Bey, ben yahudi miyim yoksa sabetay mı yoksa Sebago vardı zamanında bi ayakkabı, onlara ne oldu? Sorumun yanıtını hemen bekliyorum keza bir balonun içine hapsolmuş olan küçük oğlum kendi ossuruğuyla intihar etmek üzere. Tenks.

rumuz: Gömme dolap

Biz acıları ile yaşamasını bilmeyen bir takım şursuz insanız. Aslında aileyiz ama nedense ailemizde üç adet baba ve iki anne mevcut. Babalardan biri gece kanepede yatıyor haliyle. Neyse, biz geçen hafta acılarımızı içimize değil de bahçemize gömsek nasıl olur diye düşündük ve öyle bi şey yaptık. Acaba bunun kaza orucu var mı? Kaza demişken Corc Buş'un kızlarından biriyle bizim kanepede yatan babayı kanepede halvet olurken izledim. Açıkçası ben de keyif aldım bu durumdan. Neyse.

rumuz: Bir ne izlik bu işin başı?

Derginizi okurken kendimizden geçiyoruz. Her hafta bu kadar mı fantastik olunur yani? Neyse bakın geçen gün de kendimizden geçmişiz. Ama nasıl geçiyoruz yani? Arkadaşım Necla'yı üzerime çıkartmışım, sabaha kadar zıplatmışım. Öyle dediler. Azıma yüzüme saçılmış tabi. Yüzüm kırık ayna gibi aynen. Bi daha dergicek bu kadar yaman olmayın. Rumuz: Abi ben demin yazmıştım ya.

rumuz: Kuti

Ben derginizi bir tek kişi için izliyorum. O da alçakgönüllü ve sakın kişiliğiyle Kutlu Esendemir. Yani Kuti'nin hastasıyım. Yaşım daha 24 ve İzmirliyim. Biricik Kutime mayolu bir fotoğrafımı yollamak istiyorum. Belki bu sayede tanışırız. Sen nereye gidiyorsan ben de olmak istiyorum Kuti!

rumuz: Huzur yok

Abilerim, derginizi her hafta güneş altında yanımda taş gibi manitalar varken okuyorum. Ben Romalı bi dostunuzum. Derginiz ek olarak huzur versen ne güzel olurdu geçen gün kafam beton gibiyken onu düşündüm de... Şimdi dediğim gibi taş gibi manitalara sahibim, hatta manitalar bizzat mermerden ama huzurum yok. Haftaya bir sayfa huzur veremez misiniz be, delirecem yov!

rumuz: Ten ten

Derginiz okur mektupları köşesi aracılığıyla tanışıp evlenmeye niyet etmiş bir çiftiz. Fakar aramızda anormal ten problemi var. Eşim anne tarafından frankeştayn olup, bazı uzuvları sahici değil de takma. Bu durumda sanki başkası tarafından dudubazlanıyormuşum hissine kapılıyorum. İşin fenası bu çok da hoşuma gidiyor. Eşim ise kendisini devamlı aldattığımdan yakınmakta. bu ten uyumsuzluğuna bir çözüm ancak sizin derginiz gibi elit bir tabakadan gelebilir diye düşünüyorum. Söylesenize be naapayım ulan?

rumuz: Seviyesiz bir ilişkiye ne dersin?

Ben güzel olduğum farkında, zamanı geldiğinde manyak gibi iç çamaşırları giyen, fantezi çoraplatıyla donanan, saçlarının rengini Milla Jovovich'li L'Oréal reklamlarıyla senkron bir şekilde değiştiren bir bayanım. Derginizin en sevdiğim kısmı Okur Mektupları. Neden mi? Çünkü orayı benim bir tanecik sevgilim yazıyore. Uhühühüh o yazmıyor ya ben yazıyorum hepsini anten gibi. Allahım güzellik yasaktansın be! Nedir bu çektiğimiz erkek milleti olarak! Fak Amerika ya. Ne diyeceğim bilemiyorum.

BOZUKLUK KALMADI ABLA
İKİ TANE AHMED ALTAN
KİTABI VERELİM...

Tuncay Akgün & Kemal Aratan